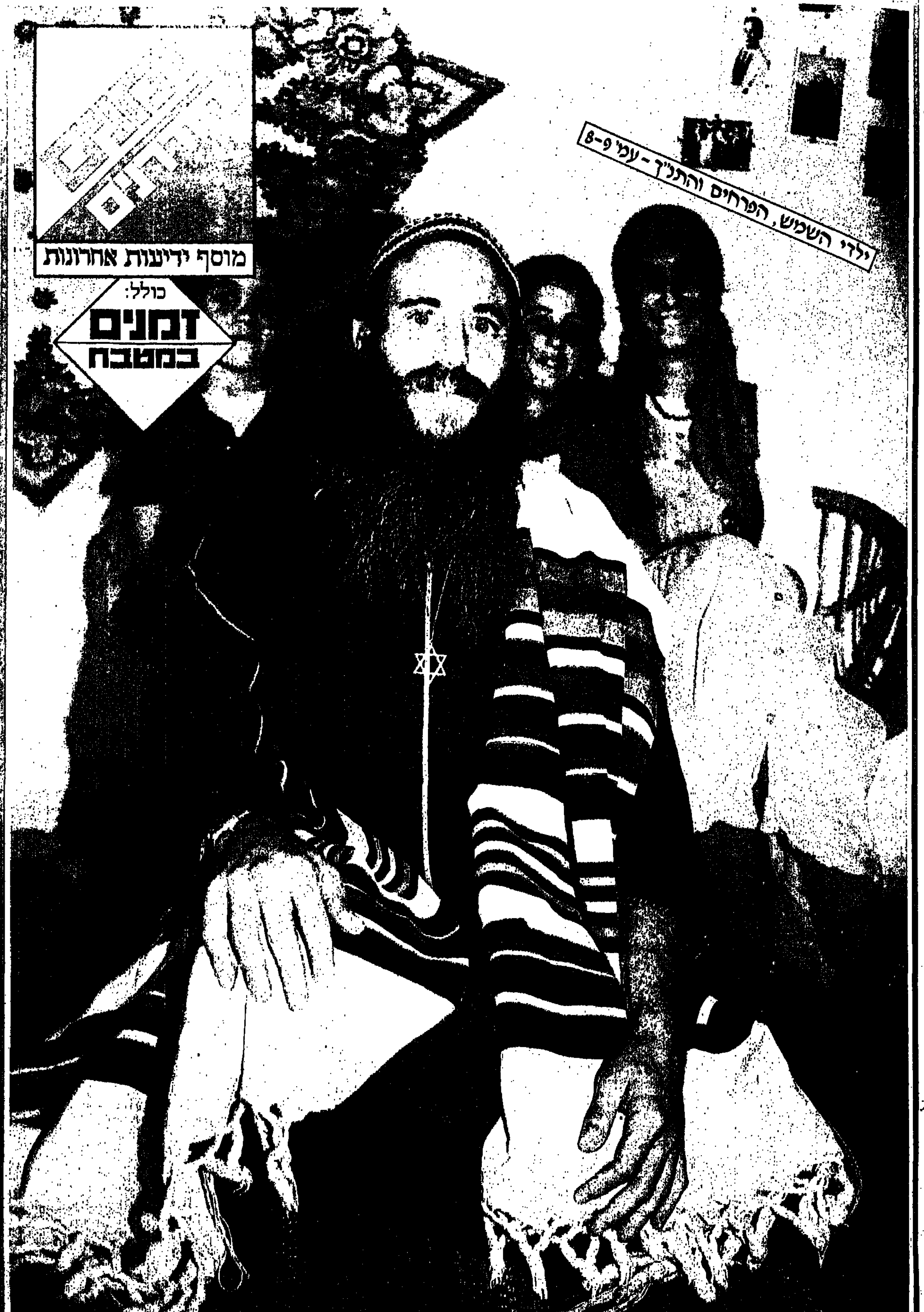

נתקעת בשעת ערב מאוחרת...
...מה תעשה?

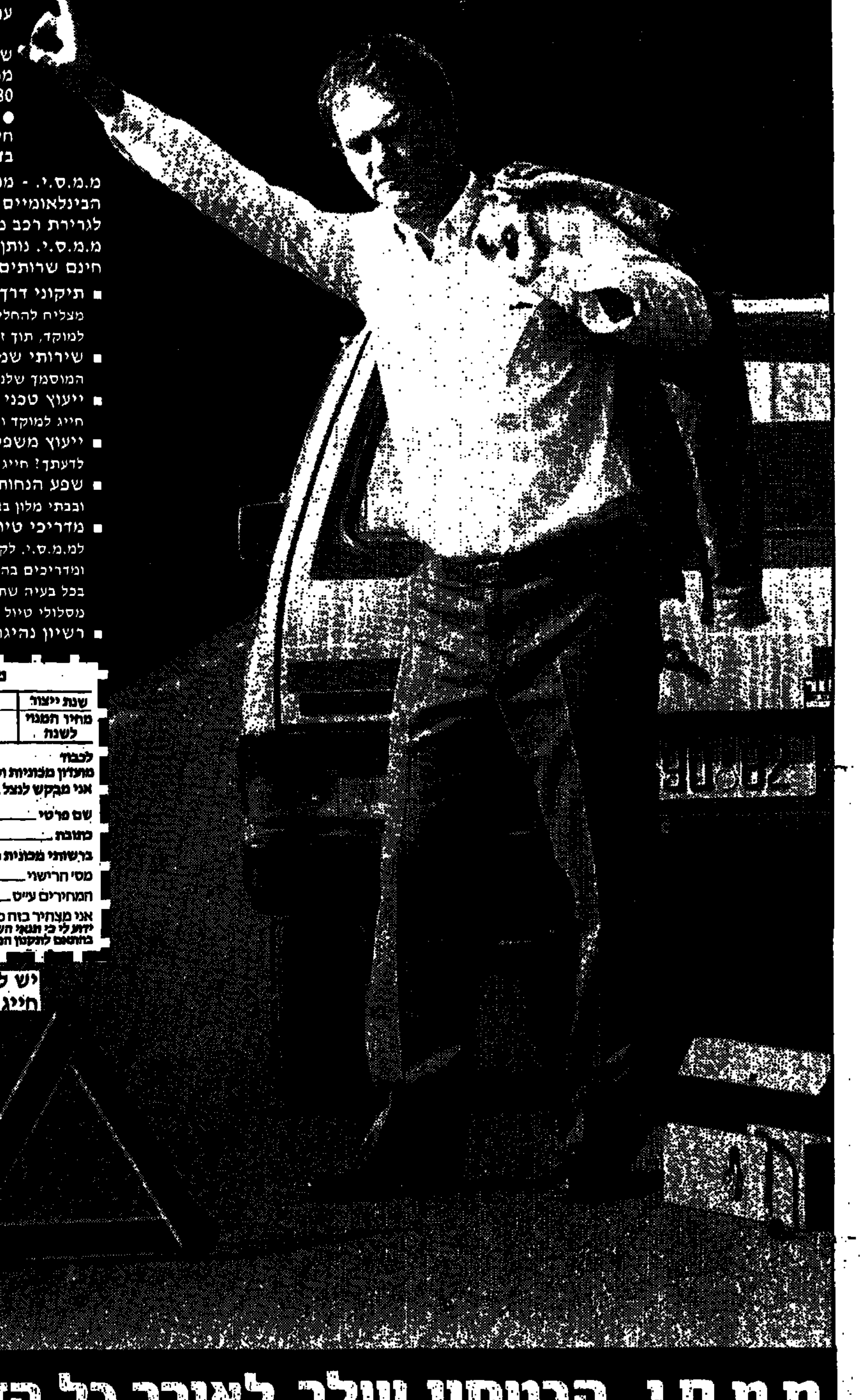

להתקע כך בשעה מאוחרת באמצע הדרך, זה בהחלט לא נעים, אך לגבי חברי מ.מ.ס.י. זה לא נורא. תוך זמן קצר תגיע ניידת השרות או מכונית הגרר, עם מכונאי מומחה שיחלץ אותך במהירות ובמקצועיות.

שים לב, סקר שנערך בשנה האחרונה העלה שני ממצאים מדהימים ● 42% מכלי הרכב מדגמי 85-80 "נתקעו" לפחות פעם אחת במשך שנה ● גרירה למרחק 100 ק"מ עולה כ-150,000 ש'. חסוך לך את כאב הראש, ההוצאות והחשש להתקע בדרך. הייה חבר במ.מ.ס.י.

מ.מ.ס.י. - מועדון מכוניות וסיירות בישראל, המסונף לאיגודים הבינלאומיים למכוניות וסיירות (FIA-AIT), מציע לך מנוי שנתי לגרירת רכב מכל מקום לכל מקום בארץ, 24 שעות ביממה. מ.מ.ס.י. נותן שירות לעשרות אלפי חברים מרוצים ומעניק לך חינם שרותים בלעדיים נוספים הכוללים:

- **תיקוני דרך ו"עזרה ראשונה" לרכב** נתקעת? בעיות התנעה? אינך מצליח להחליף גלגל? אבדת את מפתחות הרכב? נשארת ללא דלק? חייג למוקד, תוך זמן קצר תגיע ניידת השירות עם מכונאי מומחה.
- **שירותי שמאות רכב** קונה או מוכר מכונית? חייג למוקד והשמאי המוסמך שלנו יתן לך ייעוץ לגבי מצב הרכב ושוויו.
- **ייעוץ טכני** מכוניתך צורכת דלק רב מדי לדעתך? יש לך בעיות טכניות? חייג למוקד והמומחה שלנו ייעץ לך במציאת פתרון.
- **ייעוץ משפטי** תביעת ביטוח? חשבון מוסך מופרז? קבלת דו"ח לא מוצדק לדעתך? חייג למוקד והיועץ המשפטי שלנו יעזור לך.
- **שפע הנחות** בקניית אביזרי רכב, צמיגים, מצברים ועוד, בשכירת רכב ובבתי מלון בארץ ובחו"ל.
- **מדריכי טיולים, מפות ושרותים בחו"ל** יוצא לטיול בחו"ל, קפוץ למ.מ.ס.י. לקבל הדרכה מקצועית ועצות, קח עמך מפות מעודכנות ומדריכים בהנחה ניכרת. לשרותך 147 מועדונים ברחבי העולם שייעזרו לך בכל בעיה שתתקל בה. החל מחילוץ וגרירה וכלה באינפורמציה לגבי מסלולי טיול מועדפים.
- **רשיון נהיגה בינלאומי** לחברי מ.מ.ס.י. בהנחה.

מחירון מבצע מיוחד למצטרפים עכשיו

שנת ייצור	'84 ומעלה	'80-'83	'75-'79	'74 ומטה
מחיר המנוי לשנה	46,500 ש'	54,000 ש'	58,500 ש'	72,000 ש'

לכבוד
מועדון מכוניות וסיירות בישראל (מ.מ.ס.י.) דרך פתח-תקוה 19 תל-אביב 61360
אני מבקש לנצל את המבצע המיוחד ולהצטרף למועדון החברים של מ.מ.ס.י.

שם פרטי ________ שם משפחה ________
כתובת ________ טל ________
ברשותי מכונית פרטית מסוג ________ משנת ייצור ________
מס' הרישוי ________ מצ"ב צ'יק מתאים עפ"י טבלת המחירים ע"ס ________ שקלים.
אני מצהיר בזה כי הרכב הנ"ל במצב תקין. חתימה ________
ידוע לי כי תנאי השירותים של המועדון הינם כפי שמפורסמים מטעם המועדון, בהתאם לתקנון המועדון.

יש לך כרטיס אשראי? ויזה, ישראכרט, דיינרס.
חייג 03-622961/2/3/4 ואתה מנוי!

מועדון מכוניות וסיירות בישראל MEMSI

מ.מ.ס.י.

מ.מ.ס.י. הבטחון שלך לאורך כל הדרך

חגים פרסומאים

مكبرة من الأصل

חיים יבין: חיים בטשטוש

חיים יבין ופסל בן־עמי: דימיון לא מדהים

עד עכשיו חשבנו שלכבוד הזה זוכים בעיקר גדולי המדינה. מנהיגים מפורסמים שהביאו לנו תהילה, שעשו אצלנו היסטוריה. אלא שיש מי שחושב שגם לשדרנים פופולאריים מגיע מקום של כבוד, שינציח אותם לדורות הבאים.

כך החל האמן שמואל בן־עמי, הפסל של מוזיאון־השעווה, לפסל את חיים יבין. בעוד שבועיים־שלושה הפסל יהיה מוכן. בן־עמי מספר שיבין היה מוכן להשקיע כל מאמץ וזמן בכדי שדמותו בשעווה תצא מוצלחת, וגם העיר את הערותיו בשעת העבודה.

בינתיים, הדימיון לא מדהים. מעניין לראות את התוצאה הסופית.

הילה קלמן: איום מדומה

מלכת היופי, הילה קלמן, נענתה לבקשתו של איש הרדיו, מושיק טימור, והגיעה לאחר־צהריים של ראיונות, בכלא נווה־תירצה. כשנכנסה קלמן בשערי בית־הכלא, היתה טבעת־יהלום גדולה ונוצצת ענודה על אצבעה. כשיצאה משם, נעלמה הטבעת.

טימור, ששם לב לכך, מיהר לשאול את קלמן היכן הטבעת היקרה. וזו סיפרה לו, כי כשנכנסו לכלא ניגשה אליה אסירה, ואמרה לה, "יש לך טבעת מאוד יפה, תדעי לך שאני מתכוננת לקחת אותה ממך". קלמן נבהלה והכניסה את הטבעת לתיק.

ביציאה ניגשה אליה אותה אסירה, הסתכלה על האצבע הערומה, ואמרה להילה: "אין לך מה לפחד, רק צחקתי".

קלמן לא נשארה חייבת, והשיבה לה: "היהלום בטבעת בכלל לא אמיתי". ולראיה, שלפה את הטבעת, ונתנה לאסירה לבדוק אותה. זו אישרה לאכזבת כל חברותיה, כי האבן הזוהרת, היא סתם זכוכית.

■ ג'ודי מוזס־ניר

הילה קלמן: יהלום עם אכזבה

אבי חזן: טרזן בפאב

הטרזן השרירי הזה אינו מעביר את זמנו ביערות, בלכידת נמרים ובדילוגים מעץ לעץ. רואים אותו על מסלולי תצוגות־האופנה. שם הוא נחשב לפנים חדשות.

אז מי שהסתקרנה לדעת מיהו המאצ'ו החדש שנראה לאחרונה בתצוגה של בילי היימן ב"ליקוויד" וגם בתצוגות של "גלי", גרשון ברם, "פולגת", ו"ליאופרד" - נא להכיר.

קוראים לו אבי חזן. הוא בן 20, טכנאי־מטוסים בחיל־אוויר. אוהב לשחק טניס ביפו, ולרכוב על סוסים ליד נתניה. גם על ג'יפ הוא רוכב. כזה צעיר, וכבר מדבר על חווה של צילומי־אופנה לקטלוג הגרמני "אוטופרדנט".

מי שהכניס לו לראש את ציפורי־האופנה הוא הדוגמן־לשעבר אביב יורק, שעצר אותו יום אחד ברחוב, והודיע לו חד־וחלק שיש לו עתיד, ושמוטב שיזדרז ויירשם לקורס דוגמנות.

ל"ליקוויד" ול"פינגווין" הוא משתדל להגיע אחרי שכל הסינדרלות עוזבות במרכבות־הדלעת שלהן, ולא לפני שתיים בלילה. לדבריו הוא נשאר שם עד שש בבוקר. כמי שחשוב לו "לא לאבד את הקצב", הוא גם מרבה להסתובב במסיבות יבפאב "רידינג".

■ נורית בת־יער

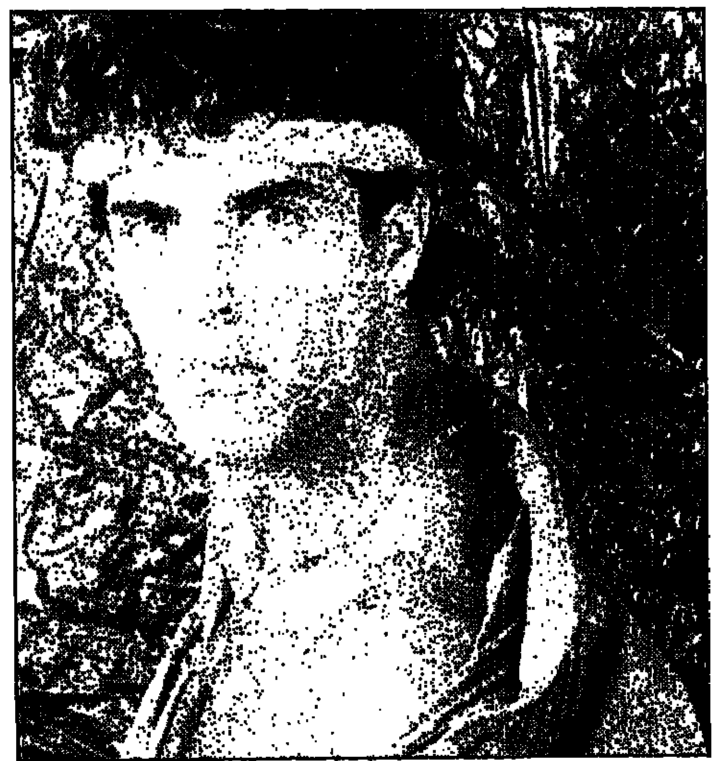
אבי חזן: לא לאבד את הקצב

אביבה פז: אין דאווינים בקבלה

אביבה פז יושבת בלובי של הילטון תל־אביב לכוסית של אחרי־הצגה, תייר מצרפת ניגש אליה וזה שואל: "זו את שהציגו אותך בטלוויזיה הצרפתית כבעלת העיניים היפות ביותר?" העיניים הכחולות של אביבה מרצדות שוב. התשובה היא חיובית. היא מתמלאה נוסטלגיה.

אחרי הופעות ב"אולימפיה" של פאריז, ב"לה סקאלה" של מילאנו ובטלוויזיה הצרפתית; אחרי חמישה תקליטי־זהב וזכייה במקום ראשון בפסטיבל יפאן — הזמרת־רקדנית־שחקנית אביבה פז טרם מצאה את מקומה בארץ.

לאחר שזוהרה ניסתה את מזלה בפתיחת חנות לאביזרים ייחודיים ברחוב שינקין, ואחר־כך גם בניהול סאב באותו רחוב, אבל זו לא היתה בדיוק הצלחה. מכאן הובילו כל הדרכים אל המקורות ואביבה, מטופלת בילד בן 10 מנישואיה לרקדן הכוריאוגרף משה אפרתי, החלה ללמוד קבלה. למה? — "כדי לקבל קצת עידוד בחיים".

תוך כדי לימוד קבלה הרומנה להשתתף בהצגת "עשה לי טובה" עם זאב רווח ואברהם מור. לאחר הצגת הבכורה אמרה אביבה במסיבה שנערכה ב"תמועדון" בתל־אביב: "ההצגה מתאימה לי עכשיו. בקבלה אני מחפשת את האור הפנימי, כמו שזאביק רווח, שהוא המאהב שלי בהצגה אומר לי שם: 'מה את חושבת שגברים מחפשים רק סקס? הם מחפשים גם אור בנשמה'...".

מה בכל זאת ההבדל בין קבלה לתיאטרון? "כמו בהצגה, גם בחיים — כולם מנהלים מדיניות של בגידה. הבעל (אברהם מור) רוצה להאמין שאשתו הכי נאמנה ולא מסוגל לחשוב שהחבר הכי טוב שלו הוא המאהב שלה, והאשה, מצידה, מנסה להתעלם מהעובדה שגם לבעל יש מישהי... נו, אז בטח שעדיף בקבלה. שם לפחות אין דאווינים...". מצהירה אביבה, "אבל בכל זאת, אני כל־כך שמחה להיות שוב בתיאטרון", היא מודה.

■ עמית לוינסון

בועז אפלבאום ואביבה פז: אור פנימי

אנני וג'וזפין צ'אפלין: שחקניות בדרך

אנני וג'וזפין צ'אפלין: אבא החמיר מאוד

את ג'רלדין צ'אפלין רואים מדי פעם בסרטים. את אחותה ג'וזפין ראינו פעם אחת. לאחר שנישאה למוריס רונה, היא נעלמה מהמסכים.

עד עכשיו ידעו אולי רק צ'אפלינולוגים מוסמכים את שמות עשרת הצאצאים שנולדו לו מאונה, בתו של יוג'ין או'ניל. האחת־לפני־הילד־האחרון, אנני, היא היום בת 25, ועד כה התחמקה מהגורל הצ'אפליני – עולם השעשועים. אבל לא לתמיד. בקרוב נראה אותה, יחד עם אחותה ג'וזפין (35), בסרט של הבימאי הצרפתי ז'אן־פייר ריבייר, על שתי אחיות, שלא כל־כך דומות זו לזו.

כמו שרואים מהתצלום, שתי הצ'אפליניות דווקא כן דומות האחת לשנייה, אלא שלאנני (מימין) יש יותר תווי־פנים של אונה, וג'וזפין מזכירה יותר את צ'ארלי. אנני, המתגוררת בלוזאן, שווייץ, למדה עד כה סיפרות באוניברסיטה המקומית, והחליטה לעבור ללימודי תיאטרון. "עם השם צ'אפלין, מה היא כבר יכולה לעשות?" אומרים ידידיה.

היא עצמה הודתה בפני כתבת השבועון "אל", שהשם הזה, "די תוקע אבל נולדתי לתוך כל זה... מילדות (אנני נולדה לצ'ארלי כשהיה בן 70) התרגלתי לכוכבים ולמפורסמים שהקיפו אותנו. אבל עם הילדים היה אבא מחמיר וקפדן מאוד. עד גיל 18, אסור היה לי לצאת עם בחור. ומעולם לא מרדתי בו בשל כך. מובן מאליו שפער־הגילים בינינו לא איפשר לנו להיות 'חברים', אבל היו בינינו יחסים יפים של בת ואב. הוא ידע תמיד מה הוא רוצה מאיתנו, ומעולם לא הראה סימן של אלימות".

"לא בחרתי להיוולד צ'אפלין", הוסיפה אנני, שחקנית־בדרך, "אבל אני לא מתלוננת. דווקא הצליח לי עם ההורים".

■ דרורה שביט

מרדכי ציפורי: מי אמר שהוא פלמ"חניק

ציפורי: אדם באמצע המידבר

ותיקי הצה"ר (הציונים הרביזיוניסטים) ידועים בגינוניהם ובהופעתם הנאה. גם בערב שנערך במלאות 60 שנה לתנועתם, הוכיחו את עצמם. בני השבעים והשמונים הגיעו לארוחת־הערב ב"גן אורנים", כשהם לבושים בחליפות שלושה חלקים ומעונבים לפי כל כללי הטקס. היו גם שנשקו את ידי הגבירות, שאותן לא ראו שנים ושנים. כמה מהם ביטאו לחזור מותי־רות ובהתאם לגינונים אחר. המעילות הצעירות, חתיכות בנות עשרים וכמה.

היו שנראו כאצילים רוסיים עם פיאות־לחיים לבנות ומעוטרות בשפמים צאריסטיים. היו מישקפי־זהב ושעוני־חוליה והרבה פנים חרושות קמטים, שמתוכן ביבטו עיניים מאירות. רוב הנשים, נראו כמו לאחר טיפול של במה שעות במספרה פולנית, שהסתיים במסה של ספריי.

באותו מעמד התגלה שוב שר התיקשורת לשעבר, מרדכי ציפורי, כזמר בעל קול, ופצח בשיר רועם: "הם לא ישברו אותנו". יש אומרים, שהקדיש אותו לסגן־השר מיכאל דקל.

א־פרופו ציפורי, סופר שוקה אופיר, שהיה אחראי לתוכנית האמנותית, איך פעם העזו לחשוב שציפורי הוא פלמ"חניק. "זה היה במלחמת ששת הימים. שלושה [illegible] "אריק לביא, אורי זוהר ואנוכי, ירדנו להופיע בסיני. ציפורי לא הופיע איתנו, אבל הצטרף להליקופטר", סופר אופיר. "טייס ההליקופטר הציע, 'אתם רוצים לראות משהו מעניין?' [illegible] באמצע המידבר [illegible] שולחן־ערוכים משוכלל עם אינפוזיה והכל.

כשהתקרבנו ראינו חייל מצרי [illegible]

■ עמית לוינסון

מיכאל שושן: גם ביום וגם בלילה

מאז שעזב את הלהקה־הצבאית, הקדיש מיכאל שושן, 32, את כל זמנו למישחק. קודם בתיאטרון באר־שבע, אחר־כך בתיאטרון חיפה, ומשם להפקה ולהשתתפות בהרבה הצגות לילדים. למרות הסיפוק שהיה לו הוא תמיד הרגיש שחסרים לו אתגרים נוספים בעבודה. האופי שלו זה לחזיז דברים והוא רצה לנצל את הכישרונות גם לאפיקים אחרים, "הרגשתי שלא על המישחק לבדו".

כאשר נפתחה קפה־תיאטרון "רוול" בקאמרי, קיבל על עצמו מיכאל לנהל את המקום. המדובר באופנת־בילוי חדשה. עם תום הצגת התיאטרון, אתם מוזמנים לבית־הקפה הצמוד לתיאטרון, לצפות בהופעה־תיאטרלית כלשהי, ללא תשלום. בשבתות ובחופשות מיקיות גם הצגות־לילדים. זוהי עבודה שצריך להקדיש לה יום וגם לילה. את התיאומים־תיכנונים עושים בבוקר, ואת הניהולים בערב.

גם בג'וב הזה, לא רואה מיכאל סוף פסוק. "אני בן־אדם של הקצבת זמנים. מחליט מה לעשות ויודע שזה רק זמני, עד ההפקה הבאה".

איך מסתדרים עם הבית, כאשר בקושי רואים אותו?

אומר מיכאל, "עבודתה של אשתי רחל, שהיא קצינת־בריאות־נפש בצבא, היא ניגוד גמור למיקצוע מעופף כמו שלי. כתור מבינת עניין, היא מקבלת את העבודה שלי כצורך וכפרנסה ואין בעיות". היא אפילו לא מרבה לבקר אצלי בעבודה". על מי שחבל זה על הילדה היפהפיה, בת השנתיים. אבל הקטנה הזאת לא נראית סובלת מחסך־אבהי. מיכאל אומר שהיא כבר מפחידה אותו. יודעת עשרות שירים, מדקלמת סיפורים וטקסטים מהצגות. "הלוואי שלא תהיה שחקנית", הוא מבקש. אלא שעם אבא כזה דווקא יש לה סיכויים.

■ איילה זמרוני

מיכאל שושן: צורך פנימי ופרנסה

רנה אוליאן: בידיים קשורות

רנה אוליאן (מימין) ושלום קדוש: לפי דרישת הקהילה

"ואם אין לך תחושה שידך האחת קשורה כאשר אתה מבשל כשר?" שאלנו את השף הצרפתי רנה אוליאן, שהגיע לארץ כאורחו של השף שלום קדוש, "פלאזה" ירושלים. "יש לי תחושה של שתי ידיים קשורות", צחק השף, אחרי שהכין ארוחה בת 7 מנות מפוארות, על טהרת הכשרות.

מדוע צריכים שף צרפתי וסגן־מנהל מלון במרסיי, השייך לרשת "מלונות פרנטל", לבוא לארץ כדי להשתלם בהכנת אוכל כשר? טרי לאפונד, סגן־מנהל המלון מסביר: "הקהילה היהודית במרסיי, נוהגת לחגוג במלון אצלנו חתונות, בר־מיצווה וכו'. הם דורשים מיטבח מעולה וכשר. פנינו לשגרירות ישראל, וזו המליצה על השף שלום קדוש".

הסועדים בני־המזל שהוזמנו לטעום מכישרונו של השף רנה אוליאן, ממיבחר המיטבח הצרפתי האזורי, נאנחו בין מנה למנה. לצידו עמל השף קדוש. היו שם כיסני־ברווז ברר־טב פטריות מוריל, שנמסו בפה, אדמונית (ברביונה) באווז, מאפה מדליות מותן טלה; תאווה לחיך! היה מיקמא טרגון מעולה ולקינוח מיקמא נוגה ברוטב תות־שדה. השף הצעיר והרזה סיפר, כי יש חזרה לבישול האזורי. ה'מיטבח החדש' איבד מעט מקיסמו, והצרפתים חוזרים לבישול המסורתי העשיר והכבד, לא, אין להם בעיות של השמנה, מפני שהם אוכלים היטב רק בארוחה, אף פעם, לא בין הארוחות.

■ נעמי גל

אביבה דור: הצעה לזפירלי

מייק הרטמן, פלסידו דומינגו ואביבה דור: ביקור ב"אותלו"

למלון "שרתון" התל־אביבי, יש קשר אישי הדוק עם זמר האופרה הנודע פלסידו דומינגו. לאחרונה שהה בו שוב עם מייק הרטמן, שמפיק את הסרט "אותלו" בו מגלם דומינגו את התפקיד הראשי.

חיבה יתירה נטו השניים למנהלת המכירות היפה והנמרצת של המלון, אביבה דור. בתום ביקורם הזמינו אותה להתארח באתר ההסרטה של "אותלו", באי כרתים.

מנהלת־המכירות הוכיחה את עצמה גם כבעלת תושייה בנושאי הסרטה. בשבוע שעבר היא נראתה מדלגת על חומות המיבצר היווני הישן, שבו מתקיימים הצילומים, כשהיא מחלקת הוראות לאנשי הצוות.

באחת הסצינות סירב הדגל המתנוסס מעל המיבצר לנוע על־פי ההוראות שניתנו לו. גם הרוח המלאכותית של המאווררים לא הספיקה. אביבה הציעה למנהל האמנותי שימתח חוט דק בין החומה לדגל, ושמישהו יעמוד למטה וימשוך... הצעת הייעול נתקבלה בברכה.

לקראת תום ביקורה, הזמין דומינגו את אביבה למסיבת יום־ההולדת שערך לאשתו מרתה, הנוהגת להנציח כל שבריר סצינה של בעלה במצלמת וידיאו. בין 120 האורחים היו גם כאלה שדומינגו הטיס במיוחד במטוסו הפרטי. באמצע המסיבה קם הבמאי פרנק זפירלי ודיבר בשבחה של תוצרת־ישראל, כשראה שרוב הנוכחים אינם מבינים במה מדובר פירש: "אפילו בפילה לניילון פונדה מצאתי בין המוצרים של ישראל", והצביע על אביבה המסמיקה. אז קם מישהו מהנוכחים, הביט באביבה בהערצה ואמר: "מעתה נקנה רק 'מייד אין איזראל'...".

■ עמית לוינסון

ענת טופול: פאשלות של צחוק ודמע

"כאשר משפחת טופול מעורבת בהפקת כלשהי, זה כמו תעודת־אחריות להצלחה", אמרו במסיבה שנערכה בשבוע שעבר במועדון "גימיק" (רפי נצחון) שבצפון תל־אביב.

היה זה לאחר הצגת הבכורה של "צחוק ודמע יהודה נפלה..." שבה מיוצגת זו בהרכב נכבד.

ענת טופול משחקת שם שני תפקידים. ובעלה הטרי יורם ברזילי הוא אשר על התפאורה, ואילו [illegible] טופול הוא עוזר־חשמלאי. הפעם גם האחות הקטנה והתמודה עדי נטלה חלק — היא עוזרת בכוריאוגרפיה.

"למרות שאנחנו תעודת־אחריות, אין הצגה בלי פאשלות", התוודתה ענת. "לדוגמה, יש קטע בהצגה שחגית ורותי (לגדאו) ואני צריכות להיכנס לבימה דרך דלת ולהצטלם לפירסומת של מסטיק. מה לעשות שאתמול הדלת לא רצתה להיפתח? רותי רצה וניסתה להיכנס דרך דלת־חירום, חגית דחפה בכוח את הדלת הסרבנית, עד שהיא נפתחה בכוח וחגית נפלה. אבל תושייה יש לכולנו, אז הקמתי אותה מהר ושתינו עשינו את הקטע לבד, כי רותי נתקעה בדלת החירום. הקהל, כמובן, לא הרגיש".

"אבל יש גם מיקרה הפוך, כמו אותו קטע בהצגה שבו אני מנסה להדליק גפרורים והם לא נדלקים לי. כאן תמיד מוכיח את עצמו הג'נטלמן הישראלי שזורק לי, פתאום, קופסת־גפרורים מן האולם אל הבימה".

■ עמית לוינסון

עדי (מימין) וענת טופול, עם יורם ברזילי: תעודת אחריות

יעל עמית: המאהבת היתה חולה

הצגת־הבכורה הנוגעת, של הקומדיה "תעשה לי טובה", כמעט נדחתה בגלל יעל עמית, הממלאת את אחד מתפקידים המרכזיים בהצגה. יום לפני הפרמיירה, חלתה יעל, 27, בהצטננות־קשה ונדלקת במיתרי־הקול, ואיבדה את קולה.

"הרגשתי יאוש נורא. לא רציתי לאכזב את מפיקי־ההצגה. ידעתי שהם יקבלו את זה קשה, כי זו היתה ההפקה הראשונה שלהם".

בבוקר ההצגה לא חל שיפור במצבה. היא נתקפה בקוצר־נשימה קשה ואז פנתה לשני רופאים. האחד הומאופת, והשני אקופונקטור. האחד נתן לה מיבחר של תרופות הומאופתיות והשני תקע לה מחטים־סיניות. ליתר ביטחון קיבלה גם מכשיר־הנשמה קטן אם תיתקף שוב בקוצר־נשימה. עם כל הציוד הזה התחילה בלב חלכה יעל להצגה.

למזלה הרב, משחקת יעל את תפקיד המעוברת. היא עולה על הבמה עם סל ענק מלא [illegible] בתוך הסל החביאה יעל את מכשיר־ההנשמה. "אמרתי לעצמי, אם יקרה לי משהו על הבמה, אעשה כאילו זה חלק מההצגה, ואשתמש בתרופה כאילו אני עוזרת הולנית".

עם כל יציאה מהבימה אל מאחורי הקלעים, שתתה משהו והמלבישה דאגה להלביש אותה כדי שלא תתאמץ יותר מדי, והכל עבר בשלום. "הבגדים היו פנטסטיים" היא אומרת. כולם [illegible] את הבעיה, ולמרות שבצר נורא לעשן סיגריה, את אותו לא העזו לעשן על ידי".

הכי מאושר היה המפיק דדי בן־אבו, שהשקיע הרבה כסף בהצגה, [illegible]

■ איילה זמרוני

יעל עמית והמפיק דדי בן־אבו: העיקר לא לאכזב

ד"ר נעמי נבו (61) (משמאל) סוציולוגית בסוכנות, פתחה במאבק עיקש על השוואת גיל הפרישה לנשים ולגברים ● נבו נתמכת על־ידי שדולת נשים, התנועה לזכויות האזרח, והיועצת למעמד האשה במשרד ראש־הממשלה, אבל ללא הועיל ● היא הפסידה במישפט. השופטת המליצה לשנות את הסכמי־העבודה ● ד"ר נבו סבורה שהיא קורבן. היא מבטיחה להמשיך במאבק

מאת אביטל ניצן צילום: אסף פוקר

ל פני שנתיים וחצי נכנסה אדריכלית בסוכנות היהודית, שושנה מילמן, לחדרה של ד"ר נעמי נבו (אז מרכ־זת צוות הסוציולוגים באגף הקליטה והחברה, במחלקה להתיישבות של הסוכנות) ופרצה בבכי. „קיבלתי מכתב המודיע לי על פרישה לגימלאות", מירדה האדריכלית בבכי. „ידעתי שעל־פי חוקת העבודה, נשים יוצ־אות לפנסיה בגיל 60 אבל חשבתי שמי ש־רוצה, יכולה להמשיך ולעבוד. אני רק בת 60. מדוע חברי, האדריכלים הגברים, יכולים לע־בוד חמש שנים נוספות ?"

הסיפור של האדריכלית, זיעזע את ד"ר נעמי נבו (61). האפליה וחוסר השיוויון לגבי גיל הפרישה לנשים, גרמו לאשה אדומת־השיער והנמרצת, להירתם במלוא המרץ למאבק ה־עקרוני.

„זהו אי־שיוויון אבסולוטי, המתבצר מאחרי הסכם עבודה אנכרוניסטי", היא כתבה ל־72 אנשי חבר־הנאמנים של הסוכנות היהודית ב־ארץ ובעולם, לאחר שפנייתה לאריה דולצ'ין, יו"ר הסוכנות נענתה בסירוב על־ידי יהורם הל, מנכ"ל המנגנון.

„במרץ 1984 כתבתי לדולצ'ין מיכתב עקרו־ני. הזכרתי לו כי בשירות המדינה, גיל ה־פרישה הינו אחיד לנשים ולגברים — שניהם בגיל 65. טענתי, כי הוצאת האשה ממעגל העבודה, על כורחה, בגיל 60, היא פגיעה חמורה הגורמת נזק כלכלי, אובדן שכר במשך חמש שנים והפסד אחוזי קיצבת הפנסיה. טענתי לדולצ'ין, שינקוט יוזמה ללא דיחוי לתיקון חוקת העבודה. כמו־כן הזכרתי לו, כי ה־סוכנות שואבת את תמיכתה ומשאביה בעיקר מיהדות העולם החופשי, שבו אי־שיוויון בין נשים וגברים, אינו מקובל זה זמן רב. לא עלה בדעתי", משחזרת נעמי „כי גם אני אהיה באותו מצב בעוד שנה וחצי".

דולצ'ין לא השיב על מיכתבה. „במקום זה הוא העביר אותו למנכ"ל המנגנון יהורם הל, שהשיב לי, כי גיל הפרישה לנשים וגברים מעוגן בחוקת העבודה, וזו ניתנה לתיקון ב־הסכמת שני הצדדים. עוד הוסיף הל, כי ה־תיקונים ייעשו בחוקה — כאשר יעשו — לא יהיו על נושא בודד, אלא על מיכלול של נושאים".

ילדת־פלא

כשהבינה נבו שאנשי המנגנון לא מתכוונים לפתוח את הסכמי העבודה, פנתה ביוני 84' במיכתב אישי ל־72 אנשי חבר הנאמנים של הסוכנו תבארץ ובעולם, וקבלה מהם תמיכה רבה".

את נעמי נבו, הנראית צעירה מגילה, אני פוגשת בביתה היפה והמטופח, על גבעה רמה בהרצליה. היא מספרת לי על ילדותה כבת יחידה באנגליה, על היותה ילדת־פלא שעלתה בגיל 21 לישראל, בתירוץ של מחקר־שדה ל־עבודת המאסטר שלה על הקיבוצים בארץ, בשביל המחלקה לסוציולוגיה בבית־הספר ל־כלכלה בלונדון. עבודה, שידעה שלעולם לא תכין, משום שלא רצתה לשוב לאנגליה.

בארץ עבדה במועצה הבריטית כמפיצה ספרים ותקליטים ואגב־כך, אספפה ידיעות עבור השי" י (שרות הידיעות). לזכותה היא זו־קפת את הגילוי על כוונת האמריקנים לחזור בהם מתמיכה בתוכנית החלוקה. מידע שהוע־בר לגולדה מאיר באו"ם וקיבל את הטיפול המתאים.

„הצטרפתי להגנה ובזמן המצוד על ירושלים נשארתי בה. הרגשתי שאני חלק מהמאבק ש־אני מאמינה בו". באותה תקופה, בתחילת מאי 1948, נישאה בסתר ליוסף נבו, ראש עיריית הרצליה לשעבר וכיום יו"ר הוועד למען החייל. „אמי התנגדה שאתחתן עם מישהו שהוא לא רופא או לפחות פרופסור באוניברסיטה. נבו, היה אז קצין צעיר מ־מייסדי קיבוץ מעוז־חיים".

בסוף שנות החמישים, עזב יוסף נבו את הצבא ונשלח מטעם מישרד החוץ לניו־יורק. נעמי עבדה במיקצועה, כסוציולוגית באו"ם. בדו"ח החברתי העולמי הראשון, היא כתבה את הפרק על הפועל החקלאי. אחר־כך עבר הזוג לתקופה של שנתיים למונטריאול, קנדה. במעמדה כאשת ראש הנציגות הישראלית, היה עליה לארגן מסיבות קוקטייל, ולהרצות על עליית הנוער. או גם ילדה את בכורה.

אחרי ארבע שנות גלות הם חוזרים לארץ. נבו חוזר לצבא, על פי בקשת דיין, ונעמי — ללישכתו של שר הביטחון, בן־גוריון, כעוזרת לאריה שלו, נציג ישראל בשביתת־הנשק.

רק ב־57', אחרי מיבצע־קדש והולדת בנה השני, כשהיא הולכת אחרי בעלה לפיקוד דרום, היא מתחילה את הקאריירה של כסוצי־יולוגיה של חבל הנגב במחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית.

עבודת־שדה

בנגב היתה מאושרת. המיפגש עם אנשים מתרבויות שונות, המאפטיה שהיא מרגישה כלפיהם, ובעיקר תחושת התרומה, גורמים לה סיפוק רב. היא עוברת ביישובים הצעירים ברוש, תדהר, פטיש ותאשור, פותרת בעיות, עורכת סקרים ומחקרים. היא גילתה, לדוגמה, כי הסיבה לפרות החולות, שלא נחלבו עד הסוף, קשורה לעבודה סוציולוגית. „עבודת החליבה נחשבה תעסוקה לא מכובדת. התוש־בים שלחו לעבודה זו את הנשים הזקנות ולהן לא היה כוח לחלוב עד הסוף".

את המחקר הרציני הראשון שלה הכינה על מושב ברוש, לשם העבירה הסוכנות עולים ממרוקו, בלי להתייחס להבדלים המהותיים בין תושבי ההרים והעיר.

אחר־כך, שוב בעיקבות נדודי בעלה, היא עוברת לירושלים ועובדת עם יישובי חבל ההר ופרוזדור ירושלים. „הסקרים והמחקרים שלי התבססו תמיד על עבודות־שדה והיוו מקורות לביצוע", היא מסבירה.

כשבעלה עזב את הצבא, פנה ללימודי כל־כלה ואחר־כך לעבודה במשרד ראש הממש־לה, לוי אשכול. רענן וייץ הציע לה לכתוב את עבודת הדוקטורט שלה על שינוי חברתי במושב־עובדים ותיק. אחרי שנת לימודים באוניברסיטה של מנצ'סטר, בחוג לאנתרופו־לוגיה, היא בוחרת בנהלל, שחגג את שנת היובל. „17 חודשים גרתי בנהלל לצורך עריכת המחקר. הגברים היו מאוד חשדנים. הם היו בטוחים שהנישואין שלי לא בסדר. הנשים שאלו דוגרי: בעלך מרשה לך? כשעניתי להן שהוא מאוד תומך בלימודים שלי, השיבו: „הוא כנראה מלאך מהשמים". מהתשובה הזאת למדתי הרבה על הנורמות של הנשים ב־מושב".

אחרי סיום הדוקטורט היא המשיכה לעבוד בסוכנות היהודית כמרכזת צוות הסוציולוגים. היא השתתפה בקונגרסים בינלאומיים במכסי־קו, הונגריה, פולניה וגם בדרום־אפריקה.

המאבק על אי־שיוויון גיל הפרישה תפס או־תה, לדבריה, כשהיא בשיא הקריירה שלה, אשה פעילה, המספיקה לעשות בכל יום בשיט בבוקר כמה בריכות בבריכה המחוממת של מלון „השרון", להיות חברה בארבעה אירגו־נים וולונטאריים", לא לוותר על אירוח ו־בילוי בקונצרטים.

„פתאום, במהלך המאבק על שיוויון גיל הפרישה, גיליתי שגם אני נכנסת לקטיגוריה של היוצאות־לגימלאות. פניתי לעקיבא לוינ־סקי, גיזבר הסוכנות, והסברתי לו שכל הזמן היה זה מאבק עקרוני, אבל עכשיו יש לי גם אינטרס אישי. הוא הבטיח שבעוד כמה שבו־עות יפתחו את הסכמי העבודה ובינתיים יעשו סידורים עם אלה שלא רוצות לצאת לפנסיה, אבל דבר לא קרה.

אחרי התייעצות עם ד"ר ניצה שפירא ליבאי, יועצת ראש־הממשלה למעמד האשה ופרופ' אליס שלווי, יו"ר שדולת הנשים; וכן בתמיכ־תו של יו"ר אירגון ועד עובדי הסוכנות, פנתה ד"ר נעמי נבו לבית־המישפט בתביעה לכפות על הסוכנות, השוואת גיל פרישת הנשים לזה של הגברים.

את המימון למישפט תרמו הקואליציה ה־אמריקנית־ישראלית לזכויות האזרח בניו־יורק, אגודת „נשים אל נשים" ואגודה לזכויות מוסרית.

„במהלך המישפט", מספרת נבו, „פנו אלי עורכי־הדין של הסוכנות והציעו לי שאם אוותר על המישפט, יתנו לי לעבוד שנה נו־ספת. מובן שלא הסכמתי להצעה הזאת, מה גם שהיא היתה כרוכה בראיון משפיל אצל מנהל המנגנון במחלקה להתיישבות, איתן זמורה. לבסוף בית־המשפט הוא שקבע כי עד תום הדיונים אמשיך לעבוד.

הוקרה בפומבי

ב־2.12.85 יצא פסק־הדין שבו למעשה, הפ־סדתי במישפט. „בתי־המישפט לא צריכים ל־התערב בהסכמי־עבודה וולונטריים", כתבה ה־שופטת עדנה גבריאלי. אבל המליצה לסוכ־נות לפתוח את הסכמי העבודה כדי לשנות את המצב.

באותו יום ממש, קיבלתי מכתב ממנכ"ל המנגנון, יהורם הל, שבו הוא מודיע לי כי בסוף ינואר 1986 אני יוצאת לגימלאות. את הסכמי העבודה החליטו לפתוח על־פי בקשת בית־המישפט בראשית ינואר. לפנייתו של יונה בצלאלי יו"ר אירגון עובדי הסוכנות, להקדים את פתיחת הסכמי העבודה או לחילופין לדחות את יציאתי לגימלאות עד שיסתיים המו"מ, אמר הל לבצלאלי „זה יקח הרבה זמן. נעמי נבו לא תיהנה מזה". פרופ' אליס שלו, יו"ר שדולת הנשים במיכתב לאריה דולצ'ין, שבו נתבעת הסוכנות „להתחייב להמשיך להעסיק את ד"ר נבו, עוזר בכיר למנכ"ל המחלקה ל־התיישבות בנושאים סוציולוגיים, בתפקידה ה־נוכחי ובמעמדה עד גמר המו"מ עם אירגון העובדים בשינוי גיל הפנסיה לנשים". הפנייה לא נענתה. במיכתבה לדולצ'ין כותבת פרופ' שלוי „אנו מדגישות כי ד"ר נבו פנתה להלי־כים מישפטיים במאבק על זכויות הנשים ו־עמדה בכל אי־הנעימויות האישיות הכרוכות בכך. כל פגיעה בהמשך עבודתה או במעמדה תיחשב לצער של נקמנות מצד אנשי המנגנון של הסוכנות היהודית, ואם זה יקרה ניאלץ להוקיע זאת בפומבי".

„אין לי ספק שאני משמשת קורבן", אומרת נעמי נבו. כבר בתחילת המאבק העקרוני הת־חילו להפעיל עלי מכבש. פתאום היה מסע־השמצות. טענו שאיני שווה. שלא צריכים או־תי. כנראה שזה הגורל של כל מי שנאבק על זכויותיו".

בפנייה אל הסוכנות היהודית כדי לקבל את תגובתו של יהורם הל, נאמר לי כי מנכ"ל המנגנון נמצא במילואים.

בשיחה עם יונה בצלאלי, יו"ר ארגון ועד עובדי הסוכנות, אישר בצלאלי את דחייתו של הל להקדים את פתיחת הסכמי־העבודה או לחילופין, להמשיך להעסיק את ד"ר נבו.

„הוא אמר שאין לו תפקיד בשבילה וכי ה־מו"מ יימשך זמן רב".

דובר הסוכנות, צבי אייל טען כי המלה נקמנות לא מופיעה בלקסיקון שלהם.

לעומת זאת, עובדים בכירים שסירבו להזדהות אמרו ש„על מידת יעילותה בעבודה יש מחלוקת".

בשיחה עם איתן זמורה, מנהל המנגנון ב־מחלקה להתיישבות, אמר זמורה: „במיסגרת מינהל תקין אני מתכנן את פרישת האנשים ומציאת מחליפים זמן רב קודם לכן. במיקרים של אנשים בכירים, לפעמים גם חמש שנים. הודעתי לנעמי נבו על פרישתה עוד לפני שהיא ניגשה למישפט. אישפרנו לה להמשיך לעבוד רעוד הוספנו חודשיים מתום המישפט. נבו ממלאת היום פונקציה, כעוזרת מיוחדת ל־מנכ"ל יהודה דקל, תפקיד שלא היה קיים קו־דם לכן, ויבוטל לאחר פרישתה, וכיבי בעצמו אם יש לה מקום".

בתגובה לדברים אלה אומרת נעמי נבו: „אמשיך להיאבק על זכותי לעבוד, בזכות ולא בחסד".

עשי לעצמך מלתחה אומנותית בעשירית המחיר
עם חוטי הסריגה הנודעים "ריף/צמר פנדה"
ו"מקור־החוטים/צמר נילי" והשתתפי
בתחרות הענק

סורגים וזוכים... סורגים וזוכים
בכסף, טיסות ופרסים

שלחי את הדגם לתחרות "סורגים וזוכים" באמצעות החנות בה קנית את חוטי־הסריגה או בדואר רשום אל "ימטה תחרות סורגים וזוכים" ת.ד. 4407, ת"א 61044 או מסרי אישית למזכירות הירחון "עולם האשה" רחוב החשמונאים 103, ת"א (בימי א'—ה' בשעות 10.00 עד 15.00). הדגמים שייבחרו בשיתוף עם מעצבת הסריגים זהבה בן־יוסף יפורסמו ב"עולם האשה" ויזכו בפרסים.

פרסים יחולקו בין הזוכים:
5,000,000 שקלים פרסים כספיים
כרטיסי טיסה לארה"ב ואיטליה בטיסות "אל־על"
38 פרסים נוספים המכילים 20 כדורי צמר כ"א + סט מסרגות AERO

תקנון התחרות ופרטים מלאים בחנויות הנובחרות בארץ לחוטי־סריגה
יכן בגליון דצמבר 85 של עולם האשה
העונה סורגים וזוכים בפרסים עם "החוט הגאון" של
Lana Panda • צמר פנדה • מקור החוטים • צמר נילי

מסרגות מפולפלות

סריגת היד, או זו שנראית כמו, לא יורדת מרשימת להיטי האופנה ● מה לא מלבישים על הסוודרים האלה? – פומפונים ונוצצים, נוצות וחרוזים, בנוסח המדבר, בסיגנון כורדיסטאן, בהשראה בוהמית או סולידית ● מה שיוצא בסוף, זו תמיד יצירה מעוררת התפעלות

מאת נורית בת־יער

הסוחר שמרליק את חורף 1986 נו־לד ברומניה באיטליה, בבית הנריקו קוברי ו„זמנים מודרנים" (11־13) ובארה"ב, אצל קרול ליטל. על הרקע החלק שלו, בתפזורת כמו־מיקרית, פורחים שלושה פרחים, ושילוביו הצבעוניים מהממים.

איך מתלבשים על משהו דומה כאן ועכשיו? – בעזרת אפליקציה. מאתרים הדפס פרחוני, דמוי גובלן, אם אפשר. קוטפים את הענף הכי־הכי שלו. מניחים ככה בצד, על סוו־דר חלק משנים עברו – ותופרים.

מי שמעדיפה ללכת על משהו בלי היסטוריה – תוכל למצוא סוורר כלבבה מתוך המבחר העשיר שבעי־צים מפעלי הסריגה: „אומן", „דורי־נא", „מאג", „פילינגס" בעיצוב גדעון אוברזון, „נבי מודל", „ליז", „טומי" בעיצוב שלי רפואה, ו„הדס".

רה ובוזות, וג'אקארדים דמויי גובלן ממוחשב או משיכות־מיכחול, ועד מירקם בסגנון ג'ינס ובוקלה, ושילובי סריג צמות עם בד־מגבת.

ומה קורה אצל הסרגניות? – אצל רזיה הדרי חוגגים לורקס, פאייטים ונוצות טווס. אצל שרה מילר מש־תוללים הפומפונים, וגם שרוולים כפולים ועיטורי זהב יש לה. רקמת חרוזים עשירה ומורכבת מפארת את סריגי אתי מילמן של „שירוקו".

לעומת זאת, נעמי וינד שומרת אמונים לקו הבוהמי ולמידבר, והיא ניד נכנעה למיכון ומשלבת ברגמיה בדי סריג תעשייתיים עם עבודות־יד בהשראת כורדיסטאן.

למעלה – גדילים, צעיפים וחרוזים באפודה בסיגנון המדבר (נעמי וינד) (צילום: מנחם עוז)

למטה – נוצות גזורים ופאייטים ומיגוון מירקמים באפודה סרוגת ביד (רזיה הדרי) (צילום: מנחם עוז).

ורדה צ'צ'יק

הכנס לי ואכניס לך

בזירת ההתגוששות הקרויה מדינת־ישראל, שם המישחק הוא כבר מזמן הכאבות מעשים. [illegible]

לא מכבר חזינו בעוד תוכנית אחת של „מצ' קי", [illegible] פוליטיקאים־הפוליטיקאים הם למפרייקרב, אמר נים על הטכניקה — הקם לכסחך, השכם לכסחו. שני הפרופסורים עדיין מנסים, איכשהו, לשוות לנימת הפולמוס שלהם אווירה אקדמית, רוגעת. התוצאה לא זאת בלבד שדבריהם אינם מגיעים לאוזני הציבור, גם מביקורות הטלוויזיה שלמחרת, הם זוכים בבוז על קרירותם, חיוורונם.

שחקן־תיאטרון בריטי, שהגיש כאן ערב מקטים ותרגומי של טקסטים מאת ועל אנטון צ'כוב, זכה ביום שלמחרת הפרמיירה, אפילו מעטם של האנינים שבמבקרי־התיאטרון, לציונים כמו: משעמם, יותר מדי תרבותי לטעמי... כי מה שקרוי אנדר־סטייטמנט, נחשב אצלנו אימפוטנציה, ואנינות־טעם ודעת – הם נולים נרדפות לסנוביות, רכרוכיות, רפיסות.

זמן רב חשבתי, כמו רבים אחרים, שהסיבות לכך הן הלחצים הכלכליים, בטחוניים, פסיכולוגיים והסטוריים. רק לאחרונה נתחוור לי כי אומנם יש לכך רקע הסטורי, אבל הרבה יותר רחוק ומעמיק ממה שסברתי עד כה. את ההסבר המלא לרציבליות הגבוהה שלנו מצאתי בספרו של ארתור קסטלר, על „מעשה היצירה", בפרק הראשון, המוקדש להומור. המחבר מנסה להסביר לקוראיו, מדוע הנאה מהומור מתבטאה אצל יצורי־אנוש בתגובה גופנית, עד כדי הרעדת הגוף כולו בצחוק רם.

בשחר ההיסטוריה האנושית, מסביר קסטלר, מרבית התגובות שלנו לגירויים חיצוניים היו פיזיות: תגובה לפחד – ריצה, קפיצה וכדומה. תגובות למקור־שימחה – קפיצות־גיל, חיבוקים, ריקודים במעגל, וכיו"ב. היכולת ליהנות מהומור, לדעת קסטלר, חלה בשלב מאוחר יותר של התפתחות האנושות, בשלב שבו חל התפתחות האינטלקט, אלא שהתגובות הקדומות, של המשיכות הגופניות בכל חוויה [illegible] עות בנו עמוק למדי; ולכן גם כשאנו כבר הומו־סאפיאנס, עדיין מגיב גופנו גם לחוויות שכליות ביסודן.

●

עתה הכל נעשה ברור. אנחנו, הרי, אומה עתיקת־יומין, שהופיעה על פני כדור־הארץ ממש בשחר ההיסטוריה; ואילו הבריטים, האנגלו־סקסים, [illegible] של העולם, כמו אלפי שנה בשם שום יכולים

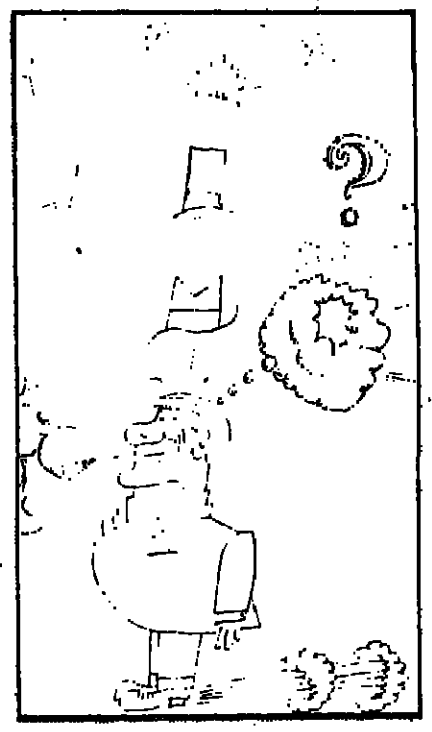

לשחק אותה בעידון, בטונים נמוכים, בחיוכים. חוכמה גדולה אין להם, בגנים שלהם, את כל אלפי־שנות־אלימות, אנחנו פילסנו להם את הדרך אל הציוויליזציה, והם מופיעים להם בשלב האינטלקטואלי, ומתנשאים להם בתורהשליחה־בבקשה.

אז והויה. אין מה לעשות. מי ששפר עליו גורלו, להיות חלק מהאומה העברית העתיקה־מתחדשת, צריך לקבל באהבה את מורשת הדורות, שכוללת זאפטות, מכות־מתחת־לחגורה, ומוסר של הכנס־לי־ואכניס־לך, ומי שלא מוצא־חן בעיניו – שיחליף עם.

יהודית אוריין

ההווה כבר שלהם

אף זה מגובות דורנו [illegible] שלב אחר שלב, השתלטה המכונה, ואנשים הלכו לעולמם בגיל צעיר, כשהם שמן־סיכה לגלגלי המהפיכה.

אבל המהפיכה הקיברנטית בת־זמננו שונה מקודמותיה. אנו עדים לה, כשהיא חולפת על פנינו בחטף, ומותירה אותנו נחשלים אחריה, נגררים בחוסר־אונים. בימים אלה ממש עוברת העיתונות כולה לעידן המחשב. מהר, תוך יומיים, כל העיתונות נכתבת במסופים, ואיש עוד־מעט לא יזכור את הימים שהשתמשנו בעט כדורי. חב עידן העופרת בעיתונות, ואנו לקראת אותיות דיגיטליות.

●

והנה מודחלת עלי דיפרסיה. גם הנפש היא חיה הרגלית, והיא מתקשה להסתגל מהיום למחר. איך אפשר לדרוש ממני, במשך־חיים אחד, לעבור כל־כך הרבה שינויים. אני הרי זוכרת איך היה רדיו אחד בשכונה, והתכנסנו אצל השכן להאזין לנאומו הארור של היטלר. ואיני שוכחת את היום שקיבלו הורי את הטלפון היחיד בכל הבניין, ומאז ועד היום טרם השתחררתי מהמתח שבכל שיחת טלפון. זה הרבה יותר מדי תמורות למשך־חיים אחד.

שיחלקו את החידושים, אחד לדור, שניים לתקופה, אבל למה הכל בימיי?

כשהומצא הכתב, פחדו אנשים שלא ייעשה עוד שימוש בזכרון, והידע בכלל יהיה מיותר — מה שאכן קרה. כשהומצא הדפוס, חששו מפני וולגאריות של הספרות — מה שאכן קרה; כשנבנתה הטלוויזיה דאגו פן תיעלם הספרות מהעולם — מה שכמעט קרה. וכשרח מחשב־הכיס, פחדו שתישכח האריתמטיקה ולא יידעו לוח־הכפל. וממה אני יראה עכשיו?

מה שאיני מבינה — מפחיד אותי. [illegible] של סופרמן.

●

לא הסתרתי מעולם את תסכולי, [illegible] על ספרות ומשתמש [illegible] הנ"ך. תמיד קבלתי, שעוד מעט לא יהיה לנו על מה לדבר זה עם זה. אבל כשניצבתי מוכה ועלובה בפני המחשב שלי, ובני ניגש אליו, נגע בו מעשה־קסם והמחשב צייית — הרגשתי שהוא ניצח. איני יכולה להשתמש במחשב כשהנער בבית־הספר, והוא כבר גילה במה הוא יכול להעניש אותי, אם לא אתנהג יפה. הוא אומנם לא יודע על־פה את שירת דבורה, ואני כן יודעת — אז מה יוצא לי מזה.

אני חשה שלא רק המחר שלהם. ההווה כבר שלהם. עלינו לזוז הצידה, אנו בולמים איזו תאוצה אדירה, שנפתחה בזמננו ותגדל מחר. מה חשוב אם הוא אינו מסוגל לקרוא את „מלחמה ושלום" בשלמותו, הוא הרי יכול לחזיז את גלגלי העולם.

אני מתעצבת את האותיות הדיגיטליות. אני הבת את ריח הנייר העצי ואת מגע העט החושני בין האצבעות, והבן שלי לא מבין על מה אני מדברת.

ורדה רזיאל (ויזלטיר)

מוניטין הם אוצר מסוכן

חכמינו אמרו, שטוב שם טוב משמן טוב, ומי כמונו יודע, עד כמה יקר ומועיל לאדם, לחברה או למסעדה, קיומם של מוניטין. עם זאת, מוניטין הם אוצר מסוכן, המועל במקרים רבים לרעה נגד בעליו, ואחד מתחומי פעולתם המסוכנים ביותר הוא בתחום התקשורת — העיתונות, הספרות והאמנות.

מרגע שאדם הופך כוכב־תיקשורתי או זוכה בכותל המזרח בעולם הספרות או האמנות, דרכו סלולה לפניו, ושומרי השער מרפים את התייחסותם הביקורתית כלפיו. לאנשים בעלי מוניטין קל לפרסם, והם עלולים להגיע למצב שבו כל גיחוך או שיהוק שלהם, מוצאים את דרכם בנקל אל הציבור.

●

הקהל אוהב שמות, והוצאות ספרים, עורכי עיתונים, מפיקי סרטים, מודעים לערך המסחרי של השם. הם מוכנים לקנות תוצרת, ולפעמים כמעט כל תוצרת, מבית היוצר של בעל השם והמוניטין. הזיהוי של אדם מכובד וסוחר, מבוקש ונצרך, משפיעה על־פי־רוב על איכות מוצריו. בכיוון שלילי; [illegible]

[illegible]

כיצד פותרים את הבעיה? האם שומרי השער (מו"לים, עורכים, מפיקים) חייבים ל[illegible]קחת על עצמם את העבודה השחורה של הגבות המתחסומים? האם הקהל צריך ללמוד להגיב ביתר חריפות, כלפי ירידת חרמה? או שמא כל אמן / יוצר / כותב, שיש לו חברים טובים, צריך לבקש מקרוביו שלא ירשו לו להמשיך לקשקש, למרות אי־הנעימות שבדבר?

ואולי צריך להכריז על תקופת שמיטה — מעין תקופת שתיקה כפויה, שתאפשר לא היוצר להתעבד, לחזור ולטייב את עצמו?

שולמית גלבוע

למות חופשי בארצנו

כבר אמר [illegible] שלוא היה [illegible] אלוהים כאדם על. אם אנחנו חלשים — הוא כל־יכול. אם אנחנו טועים — הוא יודע־כל. אם אנחנו מתים — הוא נצחי.

[illegible]

●

אלוהים משחק זקן סב יורד על זוהר, או טוטם קמאי, כמין מזוזה כפתח הדלת, ואולי הפשטה שבהפשטות שהכל בה והיא בכל ורק מוחנו, המעונן בחומר, אינו יכול לתופסה. לאתיאיסט הכל היינו־הך.

אתיאיסטים לתיאבון הם בודדים. רוב החילונים אינם משוחררים מאמונות טפלות או משמרנות פשוטה. חשש מיסתורי מקנן בהם — „מי יודע", או „מה שבטוח — בטוח". ויש שחותכים את אלוהיהם לרפסודת־הצלה — בימים קשים הם צפים עליה, „אם לא יועיל לא יזיק", [illegible] זה.

כי כדי להישאר חשוב להיות תוכן לחיי וולד, להינשא, למות ולהיעלם — כפסיק חסר־משמעות ביקום שאין לו סוף ומובן — צריך אדם להיות שלם עם אפסותו ויכולתו גם יחד [illegible]

●

לא [illegible] שולל, זה שחסר לו משהו.

אין זה שיגור מילולי בלבד. כוחן של מלים טמון בשדה המשמעות המקיף אותן, וזהו שדה־בור מסוכן, שדבריו של עוזי אורנן עם מות בן־אחיו, השופט חמן שלח, עדיין מהדהדים בו. מדוע שלא יינתן לאדם במדינה דמוקרטית למות — אם לא לחיות — לפי אמונתו? ובמלים אחרות — לפחות להיקבר ללא כפייה דתית, בבית־קברות „חילוני".

מזל של חיות

ההורוסקופ הסיני שונה מההורוסקופ הרגיל. ההורוסקופ שאנו מכירים מתבסס בתאריך הלידה, וגלגל המזלות שלו נחלק ל־12, כשהסמלים המוכרים שלו הם: טלה וגדי [illegible] עקרב וסרטן [illegible] מאזניים, תאומים, ואחרים.

ההורוסקופ הסיני אף הוא נחלק ל־12, ושמות המזלות שלו לקוחים אך ורק מעולם החי: תרנגול, עכבר, עז, כלב ואחרים. איך אתה יודע באיזה מזל נולדת? פשוט. אתה מתבונן בתעודת־הזהות שלך, מוצא באיזו שנה נולדת, ואז קורא את הרשימה הזו ומגלה סוף־סוף מי אתה ומה אתה ואלה הם חייך. אז שנה אזרחית טובה לכולם — לכלבים, דרקונים, סוסים ולכל השאר.

התרנגול

ילידי 1909, 1921, 1933, 1945, 1957, 1969, 1981.

התרנגולים הם טיפוסים פתיחים וראוותנים, האוהבים לבטא את דעותיהם בפומבי. לעיתים קרובות הם דברנים אבל לא מעשיים, כנים מאוד ובעלי ביטחון עצמי רב ביותר. אך למרות החזות הבוטחת בעצמה, הם מסתירים בתוככי־תוכם אופי שמרני. למרות [illegible] לנישואין הם שוורים, נחשים ודרקונים. מוטב שיימנעו משפנים ומתרנגולים אחרים.

התיש

ילידי 1907, 1919, 1931, 1943, 1955, 1967, 1979.

התיישים ניחנו במעלות רבות, וחרי עם זה במכשלות רבות. ילידי שנת התיש מראים נטייה לאמנות, הם רגישים ואלגנטיים. יש להם טעם מעולה, אבל הם קאפריזיים ופסימיים מטבעם. למרות שהם מיטיבים לבטא רעיונות, אין להם הכוח להגשים אותם לבד. למרות זאת, הטבע הסתגלני שלהם מאפשר להם לשוט בנתיבי החיים כשהם לא מוטרדים מבעיות רציניות באמת. האופי הנדיב והביישני שלהם גורם לכך, שידידיהם יתעלמו מחולשותיהם ויתחשבו בקפריזיות של התיישים. מזלם הטוב גורם לכך שכל מה שיצרו בחיים – יתגשם. בני־הזוג האידיאליים שלהם לנישואין הם שפנים, חזירים וסוסים. מוטב שיימנעו מקשר־נישואין עם שוורים ועם כלבים.

העכבר

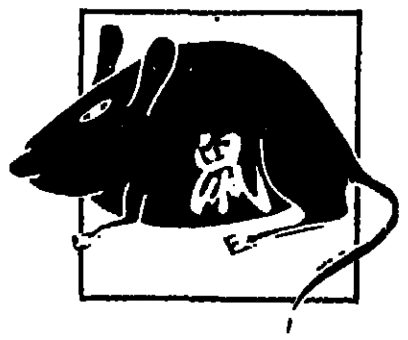

ילידי 1900, 1912, 1924, 1936, 1948, 1960, 1972, 1984.

לילידי שנת העכבר טבע חצוי. הם יכולים להיות מקסימים למדי, מלאי עליצות, נדיבים וישרים. אבל חייהם נשלטים על־ידי הרגשות שלהם. רגע אחד הם בוטחים בעצמם, ומייד לאחר מכן - מלאים היסוסים. הם מעדיפים לחיות למען הרגע, ומניחים שהעתיד כבר ידאג לעצמו. בדרך־כלל הם מצליחים בעיסוק שיש בו מגע עם אנשים, שכן כך הם יכולים להשתמש בקסם שלהם, או בעיסוק שיש בו כתיבה או פעילות יצירתית אחרת. בני־הזוג המתאימים להם - דרקונים, שוורים וקופים. מוטב שיתרחקו מסוסים ומכספנים.

הנחש

ילידי 1905, 1917, 1929, 1941, 1953, 1965, 1977.

הנחשים נחשבים בני־מזל, בגלל הקשר שלהם עם הדרקונים. ילידי שנת הנחש הם לעיתים קרובות הוגים מעמיקי־חשוב, ונוטים לפילוסופיה או תחומים אינטלקטואליים אחרים. בעסקים, הם החלטיים מאוד ולא ירשו שמשהו יעמוד בדרכם. הם מקפידים מאוד על הופעתם החיצונית ועל טעמם האלגנטי. למרות שהם עצמם רומנטיים ומפלרטטים, הם מסוגלים להיות מאוד קנאים ורכושניים כלפי בני־זוגם. לכן מוטב שיינשאו לשוורים ולתרנגולים, ויימנעו מקשרי־נישואין עם חזירים ונמרים.

הדרקון

שנות לידה: 1904, 1916, 1928, 1940, 1952, 1964, 1976.

הדרקונים נהנים מיתרונים רבים לכל שאר החיות. מייחסים להם את התכונות הבאות: עושר, כישרונות, הרמוניה ואריכות־ימים. הדרקונים בני־אריכות, משכנעים, אינטליגנטיים ומצליחים בכל אשר יפנו. הביטחון העצמי והיכולת לספק לעצמם את כל צרכיהם מקימים נגדם, לא אחת, אויבים. ולמרות שלעיתים קרובות הם דווקא מעוררים לחיבה ולאהדה, קשה להם לפעמים לגמול לאנשים באותו יחס. בני־הזוג המתאימים להם הם העכברים, הנחשים, תרנגולים וקופים. מוטב שיתרחקו מכלבים.

הקוף

ילידי 1908, 1920, 1932, 1944, 1956, 1968, 1980.

ילידי שנה זו הם יצורים פיקחים [illegible] מה. הם יכולים להקסים אנשים ולא יהססו לשקר כדי להשיג מטרות אנוכיות. אלא שבדרך־כלל הם כה בני־מזל ודיפלומטיים, שהם כמעט שלא נתפסים בקלקלתם. מי מתאים להם לחיי נישואין? דרקונים ועכברים. ומי לא? נמרים וסוסים.

החזיר

ילידי 1911, 1923, 1935, 1947, 1959, 1971, 1983.

החזירים הם אינטלקטואלים, צנועי־דעת. הם יכולים לעסוק בכל, כי המצפוניות שלהם ומוסר־העבודה שלהם יסייעו להם להצליח בכל. הם גם נאיביים, תמימים, אבירים, בעלי תחושת מחויבות גבוהה וכנים מאוד. מי שיבטח בהם לעולם לא יתאכזב. החזיר הוא ממש טוב־לב ותמים־דרך. הכי טוב שיינשא לתיישים ולשפנים, ומוטב שירחק מנחשים.

הנמר

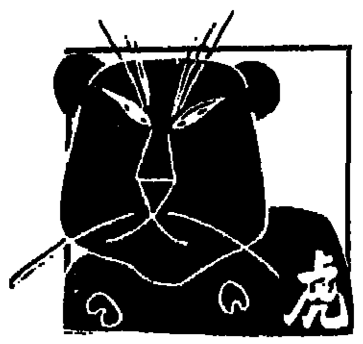

שנות לידה: 1902, 1914, 1926, 1938, 1950, 1962, 1974, 1986.

הנמרים יצורים קסומים, עם יותר מתשעה קבין של כישרון. יפים, אינטליגנטיים, משעשעים ובטוחים בעצמם. ילידי שנת הנמר הם מנהיגים טבעיים. הם משיגים מישמעת מאחרים בזכות האישיות המגנטית שלהם ההעזה והאריזהות שלהם. הם בעלי דחף עצום, דבקות במשימה ואנרגטיים, ויש להם נטיות לקפוץ קדימה בלי לבדוק קודם־כל את השטח. אבל עם טיפ־טיפה מזל, הם מצליחים להתחמק מבעיות. הם יכולים להיות עקשניים, אנשי־ריב, לא זהירים וחסרי־אחריות, אבל בתוך תוכם הם רגישים ומלאי אהבה. השידוך הכי מתאים להם - דרקונים וכלבים. הכי פחות מתאימים - נחשים, קופים, שוורים, שפנים ונמרים אחרים.

השפן

ילידי 1903, 1915, 1927, 1939, 1951, 1963, 1975.

שפנים הם יצורים שלווים, ישרים וביתיים. הם לא מסוגלים לסבול מבוכה ובילבול, הם מוכשרים, מעודנים, טובי־לב ודיפלומטיים. דרך חייהם היא הדרך המאוזנת. הם שונאים צעקות, יעדיפו לסור מבעיות לא־פתורות, ולא לפתור אותן. הם לבושים יפה ומתקשטים בטעם. הם משוחחים בטוב־טעם ויש להם השקפת־עולם כוללנית. הם מתאימים את עצמם בקלות לכל מיגזר חברתי, אך לעיתים קרובות מתנהגים ביתר־זהירות ובביישנות. מוטב שינשאו לתיישים, כלבים וחזירים, ויימנעו מתרנגולים, עכברים ונמרים.

הכלב

שנות לידה: 1910, 1922, 1934, 1946, 1958, 1970, 1982.

בני מזל זה הם נאמנים, ישרים ומלאי־אמונה. דאגתם לאחרים נושאת לעיתים אופי של חרדה מייתרת. במובנים רבים, הכלבים הם מעשיים, הטוב ופילוסופיים. יש להם חוש טוב לעסקים, והם נוטים ביטחון באחרים. אך לעיתים קרובות נוטים לציניות ולפסימיות. לבדות שהם מבחירים יציבא הסרונות באחרים, ולא מרכסים לבטא את חוסר הנחת שלהם הם מיטבים יפה לחיבה ולשבחים הניתנים אליהם. אפשר לסמוך על הכלבים שישמרו סוד, והם פשוטים בהתנהגותם ובגינוניהם. אם הם יתחברו אל סוסים ונמרים קרוב לוודאי שהגילואי של יהיו מוצלחים. תיישים ודרקונים לא מתאימים למיטה זו.

השור

שנות לידה: 1901, 1913, 1925, 1937, 1949, 1961, 1973, 1985.

השוורים מקרינים כוח ויציבות. הם טובים מאוד בנטילת אחריות, ותמיד דואגים בראש ובראשונה לבני־משפחתם. הם נולדו למנהיגות, והם עושים זאת בשקט ובהתמדה, ואפילו בדרך [illegible] אפילו אלימים. הם מצליחים מאוד בעסקים, שכן הם מסוגלים להיות קשוחים ביותר ואפשר לסמוך עליהם. בני־זוג אידיאליים לנישואין - תרנגולים, עכברים, נחשים ושוורים אחרים. לא מתאימים - קופים, תיישים ונמרים.

הסוס

ילידי 1906, 1918, 1930, 1942, 1954, 1966, 1978.

המאפיינים הבולטים של ילידי שנה זו הם כוח, מרץ ומהירות. הסוסים הם חריפים, בעלי מענה־לשון מהיר, ומתרתחים בקלות. מוכשרים, עובדים קשה, מעשיים ולעגניים. הם פרגמטיים, ויודעים כיצד לנהל את ענייניהם הכספיים, מתחת לאופי החביב וקל־הדעת, שהופך אותם לאהודים מאוד בחברה, הם יכולים להיות מאוד עצבניים, אנוכיים ורגזנים, וייענו להוראות מגבוה רק כשזה ייראה להם נוח. בדרך־כלל הם יצורים מפותחים מאוד ובעלי כוח משיכה מיני. אבל הם משתעממים בקלות, ומסוגלים להתאהב באופן מגוחך. שותפויות הנישואין הטובות ביותר שלהם, יהיו עם בני מזל תיש, כלב ונמר. מוטב שימנעו מעכברים.

איורים: זוהר הייבר

ילדי השמש, הפרחים והתנ"ך

מאת רמי נאורי
צילומים: עדנה בר־רומי

חמוטל בן־זאב־עפרון ותינוקה: הבעל יחזור לעבודה בקרוב

את שורדי התרבות הזו של שנות השישים אין צורך לחפש בקאליפורניה • הם נמצאים כאן אצלנו במושב "מאור מודיעין", שליד קברות המכבים • עודם חיים באותה מתכונת, אלא שהפעם עם כיפה • הם חסידיים של "הרבי המזמר" שלמה קרליבך, והגיעו ליהדות דרך "בית אהבה ותפילה" שלו, בקאליפורניה • ילדי השמש, הפרחים והתנ"ך

יום שלישי, 09:30, מושב שיתופי־דתי, "מאור מודיעין", אזור יער בן־שמן, סמוך לקברות המכבים.

בכל מושב אחר היו עובדים במשק, בלול, אולי ברפת. במושב "מאור מודיעין", הנמצא על 2,700 דונם אדמה, מתבטלים. רוב התושבים נמצאים בשעה זו בבתיהם. חלק עורך ביקורי נימוסין אצל שכנים, או מטייל להנאתו בחוצות המושב. אברהם אריה, ראש ועד המושב אומר שמצב זה נמשך כשישה חודשים. הלשונות הרעות אומרות, מימים ימימה.

עד לפני מספר חודשים פעלה במקום טחנת קמח, שטחנה גרנולה. היא נסגרה. כשנה לפני כן פעל במקום מפעל למזון טבעי. אף הוא נסגר. אברהם אריה מסביר את כשלון המפעלים בקשיי נזילות: "לא יכולנו לעמוד בתנאי האשראי במשק. רכשנו חומרי גלם מחו"ל בדולרים, וקיבלנו לאחר מכן את מחיר המוצר המוגמר, רק לאחר מספר חודשים בשקלים. מחודש אוקטובר לפני כשנתיים החלו מפעל המזון וטחנת הקמח לצלוע עד שרעכו לגמרי, האחד אחרי השני". שני הענפים הללו היוו מקור פרנסה עיקרי לאנשי המושב. כיום – יוק. שני המבנים עומדים שוממים, ופרנסה אין.

אחד מתושבי המקום, שביקש להישאר בעילום שם, אמר, כי אם מדברים כיום על כאלה החיים על קו העוני, הם חיים מתחת לקו זה. אברהם אריה פחות חריף בהגדרותיו ואומר שלמושב אין הרבה כסף, אבל גם אין חובות רבים. "זה לא היה בתיכנון שנהיה עניים", הוא מוסיף. למושב יש כיום שני כלי רכב מסחריים, מספר מינימלי של כלים חקלאיים וארבעה כלי רכב פרטיים.

המקצוע: תוכניות לעתיד

פרנסה ברוחק הם מוצאים ממידרשה תורנית ליהדות, הנמצאת במושב, מלהקת "מודיעין לשמחה", העורכת הופעות בשמחות ומתלווה לרב קרליבך בהופעותיו בארץ, ובה חברים ארבעה מחברי המושב, מגידולים קטנים של משמש, אבוקדו וירקות. כל הגידולים נעשים בשיטה אורגנית, ללא ריסוס וללא כימיקלים. חיידק הטבעונות או העצלות אינו מרפה מהם, גם אם אולי מהווה מכשול.

לאחרונה, בעקבות חג החנוכה, מצאו אנשי המושב מקור פרנסה נוסף: הם שלחו מדי יום את זושא, אחד התושבים, יחד עם קרון קטן, שהיה מצוייד בממתקים ושתייה קרה, לקברות המכבים, וניסו לדלות מעט כסף מהמבקרים הרבים, הפוקדים את האזור בחג זה, מדי שנה. מקור פרנסה אחר ולא פחות חשוב הן התרומות המגיעות למושב מיהדות ארה"ב, בתיווכו של "הרבי המזמר" שלמה קרליבך, שכני המושב נימנים עם חסידיו. כך מתקיימים 27 משפחות ו־85 ילדיהם, זה כעשר שנים (!).

בינתיים, אומר אברהם אריה, דעכה במקצת מוטיבציית בני המושב. כדי לעשות בכל זאת משהו, עוסקים שם קצת בטיפוח הנוי במקום שהיה מוזנח לחלוטין עד לפני כשנה. למרות זאת, גם היום לאחר נסיונות הטיפוח תראה במקום מעט כדי דשא, שאינם מרנינים ביופיים, צמוד נוי, והרבה הרבה שבילי בטון מכוערים. העיסוק האחר של תושבי המקום הוא תיכנון תוכניות לעתיד, וכאלה לא חסר כאן. צאן, תכשיטים, דבורים, מחשבים, חזרה להפעלת טחנת הקמח ומפעל מזון, שיסנה יעודו למפעל לשוקולדים, הם רק חלק מהם. וועד המושב רוצה גם להפוך את המקום למושב קהילתי או למושב עובדים. שינוי זה בא, לדברי אברהם אריה, כדי שכל תושב ידאג לעצמו. כך מקווים הוא וחבריו, להקטין את מספר הבטלנים, או על פי הגדרתו המרוויקית, "אלה שאינם דואגים לכלכלת המושב במידה שווה", ולדרבן אותם לעבוד.

פגישה מוזרה בסוכנות

הרומן של בני המושב עם המקום החל לפני כעשר שנים, כאשר שבע משפחות, אשר עלו ארצה מארה"ב ונפגשו כאן החליטו, שברצונם להתיישב בארץ. אברהם אריה מספר: "פנינו לסוכנות היהודית ושאלנו על מקום בו נוכל להתיישב. באותה עת התפנה הגרעין הרכיעי ממושב מאור מודיעין, שהיה לו שם כמקום לא יוצלח, כיוון שאף קבוצת מתיישבים לא החזיקה בו מעמד של קבע. מהסוכנות ענו לנו שהמקום, ללא בדיקה בציציותיהם, כי מתפנה מושב באזור מודיעין ואם הם רוצים להתיישב בו – הרלת פתוחה. אברהם אריה, שהיה בקבוצה הראשונה שעלתה לקרקע, יחד עם חבריו, ענו מיד בחיוב. "היינו ללא אגורה בכיס, וללא שום תוכניות, אך הרגשנו שהחלומנו הולך ומתגשם", אומר אברהם אריה. וכך זמן קצר מאוד לאחר אותה פגישה מוזרה בסוכנות – עלו על הקרקע, אברהם מספר שבתחילה לא היה במקום מאומה, אך עם הזמן הלך והוקם התפתח ונוספו לו תושבים, בעלי רקע דומה לתושבים הוותיקים.

הרקע המשותף, המאחד את התושבים הוא, שכולם אמריקנים, שמעט בעברם, היו "ילדי הפרחים" "והיפים" וחזרו בתשובה. כולם גם נימנים על חסידי הרב שלמה קרליבך, המחזיק גם הוא דירה במושב, בה הוא מתגורר כיו מסעותיו הרבים בעולם.

אברהם אריה, 36, שיער שחור מסולסל, עיניים כחולות, זקן ארוך כף פה ויקמה גדולה לראשו, לבוש חולצה בד משובצת, מכנסי ג'ינס, ולרגליו נעלי ספורט, מקבל אותנו בביתו, בית

יעקל'ה שמש־ברכה, מלהקת "מודיעין לשמחה": הופעות עם הרבי

קטן, אך נ"ר, מרוהט בפשטות. [illegible] ספרי קודש ומכשיר הקרטה, [illegible] פזורות קלטות רבות, בניהן של [illegible] קרליבך, בוב דילן, החיפושיות, [illegible] כר ואחרים. אברהם אריה לא [illegible] בהינתקות מוחלטת מהחיים ההיפיים והקלטות הללו מזכירות לי את [illegible] פה ההיא". לאחר [illegible] שאין לסגור את הדלת בפני [illegible] המודרני.

הכל בהשפעת הרבי

אברהם אריה עלה לארץ ב־1974 [illegible] הייסר מקאליפורניה, ארה"ב. שם [illegible] גורר בבית עץ, וחיפש את עצמו. [illegible] עבד באופן לא סדיר, קצת פה קצת שם, כדי לא לרעוב. ההיפיים אחר האמת, ערכו כשמונה שנים. על תקופה זו אין הוא מרבה לדבר. כששואלים מה עשה באותה תקופה, הוא עונה: "חיפשתי וחיפשתי בדרכים שונות ומשונות, עד שהגעתי לאמת האמיתית, היהדות". כיצד בדיוק נערכו חיפושיו, הוא מסרב לאמר. עונה רק שהתנהג כמו כולם, ומוסיף שכל זה בעצם לא חשוב. העיקר שמצא בסופו של דבר את הדרך הנכונה. יש להניח, שהמונח "התנהגות כמו כולם" פירושו קומונות, כתות, אמונה, שלום, רוקאנדרול, סמים והפגנות מחאה.

ליהדות הגיע כפי שהגיעו שאר חבריו מהמושב. הוא נקלע ל"בית האהבה והתפילה" של הרב שלמה קרליבך בסן פרנציסקו, קאליפורניה, בו שמע את המוסיקה החסידית־רוק־אנדרולית של קרליבך, המעורבת בשיחות וסיפורים על אחווה ורעות בין בריות, על שלום והאמת האמיתית שביהדות, והתמכר. אין ספק שהרב קרליבך ידע היכן למקם את עצמו ובאיזו שפה להגיע אל נשמתם וליבם של ההיפ"ס, שכן קאליפורניה הייתה מאז ומתמיד מרינתם של המחפשים את עצמם.

השלב הבא של אברהם אריה היה העלייה ארצה. בדרכו אלינו, בעודו במטוס, גמלה בו ההחלטה הסופית לחזור בתשובה. הוא נטל כיפה, חבש אותה לראשו, שינה את שמו מאלן טרוגמן, לאברהם אריה, נסע לירושליים והצטרף שם לאחת מישיבות החוזרים בתשובה [illegible] הגר [illegible] את את [illegible] [illegible] מאיתר יותר יהדות [illegible]

רחל אורה, 37, נראית כאשה [illegible] [illegible] שפה, [illegible] הגבורות [illegible] פים [illegible] עד, [illegible] את [illegible] ני [illegible] של [illegible] גורו. שם היה לה ידיד נוצרי, שידע על עברה היהודי, ובאחד הימים יעץ לה לגשת ל"בית האהבה והתפילה" של קרליבך, ולבדוק שמא שם "תמצא את עצמה". מאז היא ביהדות. על היכרות עם בעלה היא אומרת: "היינו באותם מקומות, הנדודים שלנו היו במעגלים זהים, רק שפיספסנו מעט האחד את השני. למזלי פגשתי אותו עם בואי לירושליים".

רחל־אורה מבקשת לציין את אי־הינתקותם מהחשיבה המודרנית. בראיה היא מציינת את העובדה, שבביתם יש גם כמה זוגות גרושים. אנחנו, היא אומרת, רואים בזה דבר טבעי: "אם לא הולך אז לא הולך". בנוסף היא מביאה את ייחודו של המושב בשמות הנייהדים, שנותנים חבריו לילדיהם, שכולם שאולים מפסוקים ואמירות בתנ"ך. שלושת ילדיה, דרך משל: הבן הראשון נקרא אש־קודש, ושתי הבנות: דבריה־תיקון־חווה, ששמה ניתן לה על שם אותו תיקון שייאמר לפני בוא המשיח, וחנה־שירה־בת־ימינה, ששמה ניתן לה על שנולדה בפרשת בניכין. שמות נוספים של ילדים במושב הם, אסתר־נשמה־טהורה־שלוחה, בכוליה' ברך את אברהם בכל, תפארת נפלאה, אוהב ישראל, חננאל ורחמים, אפריים דוד, ואחרים. רחל מסבירה: "הרבי וקרליבך) אמר ששמות הילדים צריכים לבוא מרוח הקודש", וכך הם נוהגים.

אורח החיים שלהם דומה במתכונתו לזה של היהודים החרדים, בתפילה ובקיום מצוות, אך שונה בלבוש הנשים והגברים בעיקר, מוסר העבודה, מראה בתיהם, הנראים מוזנחים במקצת ומ־

היהודים באופן [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

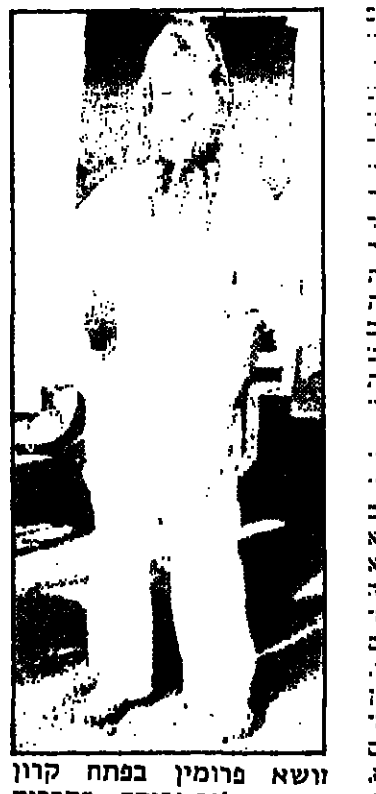
זושא פרומין בפתח קרון הסנדוויצ'ים: פרנסה בקברות המכבים

בר, ומצד הנגר בהפרחת נשיקה באוויר לעבר אורחת מצוייה כמו הצלמת שלנו, למשל.

חמוטל בן־זאב או עפרון כיום, 30, היא דמות יוצאת־דופן במושב. אם זה בשל היותה ישראלית, או בשל מראה ביתה, הבולט מאוד בניקיונו ועיצובו הנאה. אצלה לא תראה את ילדה אוכל על הריצפה, כפי שראינו בבתים האחרים. היא משוררת, ואחותו של הבדרן דורי בן־זאב, אומרת חמוטל: "אני חושבת שהמקום נורא מיוחד, תמיד מקבלים איתה בסבר פנים יפות

וחמימה. [illegible] [illegible] האישה, היא [illegible] הראשה, [illegible] ביים [illegible] [illegible] המושב בעקבות נישואיה [illegible] מאור [illegible] לפני [illegible] עסקי [illegible] ליהדות [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לרקוד [illegible] לעזוב את המושב לאחר [illegible] כשנה וחצי הורו [illegible] אומרת המושל: "קיבלו אותנו [illegible] נחני", ומוסיפה: "נראה לי שאין בניהם כמעט ישראלים. זה נורא. המנטליות שונה וקצת קשה לי עם זה. הייתי מאוד שמחה אילו היו מגיעים ישראלים". האם היא מדברת על ישראלים דתיים? "לאו דווקא. גם לא דתיים יכולים להסתדר כאן. התושבים כאן הם אנשים מאוד פתוחים. שעברו הרבה מאוד בחיים עד שהגיעו ליהדות. הם מכירים את אורח־החיים החילוני ויכולים להבין אותו יותר מכל אדם אחר". לחמוטל חורה מאוד, שהשפה המדוברת במקום היא אנגלית. וברור עתה הוקם במקום אולפן לעברית. אם היו מגיעים למקום ישראלים, לא היו פני הדברים נראים כך, היא סבורה.

תמיד יש זמן

חמוטל היא משוררת ואת רוב זמנה מכלה בתל־אביב. היא כתבה וכותבת שירים רבים, שחלקם כבש את הפסטיבלים ומצעדי הפזמונים בארץ. כמו, למשל, "עולה־עולה" של יוהר כהן, "שובי לים", "כל שנה בסוף הקיץ", "יפה הלילה", "ילד תימני", "הולכים לישון", "כמו כוכב", ורבים אחרים. היא גם כתבה את המחזה לילדים "דרקון דרקון" לתיאטרון החיפני "בית הגפן".

האם היא מתפרנסת מן השירה שהיא כותבת?

חמוטל מחייכת: "לא. אני ובעלי מתפרנסים מעצם היותנו מושבניקים". לאחר מכן היא מוסיפה שבאופן עקרוני אין לנשים הרבה עבודה במושב. לעיתים היא עוברת [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] נת הבית.

להעיבר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לכאן [illegible] בקיץ [illegible] קצרים". [illegible] את העבודה [illegible] הרבה אנשים יוצרים. [illegible] בים, מצלמים, אורגים [illegible].

כשהייתה כבר שעת [illegible] מאוחרת, ביקשנו לשוחח עם יעקב שמש ברכה, אחד מתושבי המקום, [illegible] להקת "מודיעין לשמחה". [illegible] תו של סילבר שמואל, 11. כדי [illegible] אותו היכן נמצא ביתו של יעקב [illegible] בניקום תשובה הכניסני לביתו, [illegible] נו, והחל לשוחח עימנו בנייתו. [illegible] על המושב, על כך שנוזה עשר [illegible] יש בניקום רק שני קווי טלפון, [illegible] מוריו באולפן, ועל המיבלה של משרד הפנים להקים [illegible] מהמושב, ביער בן־שמן. לכל נושא [illegible] דיש הרבה זמן, שום דבר לא בוער [illegible] לא היה לו לאן למהר. גם הבעיות [illegible] ציג נשמעו כאילו היו [illegible] ושימשו רק נושא לשיחה.

השקט השלווה הפנימית, אי־הרוח, עשיית הדברים בבין איטי־שכוון, היא לא רק נחלתו אלא נחלת של כמעט כל התושבים. סיפר [illegible] לאברהם אריה, סנואל, יעקב ברכה, הנוהג להסתובב בנילבישים [illegible] כי"ם, זושא פרומין בהיקרון [illegible] המכבים, וכל השאר. אולי [illegible] שתמיד יש זמן, שאין צורך למהר לשום מקום. פעם היפי, תמיד היפי [illegible] תנו לשמש לעלות...

סוף כתבה הסברים "לתמיכת ילדי השמש הפרחים והתנ"ך" ביקום [illegible] לכן:

מועדון קורא
ידיעות אחרונות

מועדון קוראי ידיעות אחרונות מועדון קוראי ידיעות אחרונות מועדון קוראי ידיעות

בית ידיעות אחרונות דרך פ"ת 138 תל־אביב, טלפון 212213
פרטים והרשמה בימים א'–ה' בשעות 09.00 – 18.00 ברציפות

ההרשמה פתוחה לכל קוראי העיתון ללא תשלום דמי חבר

נופש ישראלי – טיולים ארועים ונופש במחירי מבצע

חוג פו"פ – פנויים ופנויות חוזרים לנהריה

למי שהיה למי ששמע למי שהחמיץ
סוף שבוע ארוך 23–25/1/86
★ הכרויות ★ סדנאות ★ תקשורת ★ מסיבות ★ ריקודים ★ בריכת שחיה מחוממת ★ פעילות תוססת לתוך הלילה ★ הפתעות...
לנשים גילאי 25–40, לגברים גילאי 30–45 (אפשרות לחריגה קלה)
המחיר: 100 ש"ח לכל הארוע – פנסיון מלא!!!
(אפשרות הסעה מת"א לנהריה ובחזרה)

סוף שבוע של תאטרון

מלון קאונטרי־קלאב תל־אביב 30/1–1/2

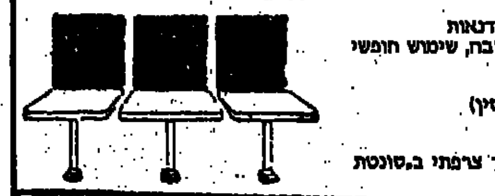

בתוכנית: ★ פגישות עם אנשי תאטרון, הרצאות, סדנאות ★ צפייה בהצגות תאטרון ★ פעילות חברתית, מסיבה, שימוש חופשי במתקני הקאונטרי־קלאב
הצגות: ★ כולם היו בני חוץ מעמי (תאטרון בית לסין) ★ שש שעה רקובה (תאטרון בית לסין)
אורחים: ★ הגבי נילה אלמגור ★ השחקן אשר צרפתי ב"סונטת קרויצר" ★ מר ישראל רוביצ'ק

טיולים בסימן טבע

★ צפון השומרון וצפונותיו, שבת 11.1, למוטיבי לכת, באוטובוס
★ פריחות בדרום הגולן, יום שני 13.1, במכוניות פרטיות
★ יער אום ריחן והשומרון, שבת 18.1, למשפחות, באוטובוס
★ פריחות הנרקיסים באזור המכתש הגדול שבת 25.1, במכוניות פרטיות

פרטים והרשמה: החברה להגנת הטבע
ת"א השפלה 03-382501, 4 · י־ם 02-222357 · חיפה 04-664136 · ב"ש 057-32156

מלון גולדאר נתניה ★★★★
21 ש"ח במלון המרכזי של עיר הקייט והבילוי – נתניה

צומת גלילות ת"א מלון קאונטרי־קלאב ★★★★
עיסקת חבילה בינואר
17 ש"ח לינה וארוחת בוקר +
5 ש"ח שימוש במתקני הקאונטרי קלאב
(בימים א'–ה', השילוב הרכוב)

מועדון הנופש באילת קלאב – אין
חופשה משפחתית
מ־ 19 ש"ח לאדם (לפי 6 נפשות בוילה)
CLUB IN

מלון נהר־הירדן טבריה
המלון החדיש והיוקרתי במרכז טבריה
חינם!! שייט על הכנרת או כניסה לחמת גדר

מלון אריאל ירושלים
מלון מרינה ת"א/בת־ים
29 ש"ח לחופשה ירושלמית או תל־אביבית במלונות ארבעה כוכבים

מלון קיסר אילת
29 ש"ח במלון המובחר למשפחות ולזוגות במרכז התיירות באילת

מלון מנדרין תל־אביב
29 ש"ח במלון החדיש והתוסס בצומת גלילות ת"א (מינימום 2 לילות)

מלון דיפלומט ת"א/ים ★★★★★
חופשה חמישה כוכבים בתל־אביב ובירושלים

★ המחירים לאדם, בחדר לשניים משלמים, כולל לינה וארוחת בוקר
★ המחירים כפופים לשינויים ממשלתיים
★ פרטים מלאים ומחייבים יש לקבל במועדון לפני ההרשמה

מועדון קוראי ידיעות אחרונות מועדון קוראי ידיעות אחרונות

אברהם אריה, רחל אורה וילדיהם: השמות באים מרוח הקודש

בתצלום השער: יעקב שמש־ברכה, עטוף בטלית צבעונית, עם רעייתו וילדיו במושב "מאור מודיעין".
(צילום: עדנה בר־רומי)

צעירים וצעירות
בפגישת שתייה במוסקווה:
גורבצ'וב ביקש מהנערות לא לשתות

לעזאזל השיוויון!

הוויכוח־הציבורי על מעמד האשה ברוסיה, מערער את הנוקשות והחד־צדדיות הסובייטית ● בפעם הראשונה, מציגה העיתונות שאלה ללא תשובה חד־משמעית, נושא למחשבה ● בניגוד למערב בו נלחמים לשיוויון־זכויות ולשיחרור האשה, הנטייה ברוסיה הפוכה ● להחזיר אותן ממכונות־המיפעל — הביתה ● הגאווה הרוסית על שיוויון־המינים מפנה את מקומה, לשאיפה לחזור לימים שהאשה היתה רעייה ואם ● מה שנחשב בעבר לגינונים של בורגנות, מוצא־חן בעיני הגברים הרוסיים

מאת הלן וומק

הרוחות המנשבות זה כמה שנים בעולם, בעד שיוויון בין המינים, בעד פמיניזם, משפיעות על רוסיה בכיוון ההפוך. רוסיה, שהתגאתה תמיד בעוברה, כי אצלה אין שום הבדל בין גבר לאשה, במיוחד בנושא הקריירה, נמצאת עכשיו בוויכוח־ציבורי, מה תהיה דמותה של האשה בעתיד. הדור הזה שגדל בטיבעיות על מראות כמו אשה על טרקטור, אשה צנחנית, או כורה במיכרות, מחפש את האשה האחרת.

סרט חדש, שזה עתה יצא לאקרנים במוסקווה, מתאר מצב המתאים לסיגנון המערבי הפמיניסטי. „תותי חורף", סירטו של הבימאי איגור מסלניקוב, מתאר את קורותיה של אשה, המגדלת את ילדה־הפעוט בכוחות עצמה. היא מנהלת רומן־אוהבים עם גבר נשוי, אשר אינו מוכן לעזוב את אשתו ולחיות עמה. כאשר היא מכירה גבר מתאים, והיא עומדת להינשא לו, מחבל המאהב הראשון בתוכניות־הנישואין, אבל עדיין לא מוכן להינשא לגברת, הנזנחת בגללו.

כאשר מתבוננת האשה סביבה, היא נוכחת לדעת שהיא לא לבד. כל חברותיה מנוצלות לרעה על־ידי גברים. פשוט אי־אפשר לסמוך עליהם.

איזון אינטרסים

התגובות לסרט מעורבות. נשים רוסיות מרדו: „הילדים הסובייטיים פונקו בצעירותם, והפכו להיות גברים מפונקים ואנוכיים. אם כי אצל הצעירים של היום, מסתמן שינוי ביחס למין השני.

מאמר שפורסם בשבועון סיפרותי־סוציולוגי, מתריע על התנהגותן של בנות־העשרה, המסתובבות בבארים ומתהוללות. גורבצ'וב יצא זה עתה בתוכנית־מיוחדת, שנועדה להקטין את מספר האלכוהוליסטים בברית המועצות. העיתון קורא לנערות לוותר על השיוויון־המיני בתחום השתייה. שיחזרו להיות סתם נשים. „אם אנחנו רוצים לראות את הגברים שלנו מחזרים באבירות אחר האשה, עליה להיות כזו, ולא סתם אחת מהחבר'ה".

גם „הפראבדה", הציג שאלה־למחשבה בנושא תפקיד האשה. כותרת־המאמר היתה: „איך לאזן בין האינטרסים של המישפחה ושל הייצור". המאמר מצדד בשיבה לתפקידים המסורתיים של האשה והגבר, ולהפסיק להחזיק בדיעה הרווחת, שדאגה לבית ולמישפחה היא עניין של מה בכך, גינונים של בורגנות.

אשה בחלל

לאחר מאות שנים של הכרזות שיש שיוויון מלא בין המינים, מודה עכשיו ברית־המועצות באופן רישמי שהשיוויון כמו הסוציאליזם־עצמו, לא השיג לגמרי את מטרתו. נשים ברוסיה עבדו תמיד במיקצועות שנחשבים לגבריים בעולם המערבי. הן היו מהנדסות, עבדו בחרושת, סללו כבישים והניחו מסילות־ברזל. בשנת 1963 היתה רוסיה המדינה הראשונה ששלחה אשה, ולנטינה טרשקובה, לחלל. היום היא עומדת בראש „איגוד־הנשים־הסובייטיות". אבל האמת היא, שרק נשים מעטות מגיעות שם לצמרת. הגברים הרוסיים רוצים בתוך־תוכם שנשיהם יהיו טיפוס־אשה כפי שהוא נתפס בצורה המסורתית שלו.

גישה זו הובעה על־ידי גברים שכתבו לעיתונות בעילום־שם ואמרו שהם חושבים שנשים צריכות להיות קודם־כל רעיות טובות, אחר־כך אימהות טובות ורק במקום השלישי, פועלות טובות.

אחד הגברים התלונן שאשתו עסוקה שעות רבות ביום, בעבודה שלה כמנהלת־מיפעל, ואחר־כך עוד מביאה עבודה הביתה. „עם קריירה כזאת, מה היא יכולה לעשות למען ביתה, בעלה וילדיה", הוא שאל.

בעלים שמרניים

תפקיד הנשים בברית־המועצות, שהתגאתה תמיד בשיוויון־המינים המוחלט הנוהג בה, הפך לנושא שנוי־במחלוקת בציבור, דבר שאינו מקובל ברוסיה.

סוציולוגים במערב גורסים כי הנושא הזה חשוב מאוד לעיצוב דמותה של המדינה בעתיד. זוהי הפעם הראשונה שאמצעי־התיקשורת הסובייטים הרישמיים אינם נוקטים בקו־מחשבה חד־משמעי אלא מציגים שאלות למחשבה.

הבעייה אינה פשוטה כל־כך, מפני שהמנהיגות־הגברית הסובייטית, מעוניינת שהנשים ימשיכו לעבוד במלוא־הקיטור כדי לסייע בביצוע תוכניותיו של ראש־הקרמלין, מיכאיל גורבצ'וב, להחיות־מחדש את הכלכלה. מן הצד השני הן מתבקשות להתמודד בילודה ההולכת ומתמעטת בכל אירופה.

לנשים הסובייטיות עצמן, שכמעט כולן עובדות, יש דיעות מגוונות בעניין.

רק בנושא אחד אין ביניהן שום מחלוקת. „זוהי משימה קשה מאוד לעבוד יום שלם ואחר־כך לעמוד בתור ארוך כדי לקנות אוכל, אחר־כך לבשל וגם לדאוג לבית ולילדים". במיוחד לאור העובדה, שהגברים־בעלים שלהן הם שוביניסטים שמרנים, שבקושי מוכנים לנקוף אצבע בבית לעזרת נשותיהם.

(שירות „רויטר")

זמנים במטבח

מערכת „זמנים מודרניים" פותחת בגליון זה במבצע מיוחד במינו: מדי שבוע, יוקדשו ארבעת העמודים המרכזיים של מוסף זה ל:—

- מתכונים ותפריטים לכל יום, לחגים, לעונות השנה, לאירועים מיוחדים, למסיבות ולאירוח;
- למאכלים מיוחדים לשומרי־משקל;
- לעצות שימושיות לעבודה במטבח;
- לקוקטיילים ומשקאות;
- למאכלי עדות ועמים;
- לתרבות ולנימוסי־שולחן;
- להרכבם של מזונות שונים;
- לסיפורים מרתקים על הולדת מתכונים מפורסמים;
- למבחר מתכונים ממטבחו של האשף זאב קרן ולפירסום יצירות קולינאריות חדשות שלו, שטרם עלו על שולחננו;
- למתכונים ממטבחה של דליה ניר;
- לצמחונות ולטבעונות.

גזור ושמור!

המוסף „זמנים במטבח" תוכנן במיוחד לאיסוף ולתיוק. אוגדן מיוחד יוכן בעתיד ע"י מערכת „ידיעות אחרונות", כך שבסופו של דבר יתהפך „זמנים במטבח" לספר־בישול מגוון, מלהיב ושימושי.

מה עושים?

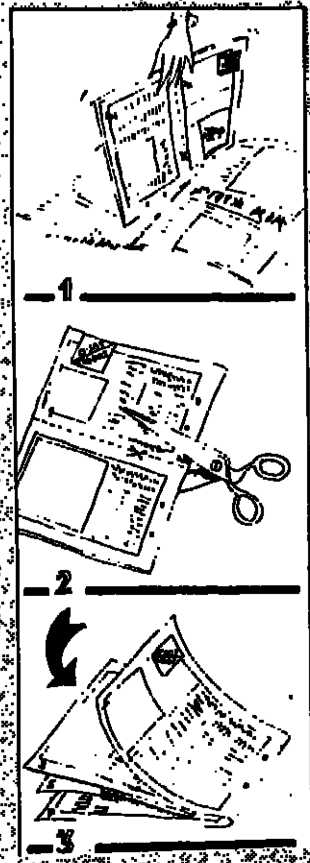

1. תולשים את ארבעת העמודים המרכזיים של מוסף „זמנים במטבח";
2. גוזרים במספריים — לאורך הקו המקווקו המסומן לרוחב העמודים;
3. מכניסים את החלק התחתון של העמודים לתוך החלק העליון, לפי המספרים העוקבים של העמודים;
4. שומרים בתיק מיוחד ומצפים בקוצר־רוח ל„זמנים במטבח" של השבוע הבא.

„זמנים במטבח"
המוסף המלהיב שכל אחד ירצה לשמור!

כתר גבינה

המצרכים: כוס מים; 50 גרם מרגרינה; כוס קמח; כפית מלח; 50 גרם גבינה צהובה פיקנטית; 4 ביצים.

שמים את המים והמרגרינה בסיר, ומרתיחים עד שהמרגרינה נמסה.

מסירים את הסיר מהאש, ומוסיפים בבת אחת את הקמח והמלח. מערבבים היטב בכף עץ עד שלא נשארים גושי קמח.

מחזירים את הסיר לאש, וממשיכים לטרוף בכף, עד שהתערובת נפרדת מדפנות הסיר ונאספת לכדור על תחתיתו.

מסירים מהאש. מצננים מיספר שניות, ומוסיפים את הביצים, אחת בכל פעם. טורפים היטב אחרי כל תוספת, עד שהביצה מובלעת לגמרי בבצק.

מגררים את הגבינה על מגררת גסה, ובוחשים לתוך הבצק.

משמנים ומקמחים תבנית אפייה שטוחה, ומסמנים עליה עיגול. מניחים כפות מלאות מהבצק סביב העיגול, כך שכל תלולית תגע מעט בשכנותיה. אופים בחום של 200 מעלות צלסיוס במשך 30—40 דקות, עד שהכתר תופח ומשחים היטב.

מעבירים את הכתר לצלחת הגשה, בזהירות, ומגישים חם, או פושר.

זמנים במטבח
בוכף ידיעות אחרונות

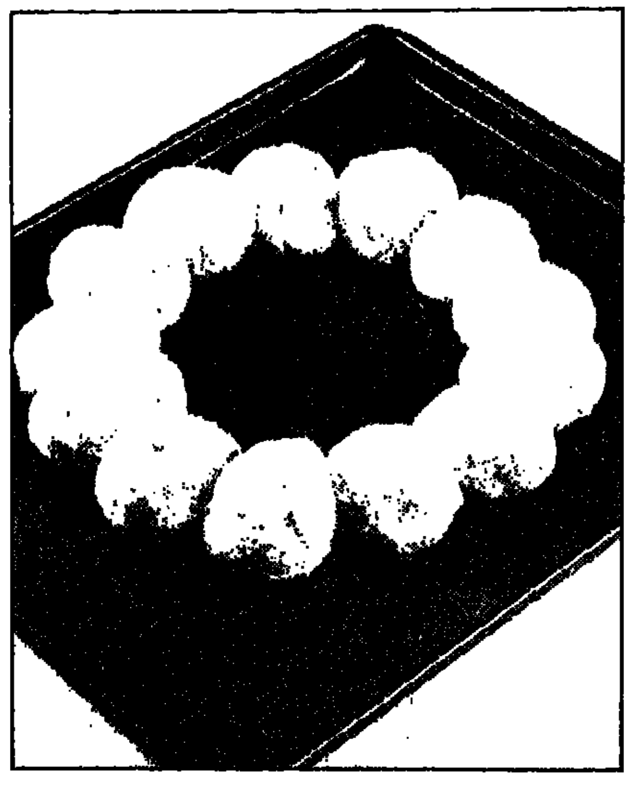

בצק חליטה

בצק החליטה, שממנו מכינים פחזניות, אקלרים וגם את כתר הגבינה, הוא בצק קל ונוח נואוד להכנה, וניתן לגוונו בצורות שונות. ניתן לעצב אותו בכל מיני צורות — פחזניות עגולות, פחזניות מוארכות (אקלר), ברבורים; כתרים, פרוזניות־טבעת ועוד. אפשר לגוון אותו במילוי בטעמים שונים: קצפת מתוקה, קרם שוקולד, גבינה מתוקה או מלוחה, סלט טונה, סלט ביצים ואחרים.

אפשר להעשיר לבצק עצמו טעמים: תוספת של גבינה צהובה מגוררת, או אבקת מרק בצל או פיטריות, מעט רום או וניל.

אפשר גם להכין את הבצק בשיטות שונות — לאפות אותו, או לטגנו בשמן עמוק, כמו שמטגנים סופגניות.

פחזניות מלוחות קטנטנות טוב להגיש ליד משקאות, או כתוספת למרק צח. פחזניות ממולאות בסלטים, או בגבינה מלוחה אפשר להגיש כמנה ראשונה, או כחטיפים. פחזניות במלית מתוקה מתאימות להגשה כקינוח, או בנקום עוגה, עם הקפה.

■ דנית סלומון

אורז ברוטב פלפלת עשיר

המצרכים: בצל פרוס דק; שן שום מעוכה; 2 גבעולי סלרי פרוסים דק; 2 כפות שמן; 50 גרם חמאה או מרגרינה; 400 גרם פתיתי בשר צמחי מועשר; כף קמח; כף פלפלת מתוקה; מלח ופלפל; עלה דפנה; 1¼ כוסות מרק ירקות צח; 1½ כוסות אורז ארוך; 100 גרם פיטריות פרוסות; 3 כפות שמנת חמוצה; פטרוזיליה קצוצה לעיטור.

מטגנים בצל, שום וסלרי בשמן עם חצי מכמות החמאה במשך 4 דקות. בוחשים מדי פעם. מוסיפים את פתיתי הבשר הצמחי, ומטגנים תוך עירבוב במשך כ־10 דקות. מפזרים קמח ופלפלת, ומטגנים 2 דקות נוספות.

מוסיפים מלח, פלפל, עלה דפנה ומרק, ומביאים לרתיחה. מכסים את הסיר, מנמיכים את הלהבה, ומבשלים 30—40 דקות.

כ־15 דקות לפני שהרוטב מוכן, מבשלים את האורז במי מלח עד שהוא מתרכך. מקפיצים את האורז המוכן במולג. מטגנים את הפטריות בשארית החמאה במשך 4—5 דקות.

מוציאים את עלה הדפנה מהרוטב, ובוחשים פנימה את השמנת. משפרים את התיבול. מעבירים את הרוטב לכלי הגשה ומקיפים בטבעת אורז. מסדרים את הפטריות על הרוטב ומעטרים בפטרוזיליה קצוצה. מגישים עם תרד מבושל.

(ואפשר להשתמש בבשר טחון במקום בפתיתי סויה). (4 מנות).

תפוזים ברוטב צימוקים

המצרכים: 4 כפות דבש נוזלי; 5 כפות מים; כף מיץ לימון; כף רום כהה (לא חובה); 6 כפות צימוקים; 6 תפוזים קלופים ופרוסים דק; 2 כפות חצאי אגוז מלך לקישוט.

ממיסים את הדבש עם המים בסיר קטן, מעל להבה נמוכה. מרתיחים 2 דקות, ומוסיפים מיץ לימון, רום ו־צימוקים. מבשלים 5 דקות.

מסדרים את פרוסות התפוזים בכלי הגשה, ויוצקים עליהן את הסירופ. מצננים ומקררים במקרר.

לפני ההגשה מקשטים בחצאי אגוזים. (4 מנות).

שעועית ירוקה נוסח יוון

המצרכים: 400 גרם שעועית ירוקה טרייה או קפואה; 100 גרם פיטריות שמפיניון פרוסות; רבעי לימון להגשה.

המצרכים לרוטב: שן שום קלופה וקצוצה; בצל קצוץ דק; 4 כפות שמן זית; 2/3 כוס יין לבן יבש; 2/3 כוס מיבון; כף רסק עגבניות; 1/4 כפית זרעוני כוסברה מעוכים; כף פטרוזיליה קצוצה; פלפל שחור טחון טרי.

מטגנים את השום ו־הבצל בשמן במשך כ־10 דקות, תוך בחישה. מוסיפים את שאר חומרי הרוטב והרבה פלפל, מביאים לרתיחה, מכסים ומבשלים 5 דקות.

מוסיפים את השעועית והפיטריות, מכסים ומבשלים 25—30 דקות, עד שהשעועית מתרככת, אבל שומרת עדיין על פריכותה. משפרים את התיבול.

מעבירים את הירקות לכלי הגשה ומצננים. מכסים ומקררים במקרר. מגישים קר. (4 מנות).

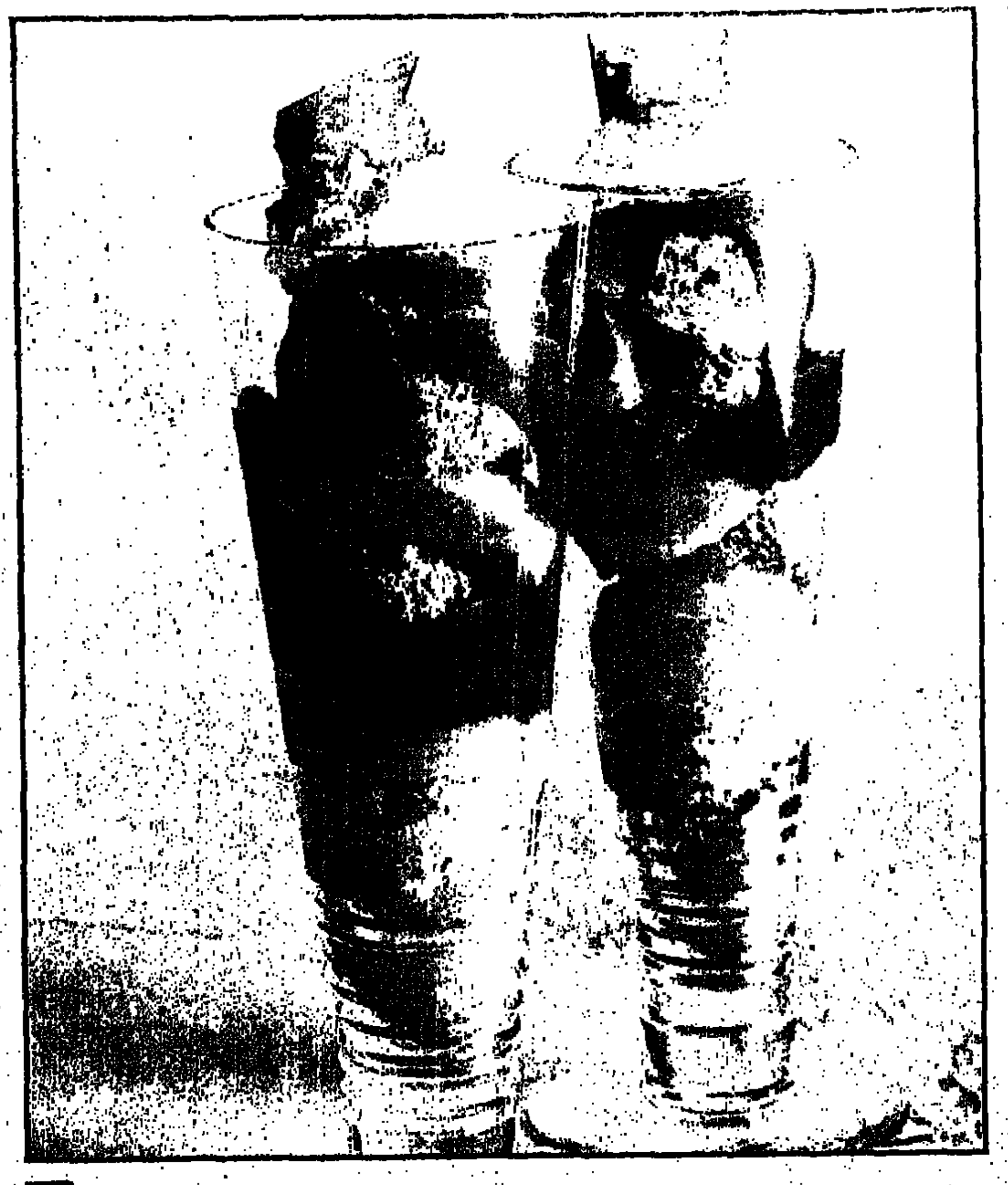

גביעי קינוח צבעוניים

המצרכים: ½ כוס סוכר; 4 כפות מים; שקית שמנת מתוקה; כף אבקת קקאו; 8 חצאי אפרסקים משומרים; ½ חבילה גלידה עם פירורי שוקולד.

המצרכים לעיטור: קצפת; 2 כפות שקדים מולבנים קלויים וקצוצים; 4 דובדבנים מסוכרים; 4 משולשי שוקולד.

מרתיחים את הסוכר עם המים בסיר קטן, עד שהסוכר נמס. מפסיקים לבחוש, וממשיכים להרתיח עד שהסוכר מקבל צבע חום־זהוב.

בינתיים מודדים 3/4 כוס מהשמנת, ושמים בסיר שני, עם הקקאו. מביאים לרתיחה. בזהירות רבה, תוך שמירה על מרחק, יוצקים את תערובת השמנת לתוך הקרמל בזרם דק. בוחשים היטב, ואם יש צורך גם מחממים מעט, עד שהקרמל נמס. מצננים.

חותכים כל חצי אפרסק לשניים. מכינים 4 כוסות זכוכית שקופות גבוהות. מסדרים בכוסות רבעי אפרסקים וכדורי גלידה לסירוגין. מסיימים בכדור גלידה.

מקציפים את שארית השמנת המתוקה. יוצקים את רוטב הקרמל על הקינוחים, ומעטרים כל קינוח בעיגול קצפת. זורים שקדים, ונועצים דובדבן בקצפת. תוקעים משולש שוקולד ומגישים.

(4 מנות).

משולשי שוקולד

ממיסים שוקולד, ומורחים בשיכבה אחידה על נייר פרגמנט משומן, בעזרת סכין מריחה.

מצננים עד שהשוקולד מתקשה.

נעזרים בסרגל ובסכין חדה כדי לסמן ריבועים, או מלבנים, בדף השוקולד. אם רוצים, אפשר לחלק כל ריבוע לשני משולשים.

אוכל לצמחון

מה במקום?

בעייתם העיקרית של הצמחונים היא לתכנן תפריט שיכלול כמות מספקת של חלבון. החלבון שמספק הבשר הוא חלבון מלא — כלומר, הוא מספק את כל חומצות האמינו שגוף האדם דורש; לכן, כאשר אוכלים ארוחה הכוללת מנת בשר (או דג), צריך לדאוג רק לתוספות. אבל גם צמחונים יכולים לבנות ארוחות שהרכבן התזונתי מספיק, צריך רק לדעת מה הם התחליפים המתאימים.

מזונות שמקורם בחי, כמו ביצים וגבינות, מספקים גם הם חלבון מלא: גביע גבינת קוטג', או 100 גרם גבינה צהובה מספקים אותה כמות חלבון כמו סטייק בקר שמישקלו 100 גרם. 2 ביצים שוות בערכן ל־150 גרם חזה עוף מבושל.

קיטניות מהוות מקור טוב לחלבון. אלא שהקיטנית היחידה המספקת חלבון מלא היא הסויה. אפשר להשיג סויה מעובדת בצורות שונות — כפתיתים יבשים, כפתיתים שעברו עיבוד מיוחד שהעניק להם טעם ומירקם דמויי בשר (נימכרים בחבילות קפואות), וכמוצרים מוכנים דמויי בשר (נקניקיות, האמבורגרים וכתיתות).

החלבון שמספקות קיטניות אחרות אומנם אינו מלא, אבל אפשר להשלים אותו בחלבון שמקורו בדגניים. מנה עיקרית המורכבת משעועית מבושלת ומאורז, מספקת את כל חומצות האמינו הדרושות. אפשר לנסות גם מרק עדשים שמין, בתוספת קוביות לחם מטוגנות.

גם האגוזים, השקדים והגרעינים למיניהם עשירים בחלבון, כך שחצימחונים יכולים לחנות מפיצוחים, כתחליף למנת הבשר.

וכמובן, לרשות הצמחונים עומד גם המיגוון העצום של תבשילי ירקות, פירות, מיני מאפה וממתקים המקובלים על כולם.

צימחונים אינם צריכים לסבול מחסר תזונתי כלשהו, ואפשר בהחלט לתכנן ארוחות מלאות ומזינות, שאינן מכילות בשר, לפי אותם העקרונות המשמשים בתיכנון ארוחות בשריות. התפריט הצמחוני שמשמאל הוא הצעה לארוחה צמחונית מלאה, אבל אפשר לקבל השראה גם ממתכוני החצילים של זאב קרן, שבעמודים הבאים.

■ דנית סלומון

רטטוי

חומרים: חציל בינוני; קישוא בינוני; פלפל ירוק; גמבה אדומה; 2 עגבניות קלופות; בצל גדול; 2 כפות רסק עגבניות; כף כוסברה קצוצה דק; מלח, פלפל שחור; כוס מיץ עגבניות; 1/4 כוס שמן; 4 שיני שום.

חותכים את כל הירקות לקוביות בגודל שווה ומניחים כל ירק בנפרד על מגש.

מאדים תחילה את הבצל בשמן, מוסיפים פלפל וגמבה, חצילים, קישואים ולבסוף עגבניות. מוסיפים רסק עגבניות ומיץ עגבניות, מתבלים היטב ומבשלים על להבה נמוכה כ־20 דקות עד שהירקות מתרככים.

מגישים כתוספת למנה עיקרית.

(6 מנות).

כריך חציל ואגוזים

המצרכים: 6 פרוסות חציל עגולות בעובי 1.5 ס"מ; 3 כפות גבינת גרלן מגוררת; 4 כפות מחית אבוקדו; כף שמיר קצוץ דק; כף בצל מטוגן קצוץ דק; מלח, פלפל ואורגנו; 3 כפות קמח; 2 ביצים טרופות; 2 כפות פירורי לחם; 4 כפות אגוזים קצועים דק; שמן לטיגון.

בסכין חדה עושים חריץ בכל פרוסת חציל כך שיתקבל בעין כיס. מערבבים יחד גבינה, אבוקדו, שמיר, בצל, מלח, פלפל ואורגנו. ממלאים מהתערובת לתוך הכיסים שבפרוסות החצילים.

טובלים כל פרוסה בקמח, בביצה ולבסוף בפירורי לחם מעורבים באגוזים. מהדקים היטב את הציפוי.

מטגנים בשמן חם לצבע זהוב. מספיגים ומגישים כמנה ראשונה או מנות ביניים, עם רוטב עגבניות פיקנטי.

(6 מנות).

סלט חצילים ספרדי

המצרכים: 2 חצילים בינוניים; בצל בינוני; עגבניה גדולה וקשה; 2 כפות בצלי פנינה משומרים; כף פטרוזיליה קצוצה; 2 שיני שום מעוכות; כף שמן זית; 2 כפות קטשופ; כוס מיץ עגבניות; שמן עמוק לטיגון; מלח, פלפל לבן ומעט אורגנו.

שוטפים את החצילים, מסירים את הקצוות וחותכים לקוביות של 2 ס"מ. מטגנים לצבע זהוב בשמן חם, מניחים במסננת לניקוז השמן.

חותכים את הבצל לקוביות קטנות. חותכים לקוביות את העגבניה.

מכינים רוטב ממיץ עגבניות, קטשופ, שמן זית, שום, בצלי פנינה, פטרוזיליה, תבלינים, בצל ועגבניות. מוסיפים את החצילים ומצננים היטב.

(6 מנות).

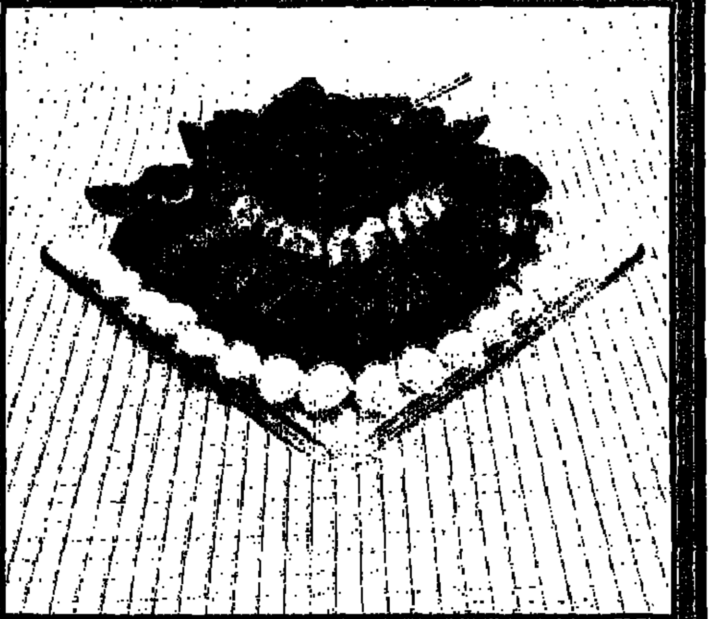

חציל ממולא "מצובה"

המצרכים: 2 חצילים קטנים; בצל קצוץ דק; כף כוסברה קצוצה דק; 10 פיטריות טריות חתוכות לרבעים; 2 כפות מרגרינה; שן שום מעוכה; 4 כפות גבינה צהובה מגוררת; מלח, פלפל לבן ומיורן; שמן לטיגון.

חותכים ומסירים את קצות החצילים, וחוצים כל חציל לאורכו. חותכים פרוסה מהצד הקמור של כל מחצית, כדי לקבל בסיס יציב.

בסכין חדה עושים חתך בבשר החציל, במרחק ס"מ מהקליפה. את בשר החציל שבפנים החתך חותכים לקוביות כדי 3/4 מעומק החציל.

מטגנים את חצאי החצילים בשמן עד להזהבה, ומספיגים על נייר סופג.

בעזרת כפית מוציאים את מרכז החציל החתוך לקוביות, בלי לפגוע בקליפה. קוצצים את בשר החציל המוצא.

מטגנים את הבצל במרגרינה, מוסיפים פיטריות, חצילים קצוצים ותבלינים. ממלאים את קונכיות הקליפה בתערובת, ומכסים בגבינה.

אופים בתנור חם 10—15 דקות, עד שהגבינה נמסה. מגישים חם.

(4 מנות).

גלילי חציל בתחמיץ

המצרכים: 12 פרוסות חצילים בעובי 1 ס"מ חתוכות לאורך החציל; 6 מלפפונים חמוצים חצויים לאורכם; 3/4 כוס שמן לטיגון.

המצרכים לתחמיץ: כף גמבה חמוצה קצוצה דק; כף פטרוזיליה קצוצה; כף מלפפון חמוץ קצוץ דק; 10 זיתים שחורים קצוצים דק; בצל קטן קצוץ דק; 2 כפות שמן זית; 4 כפות חומץ הדרים; 2 כפות מיץ לימון; מעט מים; מלח ופלפל לבן; שן שום מעוכה.

בוזקים מעט מלח על פרוסות החצילים ומטגנים אותן בשמן חם לצבע זהוב משני צידיהן. מניחים על מגבת סופגת.

מניחים על כל פרוסת חצי מלפפון חמוץ ומגלגלים לגליל. מניחים בכלי הגשה.

להכנת התחמיץ מערבבים היטב את כל החומרים, טועמים ויוצקים על גלילי החצילים. משהים במקרר עד ההגשה.

(6 מנות).

דברים שרואים מכאן • דברים שרואים מכאן • דברים שרואים

האיש שבא לסעוד

היית באחת, היית בכולן

שם המקום עלול אולי לעורר נימים כלשהם אצל הפרנקופילים שבינינו. אבל לא, אלשיך שבה מדובר כאן, איננה חנות־ספרים, אלא עוד אחת מהמון המסעדות הערביות שהקיפו את העיר בטבעת הדוקה. קשה לדעת האם הפשיטה הזאת היתה מתוכננת, אבל נראה שהמסעדות האלה, הקרויות על שם בעליהן, מתאימות לכיסו ולטעמו של האוכל הישראלי הממוצע. ובאמת, היית באחת, היית בכולן.

ובכל זאת מנסים פה ושם למצוא משהו מיוחד כדי שהבחירה לא תהיה מקרית.

השבוע, למשל, נקלענו לאחת המסעדות בתחנת הדלק שבכניסה הצפונית לתל־אביב, אלשיך שמה. ובאמת גילינו שיש בה ייחוד מסויים. יכול להיות שהטבח כאן פשוט יותר מוכשר, יכול להיות שהוא גם יותר מוכשר, גם יש לו יותר דמיון וגם לא התרחק כל־כך מהשורשים. כך, למשל, היה החומוס מעדן אמיתי דווקא מפני שהיה פשוט כל־כך: חו־מוס שנטחן מגרגרים, תובל מעט עם טחינה, ושמן הזית שכיסה אותו בלוויית הצנוברים הפך אותו למשהו מיוחד.

כך גם כדורי הלבנה שהושרו בשמן־זית ותובלו בזעתר, סלט החצילים היווני שתוספת של לימון חתוך דק־דק הוסיף לו טעם של חמצמצות, סלט־לימון חריף ששרף את החיך ועוד כהנה וכהנה. בממולאים, לעומת זאת, היתה התערבות בלתי רצויה לחלוטין של מיטבח לא ערבי, מעין וריאציה על הווריאציה של המיטבח הישראלי. בעלי הגפן והמוסקה חברו יחד יותר מדי מרכיבים שצירופם יחד לא מוצלח. גם עגבניות גם פטריות וגם בצל שטעמיהם לא השתלבו עם טעם החציל. כדי להוסיף חטא על פשע הקרימו אותם בגבינה צמיגה.

אך על כל אלה חיפו המנות העיקריות ובעיקר הצלעות שהיו כל־כך רכות שממש נימוחו בפה. לעומת זאת הצ'יפס והסלט ש־גלווה אליהן היו סימן להשפעתו הרעה של המיטבח הישראלי על המטבח הערבי המסור־תי. לא ייאמן כי יסופר, אבל הצ'יפס היה קפוא והסלט לא טרי. זה לא צריך לקרות במסעדה כל־כך טובה שבה עדיין אפשר לקבל פיתה אפויה בתבון. אם תשאלו אותי, אני מוכן לחזור לשם רק בשביל הפיתה ה־נהדרת הזאת, הלבנה בזעתר והחומוס עם הצנוברים.

ולקינוח: עוד ויתור למיטבח הישראלי, אבל הפעם דווקא מוצלח: בוואריה אווריריות ומוס עשיר מאוד, וכמובן קפה ובקלווה על חשבון הבית. בלוויית מיקאות קלים ותשר נדיב למלצר, שילמנו עבור כל הכבודה הזאת 45,000 שקלים, שהם כמעט חמישים שקלים חדשים.

לוקולוס

כל הסקס הזה

פיתרון בטוח

מאת זיוית אברמסון

אחת התוצאות האפשריות של יחסי־מין היא הריון. מיספר ההפלות השנתי מצביע על כך שנשים רבות אינן לוקחות זאת בחשבון, כ־אשר הן מחליטות על פעילות מינית. עובדה זו קשורה בהבדל בין ודאות לבין הסתברות. אפשר להניח שאילו היה כל מיפגש מיני מסתיים בהריון, היו נשים שאינן מעוניינות ללדת עושות שימוש רב יותר בהמצאות של המאה שלנו, המאפשרות הפרדה בין מין ל־הפריה. אבל היות שקיים תמיד סיכוי שלא תהיה התעברות, מרשות לעצמן נשים רבות לסמוך על גלגל המזלות שייסוב לטובתן ול־שחק ברולטה רוסית.

אין הפלות שמחות, אבל במיוחד גרועה החוויה עבור בחורה צעירה ונערה מתבגרת, שלא לדבר על ילדה.

ד"ר אריאל אוקסהורן מסר בשיחה שקיים לא מכבר על העדיפויות, היתרונות והחסרו־נות שבאמצעי המניעה הקיימים, לבחורות צעירות. עדיפות ראשונה, לדבריו, ניתנת ל־גלולה. המציאו אותה לפני ארבעים שנה ומאה מיליון נשים לוקחות אותה. הן מגינות מפני הריון ב־100 אחוז. מנסים להימנע מלתת אותה לבת כל עוד לא סיימה את הגדילה לגובה, שכן ההורמון שבגלולה מעכב גדילה זו, אבל אם ידוע על פעילות מינית קבועה של נערה — בוחרים לעתים לוותר על כמה סנטימטרים ובלבד למנוע ממנה סכנה של הריון.

נטילת הגלולה דורשת אחריות, עיקביות ו־התמדה. מי שאינה יכולה לסמוך על עצמה, שאכן תזכור לקחת אחת ערב־ערב, ספק אם כדאי לה לסמוך על אמצעי זה.

על כל פנים, על מנת להחליט ולקבל מירשם, יש צורך לבקר אצל גינקולוג. דרו־שות בדיקות־שד, שתן ודם. מחלות מסויי־מות, הקיימות באורגניזם באופן רדום עלו־לות להתעורר (לא להיווצר!) מתרדמתן ב־השפעת הגלולה. על הבדיקה הרפואית צריך לחזור אחת בשישה חודשים. דרישות מסוג זה ייראו אולי לנערה מתבגרת או לבחורה צעירה, כדאגנות מוגזמת של מבוגרים חר־דים; כך ייתכן כי על המיטכיות הפיקוח הרפואי תצטרך להשגיח אמא. וזו עוד ראיה לעובדה, שנערות רבות מקיימות יחסי־מין בטרם הן בוגרות דיין, כדי לקחת אחריות על גופן ובריאותן. כאשר הבחורה מעורבת במערכת יחסים בוגרת ואחראית, יכול החבר ללוות אותה לגינקולוג ולהיות שותף להח־לטה בדבר בחירת אמצעי המניעה. הרופא יהיה גם זה שיתן הסבר מפורט ומהימן על אופן לקיחת הגלולות.

מה שמטריד לעתים את הצעירות הוא ה־שמועה, שהגלולה גורמת תוספת מישקל. ד"ר אוקסהורן אומר, שבגלולה אין קאלוריות ו־לכן אינה יכולה לגרום השמנה באופן ישיר, אלא שבחודשים הראשונים ללקיחתה יש הת־גברות מסויימת של התיאבון ואז אם זוללים — משמינים. תשומת־לב מדוקדקת לכל מה שאוכלים, אולי אפילו רישום של כל מה שנכנס לפה, ימנעו תוספת־מישקל. לאחר כמה חודשים יהיה ויסות מחודש.

בסך הכל מומלצת הגלולה כפיתרון ה־בטוח ביותר למניעת הריון. יחסי־מין מוק־דמים מדי ובלתי מוצלחים אינם — בניגוד למה שחושבים לפעמים — גזר־דין־מוות ל־חיי־המין בעתיד, אבל אין כל צורך להרות בגללם.

הגלולה איננה האמצעי היחיד. על אמצעים נוספים — בשבוע הבא.

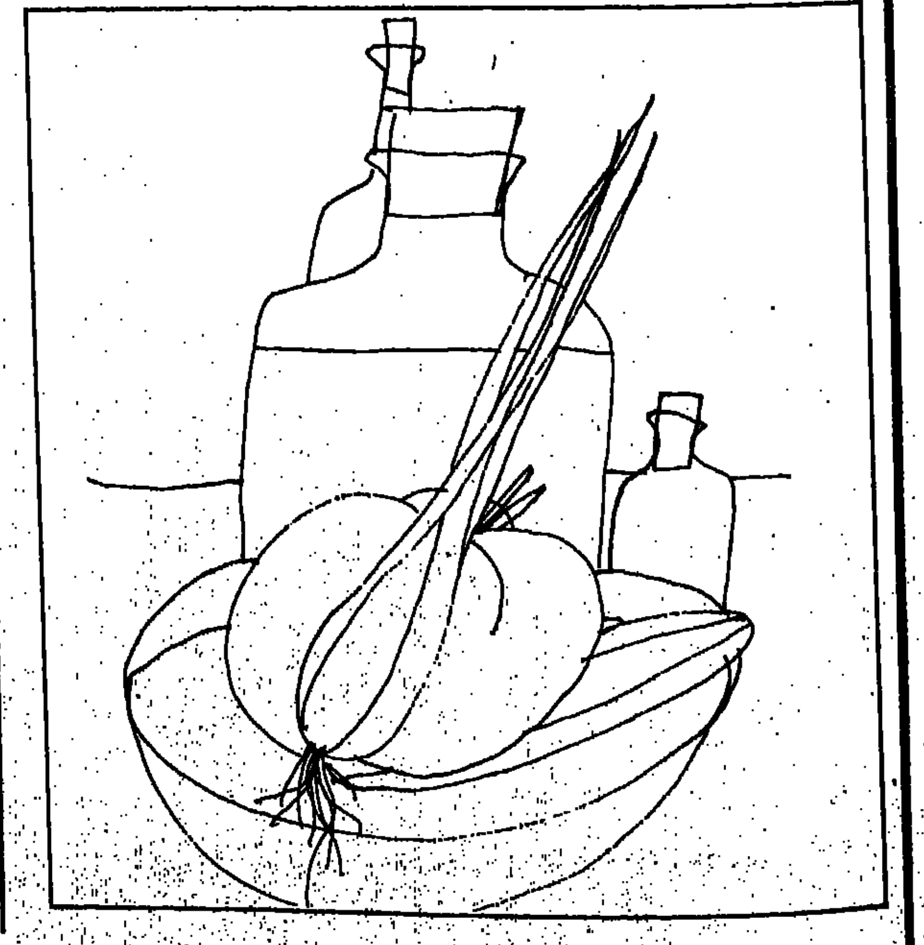

כלב מי שמדבר

כלבתרום

תאר לעצמכם טלתרום למען הכלבים. שם ומני: כלב־תרום. למה לא? שערו בנפשכם את חיים יבין יושב באולפן ומיד מפיק מרג־ליות בשידור חי לאומה. „תרום למען ידידו הטוב ביותר של האדם!", הוא יאמר, „הרם תרומה לפודל, לבוקסר, לדוברמן, לכלבי ה־שמירה, לכלבי ההצלה ולכלבי הנחייה ל־עוורים!", חלום? מי יודע... בנקודות שידור ייבחרו בטח אכסניות צער־בעלי־חיים. בתי איהוף לכלבים, ומירפאות וטרינריות. בתוכ־נית האמנותית ישתתפו מיטב כלבי ישראל אשר ייצגו את אופנת חורף 85', כולל תיס־פורות מומלצות על־ידי ספרי־צמרת. מומ־חים בעלי שם מהעולם יעבירו לציבור מס־רים במשך 24 שעות ביממה, ומצלמות ה־טלוויזיה יעבדו שעות נוספות.

מובן שבדיוק כמו אמני ישראל, יופיעו כל הכלבים המשתתפים בהתנדבות, וחברות מיסחריות יעניקו תסות ותרומות. „חברת למזון־כלבים תורמת 100 שקי מזון יבש ל־כלבי הצפון!" יכריז הקריין. „150 מלונות אסבסט תורמים חברה למלונות בע"מ, 80 חגורות־אילוף תורם סלון ,פוצינינו־מוצ־יניו', וטיפול ווטרינרי חינם לכלבי השכונות תורם תורם דוקטור מצהלה!"

נביחות ודאי תשתוללנה תמשל השידור, וגם סיפורים וכתבות נוגעות ללב יובאו בפני הציבור. לדוגמה, סיפורו של כלב הנחיה של עיוור מקיראון, אשר מפאת גילו המופלג התעוור גם הוא וכך לקח העיוור כלב נוסף שיוביל אותו ואת כלבו. או סיפורו של „כותי" מרמת־גן שעזר בחיפושי החס קודמי. מיודענו מני פאר יערוך מכירה פומבית בסלבריות מישמר־הגבול סבית עבר־יין ידוע על־ידי כלב־גישוש. ידוע לא פחות; או פריט אחר אותנטי כמו הצרעת נ/לבו של מאיר דיזנגוף ז"ל. יהודית רביץ תשיר לנו על „הכלב ה־16", והמשורר ידוע יכתוב שיר בביצוע זמרת העבר שיקרא: „כהל כלב ביגי יומו", ממש חגיגה לאו־מית לפקודת הכלב בישראל.

בסוף הערב ימשיך המנחה החביב ויית־חנן לשוד תרומות במטרה לשבור את נחסום ה־24 שקלים חדשים וזאת, מכיוון שהציבור יעדיף בוודאי למצוא גרעינים מקל המירקע במקום לתרום למען הכלב העברי. ובעצם למה לו לתרום? הלא כבר תרם השנה למען הסכוי, הבריא, הצעיר, המרובה, המירחוק, ו־אפילו לקשיש העניק בקשישו! ולמי בעצם משנה גורלו של כלב יהודי? רק לאוהבי הכלבים האמיתיים! מאנשים אלה, רפותי,

אנו מצפים לתרומות. הם מעניקים לנו שומת־לב לאורך כל השנה — ואהבה כוו י־אפשר לקנות בכסף! יש לנו מתנדבים שלנו גם מבין הכלבים וגם מבין בעלי ה־לבים. אנו מתקיימים מתקציב זעום. ולמעט מה כלבי־תפנוקים מצפון ת"א, רובנו מת־קיימים מקערת מזון יבש וקערת מים צלולים ליום־עבודה. את תרומתנו לחברה נעניק, ב־כל מיקרה, ושום טלתרום לא ישנה את דע־תנו. נמשיך לאהוב את הבעלים שלנו, והם אותנו.

ומי מכם שבכל זאת רוצה לתרום, לעזור ולתמוך בכלב הצעיר, המוסד המוגנה. יוכל לעשות זאת תמיד. היכנ[ס] בבית צער בעלי חיים ברח' סלמה ביפו. לנו אין מיספר חש־בון בבנק אלא מיספר רישוי מהעירייה על הצוואר. בוא ותסתכל לנו בעיניים כבר מחר ותראה לא מעט מבטים עצובים, של חוסר־אונים. ביקור כזה אחד שווה אלף מלים והוא תשדיר השירות הטוב ביותר עבורנו, ידידיו הטובים ביותר של האדם. על כלבתרום אנחנו מוותרים מראש, ממילא אנו לא משלמים את האגרה.

צ'אר־האר,
צ'יף של אלון!

יש עתיד

גלגל החלומות

מאת יבשם עוזג

הדמיון האנושי הוא, ככל הנראה, מן בריה עקשנית ובטלנית במיוחד, שכן מאז ומעולם, נזקקו האנשים לממריצים למיניהם בבקשם לבוא בשערי מחוזות החלום. כדי להוציא את הסוד, נאלצו תחילה להכניס את היין, וכשגם הוא כבר לא עזר, המציאו את ציינות השרף, ואחריהם את הטבק, החשיש, מריחו־אנה, אל.אס.די., אופיום, קוקאין, הירואין וכל השאר. השילטונות למיניהם נלחמו, מאז ו־מעולם, בממריצי החלומות. הם ביקשו להם נתינים פרודוקטיביים, שאפשר להפיק תועלת כלשהי מעמלם, ולא יצורים נרפים וחולמ־ניים שאינם מתעניינים כלל בנעשה סביבם.

האנשים הפשוטים, לעומת זאת, ביקשו להם נתינים פרודוקטיביים, שאפשר להפיק תועלת כלשהי מעמלם, ולא יצורים נרפים וחולמניים שאינם מתעניינים כלל בנעשה סביבם.

האנשים הפשוטים, לעומת זאת, ביקשו להם תמיד שעות נעימות של חלומות ש־ישכיחו מהם את המציאות הקשה והמכאיבה. הוצאתם של הסמים ממריצי החלומות אל מחוץ לחוק, גרמה להעלאת מחירם במידה ניכרת. המישטרה מקדישה חלק ניכר מזמנה למילחמה בסוחרי הסמים, אלא שהאחרונים ולקוחותיהם, אינם נכנעים בקלות, והמאבק נמשך, בכל רחבי העולם. פעם ידם של חולמים על העליונה, ולעיתים מצליחה המישטרה לעצור לזמן־מה את שטף החלו־

תרחמיץ (מרינד)

[illegible] נוזל מתובל [illegible] דג או יריקות לפני הבישול [illegible] ... שהתחמיץ [illegible] חומצה, כגון [illegible] יין, מיץ עגבניות, מיץ פרי הדר או יוגורט. החומצה מרככת את הסיבים הקשים שבמזון. לחומצה מוסיפים גם חומרי טעם ותבלינים שנספגים במזון במהלך השרייה.

מרינד פרי הדר

המצרכים: ½ כוס מיץ אשכוליות מסונן; רבע כוס חומץ הדרים; כף קליפת תפוז מגוררת; כפית טימין; מלח ופלפל.

בסיר חסין אש קטן מערבבים את המצרכים ומביאים

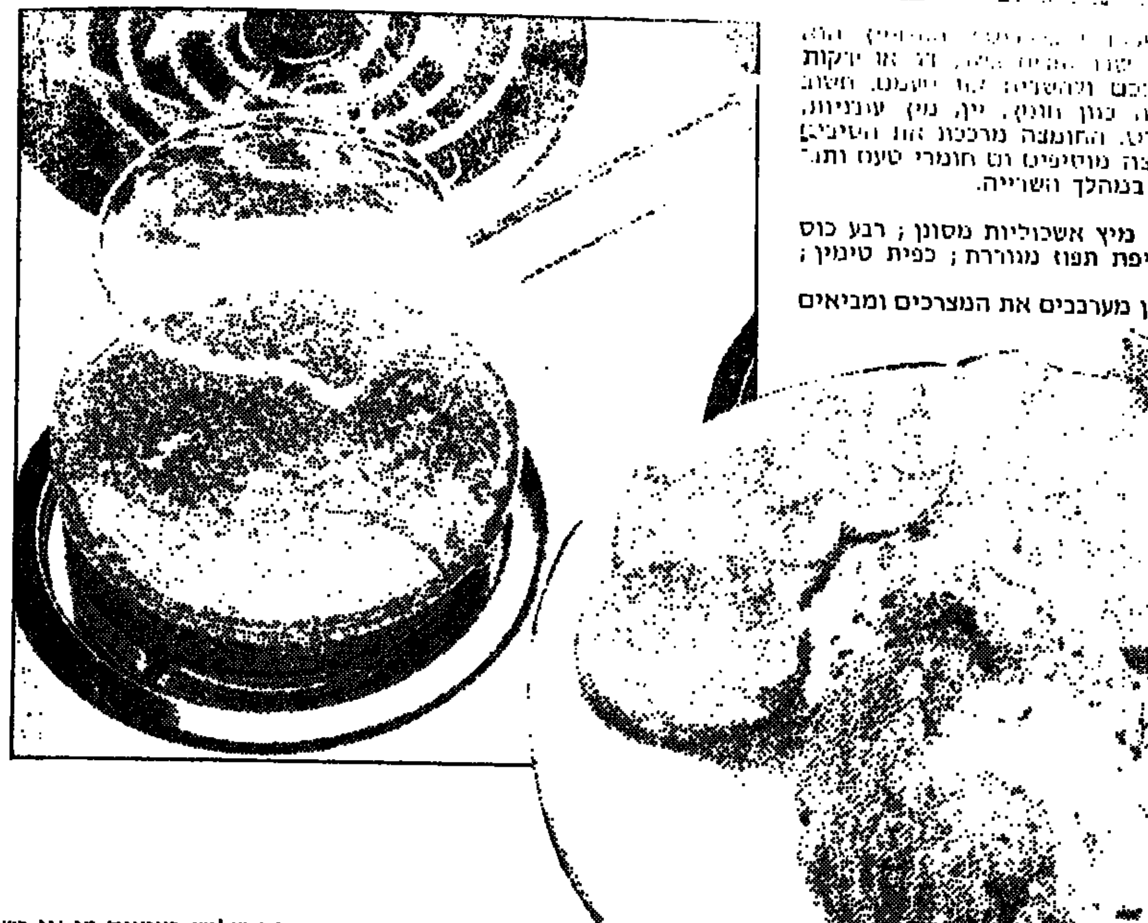

לרתיחה, מצננים מעט. חותכים שלוש רצועות דג או בשר (בצבעים שונים) וקולעים צמה, מניחים בכלי חסין חום ויוצקים את התחמיץ. מכסים ומשהים לפחות שעה.

מחממים תנור לחום בינוני, מרחיקים את התחמיץ וצולים את הבשר או הדג תוך יציקת התחמיץ מדי פעם. את התחמיץ שנותר מחממים לפני ההגשה ומגישים כ־רוטב.

עצות קטנות אבל חשובות: צריך לבדוק שהבשר או הדג ישרו היטב בתחמיץ. אפשר לאחסן את הבשר יחד עם התחמיץ בתוך שקית ניילון סגורה. כדי לקבל את ה־תוצאות הטובות ביותר, יש לשרות דג למשך שעה לפחות ובשר בין ארבע שעות ללילה שלם.

■ דליה ניר

ארוחת בזק

יש סטייק ואין תוספת חמה! פלפל קלוי הוא פיתרון נפלא, מזין (שפע של ויטמין סי), טעים, חם ו־מחיר הפגה.

בזמן שהסטייק נצלה בגריל, תו־קעים פלפל במזלג ארוך, שמים מעל להבת הגז ושורפים עד שהקליפה נחרכת ומעלה בועות. שמים לד־קות אחדות בשקית נייר, או פלס־טיק סגורה, קולפים, חותכים ומג־ישים לסטייק.

■ דליה ניר

מה שנשאר מאתמול

אוכל לא זורקים

● מי לא מוכן להודות, שאפשר להשתגע מחצאי הגביעים הבלתי גמורים של יוגורט, שמנת ואחיהם שנשארים במקרר כמה ימים, ואף אחד לא רוצה לגמור אותם, כי מישהו כבר התחיל אותם, וסופם בפח?

ההצעה שלי היא לאסוף את כל אותם חצ־אי גביעים (לא משנה מה — יוגורט, שמנת, לבן, אשל) בקערה עמוקה, לערבב היטב, ל־זרות קצת מלח ולשים בתוך חיתול (נקי כמו־בן) למשך כל הלילה תולים על ברז המט־בח, או מניחים במסננת המונחת מעל סיר. הנוזלים מטפטפים בנחת כל הלילה. בבוקר מוצאים גוש גבינה מאוחד (סולידי). לגוש הזה מוסיפים פתיתי [illegible] (לפי הטעם), מעט מלח, ובצל ירוק ופטרוזיליה. הגבינה נחטפת תוך שניות, וכולם מבסוטים, כי אף על לא זורקים.

● על אותו עיקרון [illegible]

■ נעמי סנדרסון

מות. כאלה הם החיים, פעם למעלה ופעם למטה. גלגל החלומות מסתובב.

תהליכי החלומות המתרחשים במוח, אינם סידרה של מסרים חשמליים העוברים ב־מסלולים מסויימים בינות לתאים האפורים. החומרים הכימיים כמו ה„לבן" המפורסם, למשל, אינם אלא מתווכים היוצרים את המגע הראשון, הפותח בשרשרת זרמי ה־חלום. חובבי החלומות יוכלו לצעוד צעד גדול מאוד קדימה אם יצליחו להשתחרר מהחומר הכימי. בהיעדרו של החומר, ה־אסור בהחזקה על־פי החוק, יעמדו הבלשים והשוטרים למיניהם אובדי־עצות וחסרי־אונים. אין סמים, אין הוכחות, אין עבירה על החוק, אין הרשעה במישפט! מה יש? יש חלומות חושיים, זולים וזמינים לכל! איך עושים את זה? פשוט מאוד: צריך לעקוף את מנגנון הדם המוביל את החומר יוצר ה־מגע אל המוח. צריך להפעיל את המגע החשמלי הראשון בדרך שבה מפעילים בימר־גו את כל המגעים החשמליים: על־ידי מתג.

ובכן, ביצוע הדבר תלוי, כמובן, ביכולת שלנו למפות בדיוק את כל רשת המגעים במוח האנושי. משימה שהיא כיום מעל לכוחותיהם של כל המחשבים הקיימים ב־עולם, גם אם ישתפו פעולה ביניהם, אבל בעתיד, כשתבוא בעיה זו על פיתרונה, אפשר יהיה, פשוט, להחדיר מתג חשמלית לאיזור המתאים במוח, ולהעביר באמצעותה זרם חשמלי אל התאים האפורים המתאימים. מכשיר פשוט שיחובר לתקע החשמלי בדי־רתכם, יוכל לספק לכם את כל כמות החלו־מות שתזדקקו לה. עוצמת ההזיה אינה מס־פיקה? אל דאגה! סיבוב קל בכפתור ה־„ווליום", יעביר אתכם מן המריחואנה ל־קוקאין וממנו להירואין, בלי בעיות. שוטרי העולם יעמדו חסרי אונים בפני ההמצאה הזו, סוחרי הסמים יתרוששו, ורק חברת ה־חשמל תעשה עסקים הרבה יותר טובים...

כלים מלוכלכים

מאת רבקה גושן

שלוש שנים וחצי נמשך מאבקם העיקש של טליה ודניאל קלר מהרצליה, נגד חברת „איוס", יבואנית ונותנת השירותים של מכ־שירי־חשמל ביתיים. היה זה מאבק של צרכן מול חברה גדולה לקבל תמורה מלאה לכספו. בימים אלה הגיעה לסיומה המוצלח הפרשה הממושכת.

ביולי 1982 החליטה משפחת קלר לרכוש לעצמה מדיח־כלים. בחירתם נפלה על מדיח המיובא על־ידי חברת „איוס". שבוע לאחר הגעת המכשיר לביתם נתגלתה בו תקלה ראשונה. היה צורך להחליף את לוח המקשים והפיקוד. תקלה זו הדליקה אור־אדום אצל הרוכשים. הם דרשו החלפה מיידית של ה־מדיח, אולם בקשתם נדחתה בלאו מוחלט, הן על־ידי בית־המיסחר „אור־טל" שממנו נקנה המדיח, והן על־ידי „איוס", נותני ה־שירות.

במשך השנתיים הבאות הפכו בני הזוג קלר לעבדים של אותו מדיח. במקום שהוא ישרת אותם, הם היו עסוקים בהזמנת שירות לאותו מכשיר אומלל. כל הנסיונות של אנשי „איוס", שהתבטאו בהחלפת צינורות מיכל המלח, מערכת העברת המלח, משאבת מים ומערכת ריכוך המים, לא הועילו. הכלים ש־בשימוש המשפחה שעברו רחיצה במדיח שינו את צורתם, נשרטו והפכו אטומים. אם לא די בכך, המדיח לא ניקה כראוי את הכלים ש־עברו שטיפה ידנית מוקדמת. מיצעד הטכנ־אים הזוטרים והבכירים המשיך, אך איש מהם לא היה מוכן לקחת את המכשיר לבדיקה יסודית במעבדה. המחווה היחידה מצד החב־רה היתה הארכת שנת האחריות לשנה נוספת. בתום השנתיים נתבקשו ה־לקוחות לשלם עבור ביטוח המדיח.

בשלב זה פנתה משפחת קלר אל „טיפול־מהיר" ב־עתוננו. פניות המדור אף הן נענו בשלילה. זאת ועוד. אנשי „איוס" ניסו להציג את המתלוננים כטרדנים ו־סחטנים, שכל בקשתם היא לזכות בעוד שנת אחריות חינם. הם נאותו אומנם ל־הודות „שהיו ביקורים רבים בבית המשפחה, אולם זה לא אומר שכל ביקור היה מוצדק". בסיכום, כתב מי־שהו (חתימה בלתי ברורה) בשם החברה: „לפי הערכ־תנו ומיטב ידיעותינו המק־צועיות, ובכך אנו מומחים, מדיח הכלים של משפחת קלר הינו תקין לחלוטין ו־מצב הכלים המתואר לא נג־רם בגלל המדיח, אלא בשל המצב האובייקטיבי של אי־כות הכלים". גם אנשי מש־רד התעשייה והמיסחר ני־סו לשכנע את חברת „איוס" להחליף לקלרים את המ־דיח, ואף ציינו במכתבם אל החברה כי לדעתם, תקופה של שנתיים מספיקה בהחל־ט לקבוע כי המדיח אינו תקין ופגום מיסודו; וכי אין מנוס אלא בהחלפת המכשיר. אולם חב־רת „איוס" התבצרה בעמדתה ולא היתה מוכנה ללכת לקראת הלקוחות.

טליה ודני קלר לא התעצלו. בפברואר 85' הגישו כתב־תביעה והמתינו בסבלנות ל־פסק־דין. בסיומו של המישפט, בסוף ספטמ־בר 1985, פסק השופט בצורה חד־משמעית כי השתכנע בצידקת התובעים, וכי המדיח אמור למלא את יעודו המקורי, היינו ניקוי יעיל של כלים, מבלי לגרום להם נזק. השופט חייב את חברת „איוס" לשלם למשפחת קלר את מלוא סכום התביעה בסך 800,000 שקל ועוד 30,000 שקל הוצאות המשפט, בתוספת ריבית והצמדה.

דניאלה יקרה

הומור זה לא רוע־לב

לדבי מיפו, ולעוד כמה אנשים שכתבו לי מיכתבי־תלונה, שבהם הם מתלוננים שאני יורדת על אנשים ובמקום לפתור את בעיו־תיהם, אני צוחקת מהם. לדעתם של דבי אני רעה, צינית, ושמחה לאידם של אנשים סוב־לים. רוצים תשובה? בבקשה.

כשקיבלתי על עצמי את המדור הזה של תשובות לבעיות של קוראים, ישבתי שלושה ימים ולילות וחשבתי איך עושים את זה. הרי אינני מכירה את האנשים הפונים. הם כות־בים לי כמה שורות על בעיה ספציפית וזה הכל. החלטתי שהצורה היחידה שבה אני יכו־לה לענות להם, היא בדיוק כמו שהייתי עונה לחבר או חברה קרובים שהיו פונים אלי. כלומר, אם הבעיה של הפונה היתה נראית לי באמת נורא רצינית וחשובה, הייתי עונה בשיא הרצינות. אבל אם הבעיה היתה נראית לי כזאת שאפשר לחיות איתה, הייתי מנסה להמעיט בערכה. מתוך נסיון החיים שלי למד־תי שרובן של הבעיות (מלבד בעיות־בריאות, כמובן), הן בעיות שנראות לאדם החי איתן הרבה יותר קשות ומסובכות מאשר הן באמת, ומאשר הן נראות לאדם המביט בהן מהצד. הגיוני?

לכן, בהרבה מיקרים (לא בכולם, כמו ש־בוודאי קראתם), אני מנסה להעביר לכותב את נקודת־הראות שלי, ובכך אני מנסה לג־רום לו שיבין שהבעיה שלו אינה גדולה ו־מסובכת כמו שהיא נראית לו.

אם אשה שואלת מדוע בתה בת ה־14 הו־לכת כפוף, אני עונה לה ברצינות מוחלטת. אבל אם גברת אחת מספרת לי שיש לה בעל חכם ואוהב וטוב ומושלם, אבל היא סובלת מזה שהוא מסתכל על נשים יפות ברחוב, נידמה לי שהדרך הטובה ביותר היא להסביר לה שהיא מדברת שטויות, ושהיא צריכה להי־ות מאוד־מאוד מאושרת עם בעל חכם ויפה ואוהב ומושלם.

לי, באופן אישי, ברור לגמרי שאחת ה־תרופות הכי טובות כדי לעבור את החיים בשלום, היא היכולת להסתכל בהומור על הצרות של עצמנו. הומור זה לא רוע־לב.

בקיצור, דעו שאני מתייחסת לכל אחד מהפונים בשיא הרצינות, ואפילו קיבלתי כמה וכמה מכתבי תודה מאנשים שכבר עזרתי להם, או לפחות כך הם חושבים.

אחרי הסבר כל־כך ארוך, אפשר לחזור לעבודה?

דניאלה

אחד לאחד

מאת ציפורה דוד

מה קורה כאשר שתי מעצבות צעי־רות, שזה לא מכבר סיימו את לימו־דיהן, מגלות יוזמה ורצון ליצור ברוח חדשנית? הן פותחות מישרד וחנות צמודה המשמשת להן כתדמית, ומת־חילות לתכנן. הרהיטים הראשונים שיצאו מסדנתן של טליה קרייתי, אירים ירדני ומיכל מגנוס היו עדיין שלב של חיפוש הדרך. כריות בצו־רות מרובעות משולשות וצילינדרים. לכריות אלה הן מתאימות מחברים המאפשרים צירוף יחידות שונות, כך שאפשר להתקין מהן מיטה, ספה, כורסה, שולחן ועוד.

הרעיון העיצובי אינו בגדר חי־דוש. גם הנסיון לייצר רהיטים בייי־צור המוני, לא עלה יפה. המעצבות מגיעות למסקנה שלא זו הדרך. הן עושות תפנית בכיוון וזונחות גם את הקו הראשון, שהיה חיקוי לקבוצת רהיטי ממפיס, הרהיט הנחשב הכי־הכי צעיר וחדשני.

השלב הבא הוא הריהוט התעשיי־תי. סיגנון זה קיים בעולם הגדול כבר שנים רבות, אבל עדיין לא מוצו כל האפשרויות, ונותר עוד כר נרחב לפעולה לבעלי דימיון פורה ורעיונות מקוריים. העיקרון הוא שאפשר לה־שתמש בכל חומר שעולה על דעת המעצב. אין כמעט מיגבלות. פח מגולוון, בטון, צינורות ברזל, שיש לא מעובד ועוד. מי אמר שהבית לא יכול להיראות כבית־תרוקת?

הקו החדש שפיתחו המעצבות הצעירות, היה נסיון לעצב בחומרים חדשים ולהתאים כל רהיט למזמין. ריהוט של אחד לאחד, המעצב מול הלקוח. הן גילו שקהל הלקוחות של־הן הוא זה שמחפש את היוצא־דופן והמוזר, ולאו דווקא את הנאה, השי־מושי והיפה. בריהוט שהן מעצבות אפשר לראות את האמת של החומר בגימור המחוספס של המוצרים, ואת איכותו בעימות בין החומרים המונ־חים זה ליד זה.

הניגוד שבין החומרים בולט בר־היט שהן תיכננו כמעמד למערכת־מוסיקה. רגליו עשויים יציקת־בטון עבה ואילו המדפים עשויים זכוכית דקה שקופה. לפעמים יד המיקרה מנ־חה אותן בייצור הרהיט. כך קרה כא־שר אחת השותפות מצאה חתיכת ברזל שנראתה לה מעניינת. באותה עת הן ראו [illegible] שדפנותיו לא נחתכו עדיין. הן החליטו לצרף את השניים ביחד, וכך נולד שולחן יוצא־דופן התואם את הקו החדש.

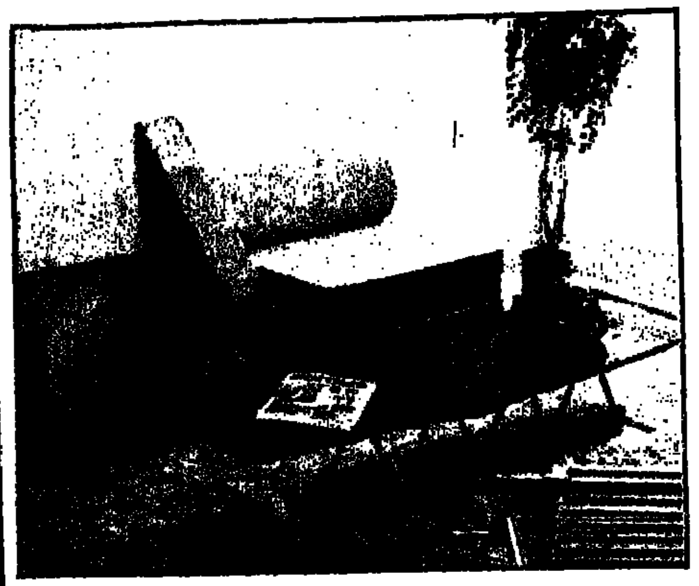

המלה האחרונה

טיפוס אופטימי

מאת נורית צוריאנו

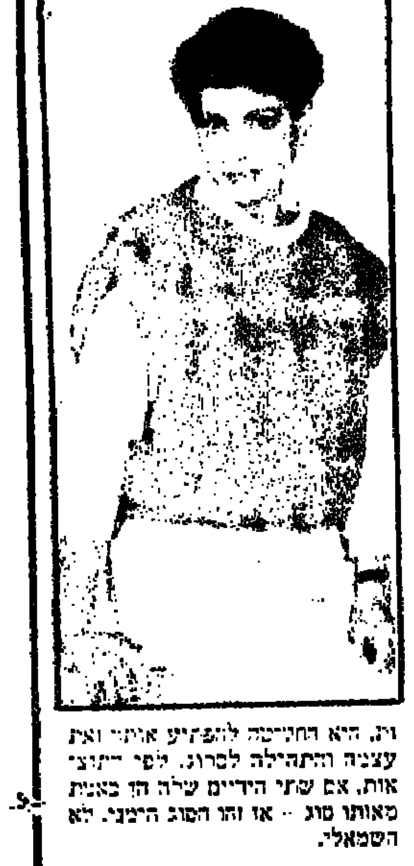

עיני האילה הבלונסנות־מקסימות שלה ועורה החלק לא מסגירים את העובדה ששני עשורים חלפו מאז כיכבה, עם נוצות על הראש, בסוף תצוגה של גרעין אוברזון. ושכל־כך הרבה מים זרמו בפרת ובחידקל מאז שדוגמנה ל„משכית" והצטלמה אצל חגה לנדס ופיטר הרצוג.

אבל עובדה, נורית בן־עטר (39), היא היום רעייתו של איש העסקים שאול בן־עטר, ואם לבן (19) ובת (17).

הסוד שלה: מזון טבעי וצמחוני ככל שרק אפשר: פעמיים ביום [illegible] „שנותן כוח וא־נרגיית חיים", ויוגה.

כשעוברים בעבר היותר רחוק שלה — מגלים שמשפחתה היא [illegible] והצילה את המשורר טבי ביאליק כאשר נרדף בבגדד על היותו קצי־ניסט־ציוני. על ריקון אותו כיפור, כשנאלץ לעזוב את משפחתו ואת המשרתים עטורי התרבושים והכפ־פות הלבנות שעמדו עליו לשרתו, ולהסתתר בעליית־הגג של בית הורי־ה של נורית — חיבר מיכאל את הרומן הראשון שלו.

קריאה, אגב, היא אחד העיסוקים שמדליקים את נורית. בעיקר קריאת הטרילוגיה של ג'יי. אר. טולקין על ממלכת הגמדים, כולל הספר „שר הטבעות".

כשחמותה הירושלמית הכריזה עליה כעל בעלת שתי ידיים שמאלי־ות, היא החליטה להפתיע אותה ואת עצמה והתחילה לצרות. לפי היוצ־אות, אם שתי הידיים שלה הן באמת מאותו סוג — אז זהו הסוג הימני. לא השמאלי.

נורית אוהבת שמש מחורף, לטי־יל בחיק־הטבע, לבשל, סרטים והצ־גות. שונאת: ימים אפרוריים, להיות חולה, ורכילות מרושעת חסרת־שחר. את עצמה היא מגדירה כטיפוס אופ־טימי. וכשאתה פוגש אותה נעשה גם לך אופטימי על הלב.

צילום: מנחם עוז
איפור: מירי בר

עדיים בדגש חזק

מאת נורית בת־יער

מישהו מדליק

סוג המוטם שמסוגל לעשות את הבגד. להעניק מגע אגרי לכובע. להפריח את שימלתה של חולצה חלקה. להסב צוא־רע לנסיכה.

בעלי הצורה המוגדרת שבין האביז־רים וכמו סיכת הכובע עולים בשלמ־תם האומנותית על אלה עם קו המיתאר המטושטש (כמו זה של החגורה) שלא נר־אים כל־כך שלמים עם עצמם.

לצד מנסוחו מציגה ב„אלף" יוצ־רת נוספת, סמדר אימור. סמדר למדה ב„בצלאל" עיצוב סביבתי. היא מתכננת שמלות־סוודר ועליהן קישוטים גדולים מאוד מפיסות־עור וצמר, כפתורים, חבלים, חרוזים ועו־ד.

מי שמרגישה כמו מלכת־אסתר אבל כתר אין לה — כדאי לה להציץ לגל־ריה „אלף" התל־אביבית.

החל מיום שלישי הקרוב, ה־7.1, יוצגו שם כתרים ועטרות, סיכות וחגו־רות, משובצים בשלל חרוזים ו„אבני־חן".

לא בטוח אם הם יצאו ממגילת־אס־תר או מהמערה של עליבאבא. מה שבטוח: כל אחד מהאביזרים הללו הוא בן יחיד של אמן הדרתו רותי מנטופצו (33) ואפילו הם אפילו לא באים בתאו־מים או בשלישיות, לא ניתנים לשיכ־פול.

רותי הירושלמית החלה מעצבת [illegible]

סיבובים

חלונות על חרס

מאת רות יולס

יש אנשים שמציירים על בדי ציור. הורות קליך (רח' שריגבי 8, נווה־צדק, תל־אביב) מעביר את רשמיו על כדי־חרס, כשהמשטח הוא [illegible] נווה־צדק, כמובן. זה כולל בתים, חלו־נות, דלתות, מרפסות ושורשים ב־[illegible]

[illegible]

הסטודיו שלו [illegible] פתוח כל יום משמונה וחצי עד שתיים אחה"צ, ובימי ראשון [illegible]

דבורה נמיר

בטן תוססת

כל מי שסובל מצרבת יודע, שחצי כפית סודה־לשתיה בכוס מים, עם או בלי מידרליכון, מביאה להקלה מאי־הנעימות. לכאורה, משהו בכוח ופשוט. עתה מתברר, שמשקה תמים זה, עלול לגרום לקרע בקיבה.

בארה"ב תיארו רופאים מיקרה של גבר בן 31, אשר לאחר ארוחה כבדה חש בגורש בקיבה, אי־נוחות, מלווה בצרבת. הוא שתה חצי כוס־מים והוסיף לה כפית סודה־לשתיה. כמה דקות אחר־כך, הופיעו אצלו כאבי־בטן עזים, והבטן התנפחה. הוא הובא לבית־חולים, שם אובחן אצלו קרע בקיבה באורך 5 ס"מ. האיש נותח מיד וניצל.

מסקנת הרופא שטיפל בו: יש עוד 4 מיקרים דומים היא, שלעיתים נדירות מאוד, שתיית סודה ,יכולה להביא לשיחרור פיתאומי של כמות עצומה של גזים בקיבה, ואז נוצר לחץ המסתיים בקרע בקיבה.

אפשר לקחת סודה־לשתיה בעת צרבת – אבל אסור להגזים. לא יותר מחצי כפית.

קצף בטוח

בעידן שלנו, ישנם תכשירים רבים למניעת הריון. בעבר הובעו דיעות כאילו השיטות הוותיקות יותר כגון קצף להשמדת זרע, משחות וג'לי שנשים משתמשות בהן, עלולים לגרום ללידת עוברים פגומים. עדיף להשתמש בגלולה או בהתקן.

דיעה זו הופרכה. במחקר שפורסם בכתב־העת "פוריות עקרות" בארה"ב דווח, על מחקר־השוואתי שבוצע אצל נשים שהשתמשו בקצף ובג'לי־חות קוטלות־זרע, ואצל נשים שלא השתמשו באף אמצעי־מניעה. התוצאות מראות, שהשכיחות ללידת תינוקות בעלי־מום היתה זהה בקרב הנשים משתי הקבוצות.

יחד עם זאת מציינים החוקרים, שהשימוש באמצעי־מניעה כמו קוטלי־זרע, קצף ומישחות, אינם בטוחים במאה אחוז, כמו שיטות אחרות במניעת־הריון, אך אין בהם סכנה לעוברים, אם ההריון אכן קרה.

העיקר הבריאות

שמחים וטובי לב

כולנו יודעים, שעישון, עודף־משקל, שומנים בדם ולחץ־דם גבוה, הם גורמי־סיכון רציניים ביותר, להיווצרות טרשת־עורקים ובמחלות־לב. אך לא רבים מודעים לעובדה, שקשרי משפחה הדוקים ויחסים טובים, הם אמצעי־הגנה מפני התפתחות מחלות־לב.

חוקרים מאוניברסיטת קליפורניה דיווחו, שהם גילו את קשר בין יחסי־משפחה קרובים, לבין מצב הבריאות. הם מסתמכים על מחקרים וגם על השכיחות הנמוכה של מחלות־לב כליליות, בקרב יפאנים החיים ביפאן, כמו שבט מאוחד, לבין אותם יפאנים, שעברו לגור בארה"ב, ספגו את התרבות המערבית, רחוקים מקרוביהם. מתברר שהאחרונים לוקים בהתקפי־לב כמו האמריקנים־מלידה.

החוקרים מספרים שהם אספו מידע מקבוצות אתניות שונות בארה"ב, כמו איטלקים ואירים, ששומרים על קשרי־משפחה, וכן הישוו את הממצאים עם חומר שקיבלו מישראל. על שכיחות התקפי־לב בקרב "חבילות" בקבוצות־אתניות שונות.

המסקנה היא: ככל שהקשר בין כל המישפחה הדוק יותר, וכל פרט במשפחה מרגיש שיש לו מיסגרת־משפחתית תומכת לטוב או לרע כך יורדת שכיחות מחלות־הלב.

עם זכוכית מגדלת

שרה פלויד נולדה בלידה־מוקדמת, במישקל של 1800 גרם, עם מיספר מומי־לב. בגיל שלושה שבועות הוחלט לבצע בה ניתוח־לב פתוח, במצב של אין־ברירה.

המנתח נאלץ להרכיב עדשות טלסקופיות מגדילות, על משקפיו הרגילים, כדי לבצע את הניתוח העדין, בלב התינוקת שרוחבו היה 5 ס"מ בלבד.

"זה היה כמו לחטט בקופסת־גפרורים", אמר המנתח. אורכה של הפגית הזעירה היה 35 ס"מ. שרה היא התינוקת הקטנה ביותר, שנשארה בחיים בגיל ובמצב כזה, אחרי ניתוח־לב פתוח.

עכשיו היא בבית. מצבה טוב. והיא נחשבת לנס־הרפואי הקטן ביותר.

ספר שני נולד בקיבוץ שדות־ים. מדובר, בסידרת ספרי־הדרכה לגילי־הרך, התפורים על בד, על־ידי קבוצת קשישות בקיבוץ, בשיתוף־פעולה עם הגננות.

בספרון השני הדרכה בקליעת צמה, כובטרון, התאמת צורות, התאמת גבהים, הרכבת תמונה, התאמת כמויות למיספר ועוד.

מחירו של הספרון ששמו "מישחק ומחשבה", 24 שקלים חדשים. ניתן להשיג אותו בספריית־הפועלים בתל־אביב, ברשת "המשביר" ועוד. אפשר גם לשלוח צ'ק למתפרה של שדות־ים. המחיר כולל את המישלוח.

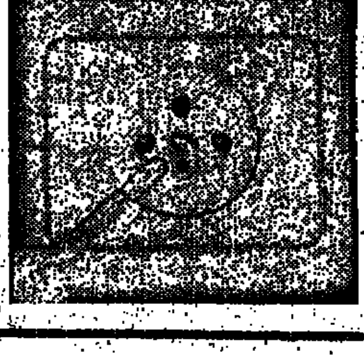

ידית לשקע

השקע הבטיחותי החדש, ששמו "בטיחותון", הוא פטנט נוח. יש לו ידית קפיצית. בעת לחיצה על הידית, נשלף התקע מהשקע ומונע גישה ישירה אל מקור־החשמל.

הפטנט החדש מיוצר על־ידי חברת ד.י.ג. מחירו־המומלץ לצרכן 5 שקלים־חדשים ו־90 אגורות, לעומת 3 שקלים ו־80 אגורות לשקע רגיל.

מה חדש?

מפה נאה, כלים נאים

גלי רודי, מעצבת צרפתיה של כלי־בית, היא המעצבת של המפה העליונה הזאת. היא עשויה מפי.וי.סי., ומשווקת בעשרות הדפסים ובשלל צבעים.

המפה אינה מתכלה. ניתן לנקותה עם מטלית לחה. לא מוכרחים לקנות אותה מוכנה וגזורה במחיר 35 שקלים חדשים. אפשר לקנות גליל רץ לפי מטר, ולחתוך.

המפה נמכרת ברשות חנויות "דניש".

... על השולחן

יותר אם מסבים לשולחן מיספר גדול של אורחים, יכול לרכוש מחמם־מזון. ... אים מהולנד. מחירם לצרכן הוא 21 שקלים חדשים.

פינה במיבצע

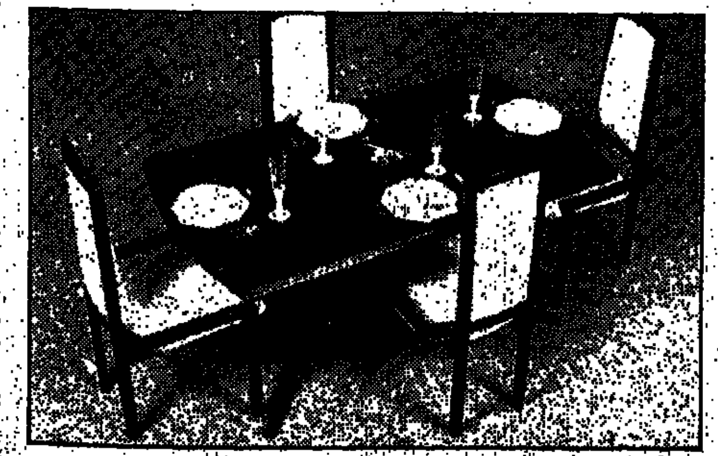

פינת־האוכל שבתצלום, שולחן וארבעה כיסאות, הם מתוצרת "ארדן". הקו החדש של המיפעל, עיצוב איטלקי. הפינה עשויה מעץ־אלון צבוע בשחור (יש גם בעץ טיק בגוונים אחרים). היא נמכרת בימים אלה בהנחה של 50 אחוז. מחירה 595 שקלים חדשים.

מדריך לצרכן (מסווג) ידיעות אחרונות דף חדש בעסקים
משרד ראשי: "חגים" ת"א. דיזנגוף סנטר יח' 768A טל. 03-298946
בעל עסק - "המדריך לצרכן" המדריך עבורך. צלצל עוד היום: 298946

איך אפשר בחינם?
ארוחה מפוארת בבית אסיה
על כל קניה מעל 200,000 שקל
ההגרלה הגדולה מתקרבת
הפרס הגדול מכונית סיאט איביזה GL 1200

בריאות
לחיבבי צליים, שעורון והצילום
שלגיה

בריכות שחייה
מיבר
הטומחיות שלנו - בריכות שחייה. בנייה + שיפוץ + איפוי,
מבצע חורף:
אמבטיות ג'קוזי להרכבה עצמית
משרד: 052-558244 מפעל: (קיבוץ יזרעאל) 065-94036
בריכות שחייה על קרקעיות ובריכות תפורות "ג'קוזי" אביזרים, כימיקלים - סאמר-טיים בע"מ סוקולוב 33 רמה"ש 03-481287

טל
מערכות איחסון בע"מ
סל של טל, מערכות סלים לכל מטרה
ר"ג נחושתן 3, טל. 03-794136

קובית ישראלית
אלומיניום
אלום שטייל טל. 362859, 342746
תרשיש 49 ש"ת, יטוריוו, ש"ח, שיטמבי בתים ממים חוץ אפשרויות לתשלומים.
לום רם בע"מ עבודות אלומיניום לבניין
דקאמלסט בע"מ יוצר פרופילים
מחיצות + תריסים טל. 03-739937, 727565

בשר מוצרים
שיווק מוצרי בשר ודגים בסיטונאות - אספקה מיוחדת למטבחי עובדים ולמסעדות
רח' תלהב 4, א. התעשיה חולון טל. 808052-4
בדוס
שיווק מוצרי בשר, דגים וקפואים אחרים
שירות מיוחד בתנאים מועדפים
למוסדות, אולמות, בתי מלון וכו'
אשדוד, א. התעשיה הצפוני 4, טל. 055-35131
סקרי מחירים הוכיחו
תנו-עוף חולון
הזול ביותר
לחשיג אצלינו: מגוון עשיר של כל מוצרי הבשר ושימורים למיניהם במחירים זולים.
כשר בהשגחת הרבנות חולון.
המלאכה א.תעשיה חולון (ליד תדיראן) 03-806415
ביח"ר לנקניק ובשר מעושן בע"מ
רח' ארגון 10 ת"א
מחסן מרכזי לשיווק בשר ומזון
על כל קניה מעל 120,000 ש' אשראי לסוף החודש
מבצע השבוע: עוף מס. 1 - 3440 ש'
סטק בקר פרוס -.9950 ש'
משקי הגליל
1 ק"ג סטייק 9,000 ש'
1 ק"ג שניצל 8,800 ש'
1 ק"ג כתף 8,000 ש'
1 ק"ג שפר-ריבס 8,000 ש'
מגשימית - תמ"ז "כפריה"
מעדני סלע
מבחר מוצרי בשר ונקניק
במחירי המפעל
רח' משה עדת 20, ראשל"צ אזור התעשיה החדש
יעקב שפקטור ובניו
הנשיא
מבצעים גדולים (ואמיתיים)
שיווק בשר בע"מ
המבצע השבוע:
הודו 7000 ש'
נקניקיות 8000 ש'

ה.ת.ב.ל
יצרני מתקני תצוגה לחנויות
אופנה ● תכשיטים ● פרפומריות ● בתי מרקחת ● מכשירי כתיבה ● בתי כלבו ועוד.
ארונות תצוגה ודלפקי מכירה בשילוב פרופיל אלומיניום וזכוכית
דלפקי קוביות מזכוכית מחוסמת
בעל חנות קנה - ישר מהיצרן
מתקני תליה במבחר דגמים לחנויות אופנה
המפעל: ת"א, צ'לנוב 44, טל. 03-380246
חנויות המפעל: ● ת"א, אבן גבירול 20 טל. 03-257217/8
● ירושלים: דרך חברון 41 טל. 02-722139

א.ר. אלומיניום בע"מ
מבצע אלומיניום חום וזכוכית
צבעוניות 100,000 ש' למ"ר + מע"מ. ז'בוטינסקי 35 ר"ג טל. 03-7519702
אמבולנסים
"אמבולנס זאב" שירות מיוחד להעברת נפטרים. לכל חלקי הארץ. 24 שעות.
בטון מוכן
בטון גליל-ים
אספקת בטון וטיט מוכן מתקיבוצים גליל-ים וחולדה. אספקה לאזור גוש דן חזור השפלה. משרד ראשי - גליל-ים טל. 052-548976
ביטוח
מצודה - א. בידרמן - סוכנות ביטוח
בילוי ונופש
בית הארחה שפיים

אופנה - בגדי עבודה
יוצר ביגוד מקצועי
חנויות לרשת בת הכל-בו של "המשביר לצרכן"
חנויות ליכל-בן שלום
פרטים: 03-739648
אופנה - בגדי ילדים
י. בן שואף
מיבחר עצום מחירים זולים
ת"א חקישון 4, טל. 03-824992, 831877 בסיטונאות וליחידים
שיווק 23
אופניים
אחזקה ושירותי נקיון
אחיות
סיעוד NURSING
שירות אחיות פרטיות וחובשים בע"מ
איחסון

אולמי שמחות
אולמי מילטון נתניה ובת-ים נותנים יותר מכולם!!
חינם! מבצע בת-ים ★ חליפה לחתן ★ תקליטן מנחה ★ הסרטות וידאו ★ טיפול יופי ★ שמלת כלה ★ חלה ועוגת טקס ★ ליל כלולות במלון
החל מ-250 איש 14,900 ש' (כולל מע"מ)
חינם! מבצע נתניה פרחים לאולם ★ תקליטן מנחה ★ הסרטות וידאו ★ טיפול יופי ★ שמלת כלה ★ חלה ועוגת טקס ★ ליל כלולות במלון ★
החל מ-250 איש 13,500 ש' (כולל מע"מ)
לחתן בר מצווה - זוג אופניים B.M.X.
10% הנחה בחודשים דצמבר ינואר.
בת-ים שדי העצמאות 62 טל. 03-867651
נתניה רח' ספיר 4, טל. 053-40221
בתוך אוניברסיטת בר-אילן
בר-אילן טל. 03-763412
כשר למהדרין
מחירים מיוחדים למזמינים בינואר ובפברואר
אולמי גיל ר"ג
ר"ג חרואה 187, 754260
אולמי עצמאות בית ז'בוטינסקי תל-אביב
לתיאום: טל. 03-289021 רח' המלך ג'ורג' 38 ת"א.
אולמי ארגמן
חולון, נאות רחל, כיכר טירן אילת 36, טל. 855031
חידשנו ברמה בינלאומית - כדאי לבקר!
אופנה - בגדים
ביג דיל קונה ומוכר עודפי ייצוא סברינה, דלתא וכו'.
רח' מרחביה 20 תל-אביב טל. 03-823373
אופנת מרקו - לוינסקי 54 ת"א, טל: 384115
ז'יקו אופנת ספורט
לויטקס ספיר
בגדי ים, בגדי ספורט
בלו סקאי אופנת להיט לכל כיס
איכות אמינות ויופי, תחת קורת גג אחת

ערק & שרותי ארז

מפעל לעיבוד בשר
אספקה למטבחים, אולמות, מוסדות והגריות
רח' המסגר 19 חולון, טלפון: 807669

מרכז ההודו והבשר
מבחר חלקי הודו, עוף טרי, דגים

בתי אבות

בית חולים לתשושי נפש/פסיכו גריאטריה
קרית שלמה
שלוה במקום הטובל בחורשות, ורדים ונוף כפרי. צוות רפואי מלא במקום.
ביצוע בדיקות מעבדה וא.ק.ג במקום. רפוי בעיסוק. אוכל כשר למהדרין תחת פיקוח מ. הבריאות
מושב בני-ציון ע"י רעננה ת.ד. 202 רעננה טל' 052-34812

מעונות רם בע"מ
שמחים להודיע על פתיחת בית הורים במקום החדש האגדה 16 רמת גן טל. 775740

בתי דפוס

בתי ספר לנהיגה

FIR אורביר — בית ספר לנהיגה
מבצע טילון - 95,000 ש'

גדרות

דודי שמש

אטלס דודי שמש וחשמל
חימום מהיר טל. 03-380606, 380088

דקל טל. 03-381522 - 381818

מגן-חום דודי שמש וחשמל
חימום מהיר שירות תיקונים והתקנה טל. 03-5510884, 868810

דודי שמש ושמל — הייזר

הדברת מזיקים

"סלע" ללא החצאת הכלים, ללא ריח 03-473271, 494936

הובלות

יובילי שירי

א. הובלות ושרותים

הגבלות שירות — ת"א 257467

דדי טל. 03-216297

המסגל 052-23471

היגיינה אישית

הואי נשמור על איכותית
Liginia סבון אינטימי

וילונות

כהן ובנו'
רח' ר"ג, רח' ביאליק 57 טל. 03-731387

אורבן — יצרני תריסים ונציאנים, וילונות גלילים, וילונות ורטיקלים
מיומנות אחריות ונסיון מאחורי כל תריס ווילון
שעות פתיחה 08.00-19.00 רצוף 230816, 238963

זיפות גגות

אספלט מרום — זיפות וסיוד גגות באחריות מלאה טל: 9223159, 9223152, 461766

חומרי בניין

חן פוקס בע"מ — חומרי בניין ואינסטלציה
בלוקים איטונג במחירי המפעל
בני ברק זמבוטינסקי 140 טל. 03-780604

חיות בית

דוגסטופ — פנסיון לכלבים, מספרה, ובי"ס לאילוף
052-558601, 03-443034

חנויות מזון

טריקו · גרביים

מתלבשים א-ל-חורף ב"רוטקס"
עודפי יצוא. יבוא וסוג ב' בחנויות המפעל,
חולצות טריקו, סריגים, טייצים, גרביים, מכנסי גרב.
בני ברק דרך ז'בוטינסקי 7. ימים א'-ה' 17.00-8.00 יום ו' 12.00-8.00

כספות

מגן גולדמן
יצרני כספות בכל הגדלים
שיווק בלעדי "ענ-קל"
טל. 9233499 קרית אריה פתח-תקווה

י.ר.
ציוד בטחון בע"מ
* כספות לפי הזמנה במבחר דגמים
* מערכות אזעקה תקן 1 ותקן 2
* מערכות קשר פנים
באישור הטכניון
רח' המאסגרים 4 ת"א
טל. 03-256912

כספים

אשראי לרכב חדש ומשומש

למפעלים

שעון הנוכחות מקולקל!! עידן 2000

מגבות

מדיחי כלים

מדרגות ומרצפות

מדרגות איכות בהנהלת סמי

וקרה:

מאות מכתבי תודה מתקבלים במשרדנו.
כשירות לציבור אנו נפרסם חלק מהם במדור זה, שיופיע אחת לשבוע.

לכבוד הנהלת מ.מ.ס.י.
הנדון: יוסי וונה (מ.מ.ס.י. 11)

א.נ. נכבד(ה)!

לפני כשנתיים הייתי מנוי של חברתכם (ללא תשלום) במסגרת הסדר עם חברת הביטוח שלי. ולצערי נזדקקתי לשרותכם. הופיע מטעמכם יוסי וונה (מ.מ.ס.י. 11). השרות שקבלתי היה מעל ומעבר, אדיבותו, סבלנותו, ופתרון הבעיה - שבה הפגין נסיון ובקיאות הותירו בי זכרונות של שביעות רצון מעל ומעבר!

לפני מספר חודשים החלטתי לעשות מנוי לרכבי. מלכתחילה ידעתי שאעשה מנוי במ.מ.ס.י. (אם לא יהא הפרס מוגזם במחיר ביחס לחברות אחרות). להפתעתי הייתם הזולים ביותר!!!

וקרה: שנזקקתי שוב לשרותכם ושוב הופיע יוסי וונה - ולא היו הפתעות! יחסו האדיב, בקיאותו, גישתו ובדצונו הכן לסייע, יכולה לשמש דוגמא לכל איש שרות בדרכים ובמוסכים. אם כך נראית חברתכם אהיה תמיד מנוי נאמן שלכם בלבד! ואמליץ עליכם בשמחה!

נ.ב.
אשמח באם תמסרו ליוסי את תודתי בפעם נוספת.
ברגשי כבוד
יוסי צרפתי
חבר 59645/2

מכוניות וסיירות — שומר ישראל — MEMSI
מ.מ.ס.י.
הבטחון שלך לאורך כל הדרך

א. גין-גון — מחשבים אלקטרוניים TEXAS INSTRUMENTS
תל אביב: רח' קרליבך 31, חיפה: דרך העצמאות 61

מודעות בטלפון בכרטיסי אשראי

לוח-פון — שרות מודעות בטלפון 03-292779 רב קוו

מוצרי חשמל

אמקא, רח' עמל 3
טוסטר - אובן גריל חדיש אוטומטי זול ונוח
אור יהודה 03-352141 חיפה 04-672496 ירושלים 02-227018 באר שבע 057-33306 אילת 059-71515

מרכז החשמל

לחשמלאים
כבלים וחוטי חשמל במחירים הזולים בשוק
ספוטים ותאורת גן ביצוע עבודות חשמל ואחזקת בניינים
בן-יהודה 123 ת"א טל. 233638 איתוריה 291949 מנוי 4080

מיזוג אוויר ואוורור

לעלות על הגל עם מאוורר "ליגל" שימושי גם בחורף
ויוה, דיזנגוף סנטר, קומה ב' 404

אוויר קור שירות למזגני אוויר
חימום 90,000 ש'

מין · אבירים

מכוני בריאות

מכון לבריאות הלב
בדיקות סקר בריאות כללי תקופתית (CHECK UP)
* בדיקות דופא, א.ק.ג., א.ק.ג. במאמץ, ראייה, שמיעה, ריאות, מעבדה.
* בדיקות רפואיות לקבלת רשיון נהיגה עבור משרד הרישוי. דיזנגוף 18 תל-אביב, טל. 264294, 221227

מכוני חינוך

שגמן מיליה, אנגלית מדוברת
שיעור ההדגמה הקרוב
ביום א' 29.12 בשעה 18.30

שיטת סלבה
בתל-אביב
קורס למבוגרים ונוער מרוכז 27.12
שיעור הדגמה לילדים 29.12
299040

לימה כליקון בע"מ
מיחמים, קומקומים, פלטות חשמליות.
שד' וושינגטון 18 ת"א, טל. 834111

מרכזים לחשמל
בסיטונות וליחידים

מחיצות גבס

מחשבים

מיכונים מחשבים ליעול (1970) בע"מ

הידיים שלך שוות 750 ש"ח?

זהו מחירו של TEAMY, מדיח הכלים הקומפקטי שיעשה את העבודה במקומך.

TEAMY מדיח כלים זריז וחסכוני במחיר ואיכות ללא תחרות

TEAMY מדיח כלים על השיש או מותאם לארונות המטבח (בילד אין) ב-2 צבעים אופנתיים.

TEAMY 750 שקלים חדשים ב-2 תשלומים

להשיג ברשת חנויות "כחול לבן" שירות ושיווק "פרידמן"

לזוובבי צילום

צילומי סידור אומנותי
באוירה נעימה וסולידית
הדרכה מקצועית למעונין
פרטים והרשמה:
"מועדון הצילום" ת.ד. 9402 ת"א

מכונות תפירה

אלבן יבוא ושיווק - מבצע מכונות כביסה ויבוש "ריבר"
במחיר מכונת כביסה רגילה - ויבוש חינם
ר"ג ביאליק 1 (בחצר) 731687, 720938

מרץ שנתיים אחריות שירות מרכזי "זנוסאי" תיקון וחידוש מכונות כביסה ר"ג
יריה בי-אליעזר 8 טל. 748430, 773358

טופף ויקטור מכונות תפירה לבית ולתעשייה ת"א רח' העליה 38, טל. 03-384488

כבאי לקפוץ לרשת קרביץ KRAVITZ

הרשת הגדולה בישראל
למכשירי כתיבה, ציוד משרדי
וציוד שרטוט מתקדם.

מנעולים ומפתחות

רב בריח לרכב
מ-85 ש"ח
ציקמן אורן בע"מ
פתיחות ותיקון מנעולים
רח' שוקן 28 ת"א טל: 824668 שרות לילה: 294262 מנוי 140

מסעדות

לאכול ולי"נשנש" ביוזגגוף סנטר באוירה קסומה
נטלי בלינצס
מבצע בימי חול 20% הנחה משעה 9 בערב.
בלינצ'סים - פירושקי - סלטים - אומלטים - מרקים - ועד
יום יום עד חצות (פרט לערב יום ו') מעל ל"בורגר ראנץ'", כניסות 4 או 6 - ביציאה מקולנוע "לב" אחרי ה"בייגל נאש".

206 מסעדה, בית בירה בשרים על הגריל והתנור.
דגים בשטן עמוק וגריל, סטייקים עשויים בפיתה, סלטים ומבולאים - לקחת הביתה אולם מיוחד לאירועים. חניה חינם!
רנק 7 (בן גוריון 35) דיזנגוף 206, ת"א. טל. 232386

משבצה מסעדה לאניני הטעם פתוח גם בשבת
גריל עשיר ממולאים, דגים ז'בוטינסקי 63 פ"ת הזמנות בטל. 9231616

אבו חלאד - אוכל מזרחי, דגים וממולאים וסלטים, כביש הטייסים - תחנת דלק של דלק 03-766938

מסעדות גלאט כשר

רון ליצאו לאו ז'קון
מסעדה סינית, מטעמים ברמה בינלאומית, אוירה אלגנטית.
* יינות * הטייסים * משקאות
יורדי הסירה 3, ת"א טל. 456852. מחירים סבירים.

מסעדות ואירועים

בית אסיה — כשר
בבית אסיה שפע של אפשרויות לבילוי ועסקים.
מסעדה סינית בשירות עצמי, מסעדה חלבית צימחונית, מסעדת עסקים (בשרית) ואולם מפואר לאירועים. חניה מובטחת.
פרטים והזמנות בטל. 210717, 03-218216.

מספרות

בן ווון מכון ובית ספר לספרות נשים
בהנהלתן האישית של
מגי את אתי
מחירים לתלמידים הספרות - 2 ש"ח.
צבע 7 ש"ח, פסים, טלסול - 15 ש"ח.
תרעמה לתלמידים כל יום
הרצל 57 ר"ג טל. 719604, 03-720433

"ונוס" בית-ספר לספרות נשים, בפיקוח משרד העבודה.

מילו - עיצוב שיער - מרכז מסחרי נוה אביבים רח' אופנהיימר 11 טל. 421974

לה קוקט - עיצוב שיער באוירי את מירו
דיזנגוף סנטר, קומה ב' טל. 284854

אבנגרד - מספרה לנשים, עיצוב שיער ותסרוקות, ת"א, שד' שאול המלך 4 טל. 252160

מערכות תקשורת

קומטק תקשורת מציעה
מבצע להג טלפון להנינים עם זכרון
אחרון ב-30,000 ש' , * בשני תשלומים שווים

נטוש

ספנסוי — המקור Sansui
ויכלוא היכוני הטוב ביותר...

מצבות

כוני מצבות מומלצים
בקרית שאול, ובכל חלקי הארץ.
● אחים חליבה
● חרש אבן 351135, 354019
● יצחק בלייר בע"מ 916988, 915971
● עור 476100, 485049, 481707
● י. קוטלר תעשיית אבן ושיש בע"מ 03-472810, 052-70463
● שליפשטיין

מצבות נהרי מקבל עבודות מכל הסוגים בכל חלקי הארץ באחרונה 10 שנים.

המנצח בע"מ
* אחריות ל-5 שנים

ניקוי שטיחים

אחים עיני
* מרפאה מקצועית לניקוי ותיקון שטיחים.
* תיקונים אמנותיים וחידוש קאנטים
* ניקוי ספות וריפודים בבית הלקוח
רח' סולד 38, חולון, טל. 03-841667

ח.כרמל — המומחים לניקוי ותיקון שטיחים

השירות לשטיח א.ה. פומם-דומנקה

נעליים

נעלי טרקלין - TRAKLIN

נעלי סנדרה — בית הנעל בנימין 6 רחובות

נשק

ל.ה.ב. בע"מ נשק, תחמושת ואביזרים לקליעה

מאיר רוט יבואן נשק מורשה
ר' הרצל 96, ראשון לציון, טל. 998829

ציוד ורהוט לחנויות

קוב-כל תכנון וייעוץ חינם!
אספקה מיידית
המפעל ואולם תצוגה: ת"א, רח' חיל השריון 92, טל. 03-373149

רהיטים

שולחנות פינג-פונג בדגמים שונים ומעולים
עטר ובניו בע"מ
ברץ 17 ת"א 03-372898, 371933

יוסף קוסיטו ושות'
PRIMA MAKO STARK
טל. 03-829390 נחלת בנימין 161 ת"א

ש. יורדן - א. תירוש

וילרוס א. ברבלט

רמא, שרות טכני לציוד בניה ותעשיה בע"מ

צ.מ.ל. מבצע הנחות עד 30% לכל ציוד בנין.

רייר — המומחים לבגדי זמש ועור

גם שלך יכולה להראות כמוה

הכנס אותה ל"מוסכי ששון", תקבל אותה כמו חדשה.
"מוסכי ששון" פחחות וצבע בתנור, הסרת חלודה, חידוש חלקי פלסטיק חיצוניים - תעודת אחריות לשנה

מבצע צבע גוונון
200 ש"ח בלבד + מע"מ
מוגבל ל-30 מכוניות ראשונות
לא כולל אמריקאיות, וולוו ומרצדס.

לסוחרים וצבעי רכב גדולים!
צבע דיוקו בריק ישיר תוצרת חוץ במחיר מבצע 4.20 ש"ח לליטר לא כולל מע"מ במבחר גוונים טל. 9223741

מוסכי ששון
פתח תקוה, ז'בוטינסקי 73 מול מרכבים טל. 9223741

ציוד לתינוקות
מבצע קיץ
כסא אוכל איטלקי "הליכון"
ריהוט שתינוקות אוהבים

אינגלילדינה-1

עגלות היוקרה הסופר אורטופדיות
שנתיים אחריות
להשיג בחנויות המובחרות

משחקים

גנני עצמה 57
* פרופילים תומכי עץ

רמת האינטליגנציה משפיעה על חיי ילדיך נבגרותם
TOMY
חברה בינלאומית המובילה בענף הצעצועים תפתח את מנת המשכל של ילדך על ידי המורה האלקטרוני, בדרך יעילה.

פינת קסטות

הפוטו שלך ביום 139
מונטיפיורי 32 ת"א טל. 293649

רן כליף
צילומי אופנה ופרסומות
אלנבי 20 ת"א טל. 664518

אולפני צילום בן טובים

קבלני בניין ושיפוצים

דוד קבלני בניין ושיפוצים

צוות לעניין - מטבחים בהזמנה, גם בצבע אפוקסי, שיפוצים

בניית תוספות מעץ

קבלן רשום ומהימן

קונדיטוריות

תופין קונדיטוריה

קוסמטיקה

פינת היופי אבן גבירול 63

יופי עד - מכון יופי בהנהלת ארנה גלעדי
כל טיפולי היופי מכף רגל ועד ראש!!!
יהודה המכבי 93, תל-אביב. 460586

קורסים בספרות וקוסמטיקה

קורסים מקצועיים ברמה גבוהה לספרות
קוסמטיקה * אפילציה * פדיקור ומניקור
תסרוקות, תספורות, פן, פדיקור - 2 ש' פסים, גוונים, החלקה, טלסול - 12 ש' צבע - 6 ש' תשלת צפורניים - 18 ש'
המכון הישראלי לספרות וקוסמטיקה

קייטרינג

בניס כשר
קייטרינג מס' 1 בארץ
במלון פאלאס אולמות מפוארים
טלפונים:
במפעל: 259833 במשרד: 397021

גולדברג-רונן שרותי-אירוח.

קייטרינג חופמן

קייטרינג רגינה.

זבולון קייטרינג בע"מ כשר

שקד קייטרינג ארגון ארועים ושמחות

אחים שאקי - CATERING

קירור

רכב קור בע"מ
יצור ויבוא מקררים, מקפיאים, חדרי קירור
מחלקה למיזוג אויר
שירות מהיר מחירים נוחים אפשרות בליסינג ל-5 שנים

קירור בני בע"מ

קראוס משה

עמוד 22

קירור גוסיה בע"מ

בית היוצר עשיות קרמיקה בע"מ מבחר מוצרי קרמיקה בהנחות גדולות סוג ב' עד 70% הנחה. סגולה 2 פ"ת. טל. 907088, 913113

ש. רפפורט ושות' בע"מ יבוא ושיווק: • כלים סניטריים • ברזים ואביזרי אמבטיה • קרמיקה חרסינה. רח' חפץ חיים 9 פ"ת טל: 911703, 917828. א. התעשיה קוגלר אלכסנדר ינאי 6 פ"ת

סבן נסים ובנין בע"מ מבצע קרמיקה סוג א' 25,600 ש'. קרמיקה וחרסינה בדגמים אקסקלוסיביים, אמבטיות, כלים סניטריים וברזים. ת"א טל. 377659

דמיקסה (ישראל) בע"מ הברזים המובילים באיכות סקנדינבית. ברזים וחלקים מכל הדגמים. להשיג בסיטונות וליחידים בסוכנות הראשית לוינסקי 65 ת"א. פתוח רצוף מ-7.00-17.00. לקונים במזומן הנחות מיוחדות טל: 373553

אינטרסל בע"מ יבוא ושיווק קרמיקה, חרסינה וכלים סניטריים. מבצעי מכירה. מחסן המכירה במגרשי התערוכה הישנים - טור דיזנגוף. חנות ברח' עליית הנוער 23 (פינת בצלאל) גבעתיים. טל. 03-321208

קרמיקה שהפס מבחר של מוצרי קרמיקה ואינסטלציה סניטרית במחירים זולים. טיפול מסור. ז'בוטינסקי 96 קריית-אריה פ"ת 9223718

א.ג.א. לבנין - קרמיקה וכלים סניטריים. רעפים, מרצפות, טרקוטה ולבנים אדומות. ת"א מגרשי התערוכה הישנים טל. 458977

מבצע חסר תקדים! המפגש הרהיט המיליאוני. חדרי שינה תוצרת חוץ ב-15 דגמים בלעדיים. כולל: ארון 4 דלתות 2×2 מ', מיטה זוגית, 2 שידות, טואלט ומראות ללא מזרן, קריסטל 3 חלקים 1,390,000 ש' בלבד. פתוח בכל מוצאי שבת. מפגש הרהיט "חולון" שד' קוגל 45 טל. 03-847891 (מול קולנוע רינה בחניון). בימי חול מ-09.00-13.00 16.00-20.00

א.ש.ד 84 עץ ומספור לנר החובב. חסוך כסף - ייעוץ והדרכה ע"י אנשי מקצוע. טל. 03-784411

מזנון — קונים רק "שבב" הקו של שבב. אפשר לסמוך עליו. המפעל: רח' עמל 84 ק. אריה, פתח-תקוה, טל. 03-9232537

רהיטי מטלון עבודה עצמית. פינות אוכל. מטלון 24 ת"א 835883, 829292

נגריית חמד מטבחים חדרי-שינה ארונות קיר. רח' גולומב 26 ת"א טל. 874237. סניפים: ירושלים רח' שלומציון המלכה 20 טל. 02-249889. נתניה, רח' הגוטש 1 טל. 053-27241

גרניט ושיש למטבחים "איגור" מומחים למטבחים בלבד. אחריות מנוילות מים. קיבוץ גלויות 116 ת"א (ליד בית ברנר) טל. 829561, 958612

אלינקו בע"מ המרכז לריהוט מסוגנן רח' הרצל 121, ת"א טל. 03-836767, 811941, 811945

בן טל רהיטים מעץ מלא פתוח בשבת. מציגים מבחר מרשים של כל פריטי הריהוט לבית מעץ גושני מלא ובמחיר סביר. תצוגה - א. התעשיה החדש ראשל"צ (ליד גלי) 03-377611

Carpool סט של ספה מגני ברטי 975,000 ש' עם אפשרות למיטה זוגית. התארגנות יצרני רהיטים. בני-ברק: ז'בוטינסקי 9 טל. 03-791131. פתוח: ימי חול 9:00-20:00, יום ו' 9:00-13:00, מוצ"ש: עם צאת השבת עד 22:00

שמרת הזורע בע"מ ריהוט לאורך זמן. יוצעת השבוע: ממוצ"ש 35% הנחה במזומן על מוצרי שמרת הזורע. ת"א - רח' המלך ג'ורג' 67 פנ' דיזנגוף 03-283169. ירושלים - רח' שלומציון המלכה 18 טל. 02-228269, 228270

"נגידו" מבצע! כורסאות טלויזיה. המפעל: המלאכה 12 אור-יהודה טל. 359407

רהיטי גולן קיבוץ שער הגולן. בוגרשוב 58 ת"א 03-290001. נורדאו 4 חיפה 04-662248. חב' "שובל" ירושלים 02-721563

תכנון ועצוב פנים לריהוט כללי אולמי תצוגה: בן-יהודה 124 ת"א טל. 03-238005. המפעל: אליהו איתן 3, אזור התעשיה, ראשל"צ 03-957795

הנחות עד 50% צומת גהה ק. אריה פ"ת טל. 9230138. פתוח רצוף בכל ימות השבוע וגם במוצאי-שבת.

אנקל יבואן מס' 1 של ריהוט מסוגנן. ת"א - רח' שלבים 8 - מול בלומפילד 03-827949. ירושלים - רח' שלומציון המלכה 9 02-222196

רהיטי איש רח' העבודה 27 אזור התעשיה בת-ים 590849

רהיטי "ורד" ייצור ושיווק ריהוט סלוני, מזנונים, חדרי-שינה, מטבחים וארונות-קיר לפי הזמנה. הרצל 184 ת"א טל. 825768

יש לך קל-נוח? רהיטי גן ומרפסת של "קל-נוח" ידועים בטיבם ובאיכותם. אין לך דאגות. נפתרה בעיית החלודה. רהיטי גינה מאלומיניום עם אחריות. לבתי מלון ומסעדות מחירים מיוחדים. 03 151605, 256903, 262517

יצור ושיווק חדרי ילדים ונוער בשיטה מודולרית עם עיצוב "תריס" בלעדי. להשיג בסוכנויות "הדרי"

אחיי ילעזר ייצור רהיטי גן ולמרפסות מהיצרן. ריהוט-גן בציפוי אבץ כהגנה מפני חלודה. 10% הנחה למביא מודעה זו. דרך השרון 87 טל. 373906 ת"א

רהיטי נוי קפיטול ריהוט יוקרה למרפסת וגן. מכירת סוף העונה. ייצור יבוא ושיווק. תצוגה מרהיבה של ★ נדנדות ★ מיטות שיזוף ★ כסאות נוח. ועוד עשרות מוצרים עמידים בכל תנאי מזג האויר. ייחודי! ריהוט לבתי מלון.

היום, 1.1.86, הוא המועד הרשמי להחלפת תוויות המחירים על כל המוצרים בחנויות וברשתות השיווק. לפני שאתה רץ לרכוש אקדח מחירים, בדוק היטב ממי אתה קונה אותו. האם לחברה המנסה למכור לך יש מחלקת שירות ותיקונים? מלאי מספיק של חלפים? האם תקבל מדבקות מתאימות ובמחיר זול בכל עת שיגמרו לך המדבקות? "דביקול" מערכות אריזה והדפסה בע"מ, יבואנית אקדחי המחירים המעולים CONTACT תוצרת גרמניה, היא חברה מוכרת בעלת ותק רב בענף, המעמידה לרשותך מחלקת שירות מקצועית והחשוב מכל, היא גם מייצרת את התוויות עבורך. כך שאף פעם לא "תתקע" באמצע העבודה.

והחידוש הבלעדי של "דביקול" - מדבקות עליהן מוטבע מראש הסימן ש"ח (שקל חדש).

אם אינך רוצה לעבוד שעות נוספות בחודש הבא, קח את אקדח המחירים המעולה CONTACT, שיעשה לך את העבודה במהירות וביעילות. הדפסת מחיר, תאריך, קוד או כל סימן זיהוי אחר בלחיצה רכה, משקלו קל למניעת עייפות, אינו שביר, עשוי מפוליקרבונט קשיח, קטן ונוח לתפעול ולניקוי, בעל אורך חיים ממושך. CONTACT אקדח המחירים הנפוץ ביותר בחנויות לשירות עצמי, ברשתות השיווק ובלעדי בשק"ם, בקואופ' ובהיפרשוק של תנובה.

עקב הצלחת המבצע אנו ממשיכים במחיר המבצע שבוע נוסף בלבד - 120 ש"ח + מע"מ ואתה מקבל גם 7500 מדבקות חינם!

סוחר, בעל חנות נצל הזדמנות זו ופנה עוד היום ל"דביקול" מערכות אריזה והדפסה בע"מ, רח' המבדיל 6 ר"ג טל. 709176-7.

מרגליות כהן סלונים מעץ בוק, ספוג כחול, מבחר בדים. הצעת השבוע - סלון 850,000 ש'. ת"א בנבנישתי 14 פינת שלמה 69 טל. 825164, 829956

לב-און לביא יבוא רהיטים. המבחר העשיר והמגוון של פאר תוצרת אירופה. איכות עילית, גימור מושלם. פתוח גם במוצ"ש. רח' גונן 10 א. התעשיה פ"ת (מאחורי טופרגז) 9223216

לנגר החובב לבידים, פורמייקה, מלמין, פירזול ועוד... חיתוך וייעוץ במקום. א. התעשיה רחובות דרך יבנה בותן 3 (מול מרצפות) 08-463311

הנחות ענק ברהיטי

כל-גיל רהיטי ילדים ונוער. הארונות של כל גיל. הם הטובים ביותר! חומרי גלם מעולים. עיצוב סקנדינבי. גימור מושלם. אספקה מיידית! ניתן לקבל אינפורמציה מדויקת בטל. דיזנגוף 201, 227817

רהיטי דפנה המומחים לייצור ושיווק של ריהוט מתקפל. כסאות נוח, שולחנות פורמייקה לסוגיהם, שולחנות וכסאות מתקפלים, רהיטים לחברות קייטרינג, כסאות לסוכות. שנתיים אחריות. דרך שלמה 38 טל. 03-822631, 828810

-רהיט יוסף מאירי משחזר רהיטים ● ריהוט סטודי עתיק ומודרני ● חדרי שינה מגונים ויטרינות. רח' קיבוץ גלויות 13 יפו 827438

ו.י.ח. אביזרים, כיסויים ומערכות קול למכוניות ת"א, דרך פ"ת 70 טל. 377395

רדיו מילאנו רדיו-טייפ, אזעקות ואביזרים לכל סוגי הרכב רק אצלנו - למכוניות אאודי, V.W. אביזרים אורגינליים תוצרת גרמניה. תחנות פז שירות רוקח טל. 03-483743. אבן גבירול 184 תל-אביב

קולורדו כיסויים בע"מ ★ יצור ושיווק ציפויים למכוניות ואביזרים לרכב ★ ריפודים. ציפויי כותנה, פרווה וכסוי. כיסויים חיצוניים, התקנות רדיו אזעקות, וילונות אחוריים וקדמיים לרכב. ★ הזמנות מיוחדות לפי דרישת הלקוח ★ שירות אדיב מהיר ומסור. אצלנו תמצא כיסוי מלא למכונית שלך. המפעל וחנות המכירה רח' יצחק אלחנן 10, ת"א טל. 03-455178

מוטורדיו בע"מ הרדיו שלי! רדיו טייפ ומערכות אזעקה לכל סוגי הרכב. רח' סלמה 114, ת"א טל 377070

"זאב" בוטיק לרכב - יבוא אביזרים, רדיו-טייפ, אזעקות, רמקולים, מגברים, אלטרנטורים, סטרטרים וחשמלאות, וסטד + חילוץ. הרצל 1 בת-ים 03-584440

"רדיו עמי" - "לביטחון" רדיו טייפ ואזעקות, תיקון מנעולי רכב מנעולי הגה ומפתחות. 10% הנחה למזמן. כצנלסון 146 גבעתיים טל: 315595

נתיב בע"מ אגזוזים וצינורות לכל סוגי הרכב. יצרן: מפעלי מתכת מנחמיה. הסוכנות הבלעדית: המסגר 60 ת"א טל. 335551

סופר אגזוז "המג'ד שחפץ חובי למקצוע" ידיעות אחרונות 24.7.85 טל. 32462

דני - מפלר שופ בע"מ הרכבת אגזוזים, עבודות מיוחדות, מכונת כיפוף לכל המכוניות. ת"א, רח' הנציב 7 טל. 338751 DANNY'S MUFFLER SHOP

מערכת הגנה אוטומטית לרכב AUTO SAFE. מנעלת אוטומטית לחלוטין עם יציאה מהרכב. אין שום "אזעקות שווא". מגינה באופן מוחלט על הרכב ותכולתו. **אוטו-סייף** רח' מסד 7 ת"א טל. 03-338828

אדלר את אדלר דרוש מערכת אוטומטית אדלר. סוכנים מורשים בכל הארץ. מבצע השבוע! "אביזרי איציק" רח' יפו 117 חיפה 04-521420

מבדק בדיקת רכב לפני קניה + אחריות לחצי שנת רישוי שנתי לכל סוגי הרכב כיוון ותיקוני פרונט. 7 דקות מצפון ת"א, הצוות הוותיק והמנוסה ביותר בארץ. א. התעשיה הרצליה 052-559159

במכון תדרום בדיקות קניה לכל סוגי הרכב ע"י מיכשור חדיש ואמין לבעלי מקצוע מעולים. רישוי שנתי + מוסדות. בסניפנו: יפו, רחובות ופ"ת.

מכון רישוי חפר בדיקות קניה לכל סוגי הרכב. בעלי מקצוע מעולים. רישוי שנתי לכל סוגי רכב. א. התעשיה עמק חפר 063-39418, 35806

רכב ישראלי בע"מ - מוסך מרכזי, מנועים וחלפים חדשים ומשופצים באחריות. מכירת מכוניות חדשות ומשומשות באחריות. יפו שד' בן צבי 33 טל. 825718, 836246

צמרת שירות וחלפים חדשים ומשומשים למכוניות אמריקאיות. חלקי פח 376376 מיכני 334822

מוסיק חלקים מיבוא מנועים, גירים. "מכללים שונים למשאיות ומרטות". יבואנים בלעדיים של מוצרי H.M.F. המלאכה 81 א.ת. חולון טל. 03-806962

שלדג - יצור ושיווק תופי בילום (דרמים) לרכב כבד (וכל) רח' הזורע 7 פינת התומר, א. התעשיה חולון טל. 692805

חלפים בני ברק חלקי חילוף ואביזרים לאודי ופולקסווגן. ★ התקנת רדיו טייפ ★ אזעקות. רחוב ברוך הירש 30, בני ברק טל. 706100, 798412

אפולו 85 בע"מ שירות חשמל לכל סוגי רכב. תיאום מנועים בשיטה אלקטרונית ע"י מחשב. מוסך מורשה מטעם משרד התחבורה. א. התעשיה חולון 809620

מוסכי אלוני בע"מ SUBARU. פחחות צבע חשמל ומכונאות. רח' ברוך הירש 20 בני ברק. טל. 788133 - 783924

מוסך "איטליאנו" מומחים לתיקוני פיאט ואוטוביאנקי מורשים לסיאט כל תיקוני הרכב. ברוך הירש 23 בני ברק טל. 03-786239

סוכנות Ford גבעתיים אחים לוי מוסך שרות מורשה מטעם פורד. מכירת רכב חדש - המלאכה 7 מרכז המלאכה גבעתיים טל 768011/2

סובארו חולון מורשה יםנאוטו. ★ מבצע - לשיפוצי מנוע! רח' המגע 3, א. התעשיה חולון, טל. 802051

רכב מזגנים

טל. 03-331466

מזגני אוויר לכל סוגי המכוניות. ל-ב.מ.ו. יחידות אורגינליות.

א. שדה קירור סנוט התחנה 28 באר-שבע טל. 057-33440

כלבו לאופנה האחרונה. פתוח כל יום 8.30-19.00 ובמוצאי-שבת עד 22.00. אופנת נשים, גברים וילדים נעלים ובגדי-ספורט. בית-קלקא, דרך פ"ת 116 ת"א ■ דיזנגוף 68 ת"א

עמוד 23

אפולו 85 בע"מ שירות תיקונים למכוניות, משאיות, טרקטורים וציוד כולל שירות שדה

קיש קרור מזגנים למכוניות, טרקטורים וציוד מיוחד, מתקני קירור בהובלה, שירות שדה. מפרץ חיפה 04-725670, 722519

אוטו קור רח' סגולה פ"ת טל. 909825

בר-קור מיזוג אוויר לרכב. התקנה ושירות עם מכשיר מתוחכם. התקנה מיוחדת לסיאט איביזה. אחריות לשנתיים. ת"א - סלמה 38 (בסימטה מול תחנת הדלק) טל. 03-829358

פילקר מיזוג אוויר לרכב טל. 9229335

רכב מצברים

אבינרי מצברים לכל סוגי הרכב. יצחק שדה 2, טל. 03-373830 צומת "מעריב"

מצברי לירז רח' השילוח 3 פ"ת (מאחורי מחסן טופרגז) טל. 9227049, 9233016 ● מבחר בסיטונאות וליחידים ● הקניה הטובה לכל סוגי המצברים תוצרת הארץ וחוץ: וולקי, VOLTA, שגם, VARTA

רכב - סוכנויות

שירותי רכב הרצליה-רמת-השרון בהנהלת יאיר שפילמן. סוכנות אזורית מורשית למכוניות ולאופנועים. סוקולוב 93 רמה"ש (ע"י קולנוע כוכב) 03-490683

רכב - סיכה ושמנים

הנחות גדולות! שיווק שמנים לסיכה ותעשיה עד 45% הנחה ממחירי המחירונים. **פוליצר או ארגוי** איתורית 291251 קוד 838, משרד 03-9227145

רכב - פחחות

מוסך שרם ★ מכון מיוחד פחחות אגזוזים ורדיאטורים. רח' סלמה 16 יפו-ת"א 03-826974

מוסך משה כהן פחחות וצבע לכל סוגי הרכב. מוסך מורשה וחבר איגוד המוסכים. אצלנו הדגש על עבודה מקצועית. תנאי אשראי 30 יום. רח' המסגר 20 03-384629

רכב - צמיגים

צמיגי המגדל מגדל שלום, חניון בית הרכב מרתף ג', חניה ריינס. טל. 03-656611
- ★ צמיגים רדיאלים מכל הסוגים כולל חתך 60
- ★ צמיגים משומשים באחריות ל-40,000 ק"מ
- ★ התמחות מיוחדת באיזון גלגלים
- ★ מקבלים כל כרטיסי האשראי
- ★ תיקון תקרים

צמיג ותקר קרליבך 10 תחנת דלק טל' 03-262848

צמיגי אונו (שמעוני) תחנת דלק פז ★ איזון גלגלים ★ מכירת צמיגים ★ תיקון תקרים ★ תיקוני דרך טל. 03-348689

שטיחים

מוריה יצרני שטיחים בעבודת יד. מבצע! מחירים מוזלים בחנות המפעל דיזנגוף סנטר ת"א טל. 285391

מחסן שטיחים מרכזי שטיחים מקיר לקיר. דלג על פער התיווך. הקישון 14 בני-ברק. טל. 8-799197

ריצוף פלסטי, שטיחים וטפטים יבוא שיווק וביצוע. **טפטים יהודה** בוגרשוב 48, 54 ת"א טל. 294051

שיש

מפעלי שנחב וגרניט בע"מ יבוא, עיבוד ושיווק שיש וגרניט למטבחים באיכות מעולה ובמחירים זולים. המפעל: שנקר 18 קריית-אריה פתח-תקווה 03-9227478

א.א. שיש ("בהט") גרניט שיש למטבחים באיכות מעולה • אפשרות לתשלומים. יפו, שמעון הצדיק 20, טל. 03-823808

שיש חן (חממית בע"מ) יבוא ושיווק שיש למטבחים בסטנדרט גבוה ובמחיר הוגן. אחריות ל-5 שנים. עבודות מיוחדות לפי הזמנה. פ"ת א. התעשיה סגולה 03-916991, 900003

סלע שיש גיסין 66 קרית אריה פ"ת טל. 03-9233029. יבוא ושיווק גרניט למפעלים. מתקבלות עבודות ציפוי וריצוף גרניט, שיש למטבחים ולריצוף.

שעונים

כל בו שעון - שעונים, מחשבים, טלפונים. ת"א, אלנבי 122 טל. 621180

תכשיטים

תכשיטי שרגא חנות ובית מלאכה לתכשיטים עדינים. מבחר עשיר במיוחד של טבעות נישואין בדוגמאות חדישות. רח' דיזנגוף 102 ת"א טל. 236391

תמונות ומסגרות

וייס - מסגרות לתמונות, פוסטרים ת"א. המלך ג'ורג' 68 טל. 283677

תנורי בישול ואפייה

Metz תנורים אפיית TURBO טל. מפעל 052-558624

תריסים

גורי המהדר השרון 052-447371

אולמי שמחות

"אולמי השונרון" - בריתות, בר מצווה, חתונות וכו'. שירותי קייטרינג איכות מעולה - כשר. רוטשילד 47 כפר סבא טל 052-35550

אופנים

ב-"כול-נוע" הכל תחת קורת גג אחת. אופני "פגרי", "ראלי", "מוטובקאן", "בוטקיה", גאט קרוס. מחירי מבצע ואחריות מלאה. סוקולוב 13 רמה"ש 03-485613

אחזקה

ש.א.נ.א. 1984 בע"מ שמירה, אבטחה, נקיון, אחזקה, פינוי אשפה, הספקת פועלים לכל מטרה, באחריות מלאה, מוניטין של שנים. וייצמן 97 כפר-סבא 052-25878

אינסטלציה

"שגיא" שירותי ביוב, הורקת בורות שופכין ופתיחת סתימות שירות 24 שעות. טל. לילה — 03-794928 משרד: 03-794141, 795007, 798674

לוי דוד, קבלן לעבודות אינסטלציה וביוב לבתים משותפים וקוטג'ים, צוות מומחים, שירות מהיר ואדיב. אחריות מלאה. העירית 8, רמ"ש 052-78718

בגדי ילדים

ענבל - בגדי תינוקות ילדים ונוער הלבשה אקסקלוסיבית. כפר סבא

בוטיקים

בוטיק דרורה - רשת חנויות השד האדום מכריז על מבצע חורף ענק. הרצליה: רח' סוקולוב 53. רעננה: רח' אחוזה 198. חדרה: רח' הנשיא 84. רחובות: רח' הרצל 188

בגדים יפיפיים לבעלות הטעם הטוב. **בוטיק רונית** סוקולוב 39 רמת השרון טל. 03-483833

לגבר: מכנסיים, חולצות, ... הנחה 10%-30%. סוקולוב 57 רמת השרון טל. 03-470872

"באפרל" בגדים מדליקים לצעירים וצעירות ברוחם. עד 50% הנחה סוקולוב 52 רמת-השרון (במסני)

מבצע חורף משוגע ב-THE-BEST הטוב ביותר. מבחר ג'ינסים וכותנות סוקולוב 56 רמת-השרון טל. 03-485076

"דניאל" - בגדי אופנה הגולה האחרונה. סוקולוב 44 רמת השרון טל. 03-470187

עד 50% הנחה לבגדי ילדים משנים. בוטיק וווי סוקולוב 52 (במסני) רמת-השרון טל. 03-481075

ביוב

בורות שופכין חפירה והורקה 24 שעות ביממה. משאבות יוסי טל. 052-29811

ביטוח

ברוש גוטמן - ביטוחים הוד השרון, דרך השרון 92 052-23858

בלוקים ייצור

חב' מייסון בע"מ ייצור ושיווק בלוקים לבניה. טייבה א. התעשיה המערבי, מפעל יחיד גרמני בארץ עם תו תקן. מיקוד 40400, 052-61076, 24 שעות ביממה.

בשר מוצרים

פיקנטי נקניקים וסלטים במחירי בית החרושת. רח' הכנים 13 הוד השרון

קליין מאיר עוף השרון - כל סוגי הבשר הטרי והקפוא במחירים ללא תקדים. מוצרי עוף, הודו ובקר טרי יום יום. כפר-סבא שיכון תקומה - רעננה רח' רמב"ם 4

קלמן כהן שווק עופות והודו טרי בשרים במחירי שוק שרות אדיב כשר למהדרין. הרצליה רח' הס 27, טל: 052-543999. פתוח משעה 7,00 עד 14.00 פרט ליום ו'.

סופר בשר - בשר בקר ועוף טרי וקפוא. משלוחים לבית הלקוח רחוב מתקין 34 רעננה. טל. 052-443030 - 463181

בתי אבות

בית חולים למחלות ויגונה כפר מלל ליד כ"ס. השגחה רפואית, פיזיותרפיה, ריפוי עיסוק. 052-22284

בית אבות רעננה - מקום מרכזי ושקט. רעננה 052-24031

גינון

"משתלת שרי" שתילים מכל זני ציפורן והגרברה באיכות מעולה. משתלת "שרי" מושב פורת טל. 053-63166, 63162, 63198

רומנו יהודה משתלת פרחים. ריבוי ושגות צפורן וגיפסניות, ניתן להשיג שתילי נוסטנית. משתלת נוה הדסה ע"י תל יצחק טל. 053-28247, 99268

דרגסטור

פרי טיים - קפטריה אפיה במקום של בגטים וקרואסונים - ארוחות קלות בקומה התחתונה מבחר של מתנות. שד' חן 9 הרצליה

הדברת מזיקים

זרוח להדברה כל סוגי המזיקים ★ פוליש ונקיון ★ השכרת מכונות לפוליש ★ מכירת חומרים לפוליש. 052-855772 מדביר מוסמך. רשיון משרד הבריאות מס' 366

הלבשה

הבזר הגדול הלבשה לכל המשפחה ויצמן 89 כפר סבא

"סן-פן" בית האופנה לגבר האקסקלוסיבי. מבחר מגוון מטיב היצרנים ויצמן 52 כפר סבא 052-32580

וילונות

וילונות הנרי - דקורטור אומן רוטשילד 69 כפר-סבא טל. 052-441817 בית העסק המובחר 1986. תצוגות וילונות מתמדת • בדים במחיר היבואן וילונות מוכנים בכל המידות להרכבה עצמית.

חשמל תיקונים

א. אלקטרוניקה - תיקון T.V., וידאו, שרותי בית 24 שעות ביממה, תיקוני מערכת סטריאו, טייפים, טלפונים ומכשירים שונים. הכנים 12 הוד השרון טל. 052-487408

טרקטורים - תיווך

גן שדה ומשק בע"מ מושב ינוב 053-88861

מוצרי חשמל

אסתר בלוך - חוות חשמל ואלקטרוניקה כל מוצר חשמלי מקטן ועד גדול • במחיר מוזל ובתשלומים • מוצרי חורף במחירים נמוכים. רח' אחוזה 108 רעננה טל. 052-23444

יוסי את אבי בע"מ

מטבחים

מטבחי זיו ארכיטקטורה ייצור שיווק. סוקולוב 89 רמת-השרון טל. 03-491689

מסעדות

מסעדת "אבו-סעיד" מאכלים מזרחיים הזמנות למסיבות ואירועים. הרקון 35 ר"ג 267583, הרצליה, מרכז משחרי. 052-559252 נווה אמירים

מסעדת הכרי השמיני הרצליה פיתוח טל. 052-78586

אחמד את סלים מסעדת דגים. תחנת פז רחות, כביש החוף הרצליה טל. 052-551725

מסעדת אל-ואזיר בהנהלת: מתי ואציק ★ מבחר סלטים ★ ממולאים ותבשילים בתנור ★ גריל פחמים ★ דגים. ביום שישי בערב זמר אורח. הרצליה, רח' נורדאו 5 טל. 052-78850. חניה בשפע

אל שיח דיב - מסעדה, מאכלים מהכפר. מחמר, מנסף בדואי, מחלוטה, מזוטים. בשר על האש דגי-ים על הכף-כיפק. דרך חיפה. תחנת דלק גלילות 052-558809

מרכזי מכירות

מרכז מכירות שומרון יצור ושיווק: נגרות בנין, דלתות ומשקופים "הארגזי", ארונות מטבח ואמבטיה, סוכנות מרצפות "חוסן". מושב ירחיב טל. 03-9369869 מען 052-20315

נעליים

"נעלי שיאי" ★ נשים ★ גברים ★ ילדים. ויצמן 138 כפר סבא (מול בית הכנסת הגדול)

סורגים

מסגרית מלאכי יואב: ביצוע כל עבודות מסגרות סורגים ושערים דקורטיביים בסגנון עתיק. רעננה אזור התעשיה טל. 052-23328 - 449958

סרטי וידאו

וידאו שופ - סיפריית אוסקר מבצע חדש כל שבוע. רח' בן גוריון 35 כפר-סבא טל. 052-449281

פרחים

פרחי חדי הרצליה. סידורי פרחים, משלוחי פרחים בהרצליה, בארץ ובחו"ל. בן גוריון 23 הרצליה טל. 052-543830

צמר

צמר פרדי - שגעון של הנחות על צמרים: פולגת, חסידה, ויטלגו. מיוחד לתושבי הוד השרון והסביבה. 20% הנחה (בתוקף לפי תנאי המבצע). הוראות סריגה במקום. שרות אדיב ומהיר. דרך השרון 54 הוד-השרון (מול הדואר)

צילום

סטודיו מנשה - צילומי וידאו לארועים. הרצליה, סוקולוב 31 טל. 052-88170

קוסמטיקה

FAME AFTER SHAVE שילהיב כל גבר. להשיג בכל חנויות התמרוקים. א. עטר ושות' תמרוקים בע"מ A.Attar. מבחר מוצרי איפור ומוצרים לטיפוח. טל. 052-35163

רהיטים

קולמן כפר-סבא ★ מטבחים ★ פינות אוכל ★ מערכות ריהוט ★ חדרי נוער ★ ארונות קיר ★ חדרי שינה. יעוץ ותיכנון-חינם! מרכז המזרונים הגדול בשרון. ספת הנוער החדישה של פרדייז. 10% הנחה לרוכש מזרן + בסיס סולו. כפר סבא ויצמן 66 טל. 052-443306. המלאכה 8 טל. 052-23307

ייצור אנטרוס. א. התעשיה נתניה. טל. 053-37428

פורמה FORMA ייצור ושיווק רהיטים בע"מ. ריהוט יוקרתי. [illegible]

רהיטי האחים הרהיטים שמחזיקים מעמד. השבוע במבצע! [illegible]

דיקורים עבודות עץ טל. 053-88577

רכב אביזרים

בית הרדיו הרצליה הכל לרכב. הרצליה בן-גוריון 22 052-543538

רכב חלפים

תחליף בע"מ יבוא מחו"ל חלפים משומשים, חלקי פח מיכני וחשמל. א. התעשיה נתניה 053-36988

רכב מזגנים

מיזוג אוויר לרכב אלסקה ALASKA. א. התעשיה נתניה

ביתן המזגנים רכב בתחנת הדלק "דלק" מול הכפר הירוק. הוגו טל. 03-490734

רכב מצברים

מצברי אטלס מצברי אטלס מכבל. א. תעשיה אשדוד 055-33435. מחסן הרצליה. מחסן חדרה טל. 063-33613. משכית 5 א. תעשיה טל. 052-557573

רכב סוכנויות

★ מכוניות בנגין. הוד השרון, דרך השרון 35, טל. 052-455857

שטיחים

שטיחי דוד - רעננה, רח' אחוזה 175 טל. 052-445459

שיש

אבי-צפויי שיש בע"מ שיש למטבחים במבחר צבעים. אזור התעשיה רעננה טל. 052-448218

אומן ריהוט משיש וגרניט • שיש וגרניט למטבחים וחדרי אמבטיה. א. תעשיה נווה מגן, רמת-השרון. המפעל: 03-478422 מען: 052-87623, 053-58603

בטניון - שיש למטבחים. בלעדי בישראל קנטים בציור לאטימה מוחלטת. הרצליה אזור התעשיה 052-559065

שיש אביטל בע"מ יבוא ושיווק שיש וגרניט למפעלים. ביצוע עבודות שיש למטבחים וריצוף. אזור התעשיה נתניה טל. 053-28152

שיש מגדיאל בע"מ ציפוי חדרי מדרגות. גרניט ושיש למטבחים, מרצפות שיש 30×60. א. תעשיה מגדיאל 052-27841 נוען: 23603, 053-37647

מפעלי אבן ושיש בע"מ שיש וגרניט למטבחים. יבואני שיש וגרניט חיפוי חדרי מדרגות. מחירים לצרכן. א. התעשיה הרצליה, רח' הסדנאות 10 052-557810

שיש כפיר מפעל לכל עבודות שיש. אחריות מלאה. מחירים נוחים. מען: כ"ס א. התעשיה ב' טל. 052-544182, 33586

"עולמית" ★ גרניט ושיש למטבחים במבחר גוונים. קנטים לפי הזמנה - היתוך מרצפות. ביצוע מעולה מחירים נוחים. אזור התעשיה הרצליה, רח' יד חרוצים טל. 052-554831

ב. וינמלר ובניו בע"מ תעשיות שיש ומצבות. ביצוע מעולה טל. 053-24710. המפעל: נתניה א. התעשיה. המשרד: נתניה, רח' הרצל 42

תיירות פנים - השכרת רכב

תור נע בע"מ נופש + טיסות פנים והשכרת רכב. בן-גוריון 14 הרצליה טל. 052-545375, 052-544131

תכשיטים ושעונים

תכשיטי ריטה - חדש הפתיחן ויצמן 119 כפר סבא. שעונים ותכשיטי זהב משובצים ביהלומים ורקומים. מבחר עשיר בדוגמאות חדישות מחירים נוחים.

תקליטים

פס-קול - תקליטים קסטות סרטי וידאו. רח' סוקולוב 3 כפר-סבא טל. 052-442034, בית העסק המובחר 1986.

חיפה

אולמי שמחות

היכל צידון טל. 915777, עכו. בהנהלת גיר אברהם, לימים פנויים עד סוף פברואר 86 חתונות ובר מצוות 14,000 ש' כולל מע"מ. מי שעושה חשבון - חוגג בהיכל צידון.

אולמי גיל היפה אלכס את שמעון. מאכלי שף, אירוח, שירות, ועוד ועוד, במבצע חסר תקדים לחודשים נובמבר, דצמבר, ינואר - שמלת כלה מתנה. הרצל 41 טל. 04-668686

מסעדת גן רימון מסיבות גן מטבחים, אירוח עד 360 מקומות. שדרות הבריאים 10 טל. 81392 הר הכרמל

הובלות

אביגדור הובלות רהיטים הובלה הוותיקה והאמינה. תעביר את כל רהיטיך לכל חלקי הארץ באחריות ובביטוח מלא. רח' וורד 8 ק. מוצקין טל. 705769, 724964

זכוכיות ומראות

זכוכיות 2000 לזכוכית מחוסמת ובקריות. כל סוגי הזכוכית, ויטראז'ים, דלתות ביטחון. נ. חיפה חלוצי התעשיה 19 04-722974, 720924

כלי-מיטה

ישראלי - המרכז לייצור שמיכות פוך אווזים, חידוש ושיפוץ שמיכות פוך וכרים. רח' החלוץ 68 חיפה (מול קולנוע רון) טל. 04-663134

מוסכים

מוסך קלאם. [illegible]

מרצפות ומדרגות

[illegible]